

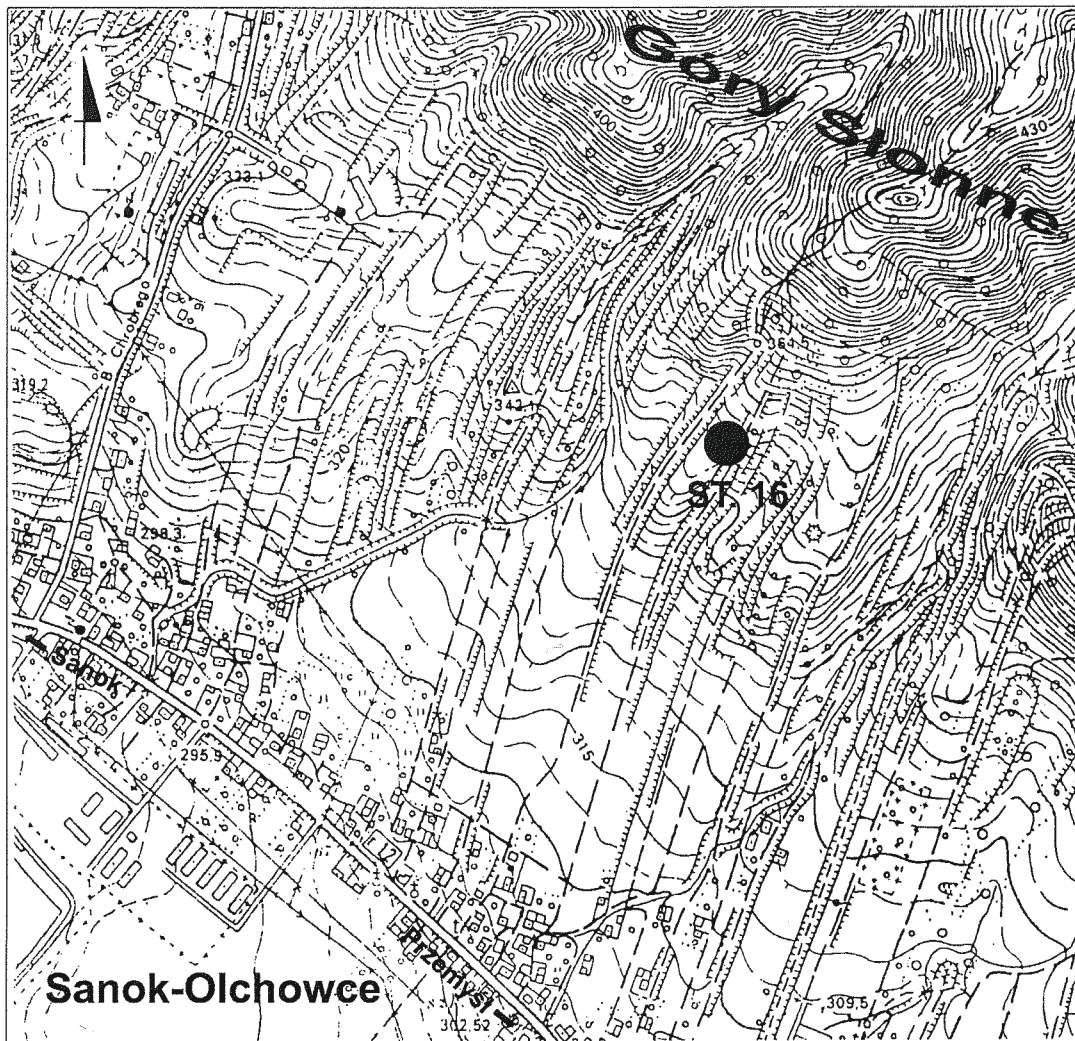
Maria Zielińska

Osada i cmentarzysko z młodszej epoki brązu w Sanoku-Olchowcach

Stanowisko w Sanoku-Olchowcach oznaczone numerem 16 zostało odkryte przez Janusza Bobera, w trakcie poszukiwań w ramach AZP – obszar 113-79. W ścianie wyrobiska czynnej piaskowni zauważył bryły polepy, węgle drzewne, kamienie i fragmenty ceramiki z epoki brązu.

Stanowisko położone jest na wzniesieniu usytuowanym na północny-wschód od szosy Sanok-Przemysł i na południowy – zachód od pasma Gór Słonnych.

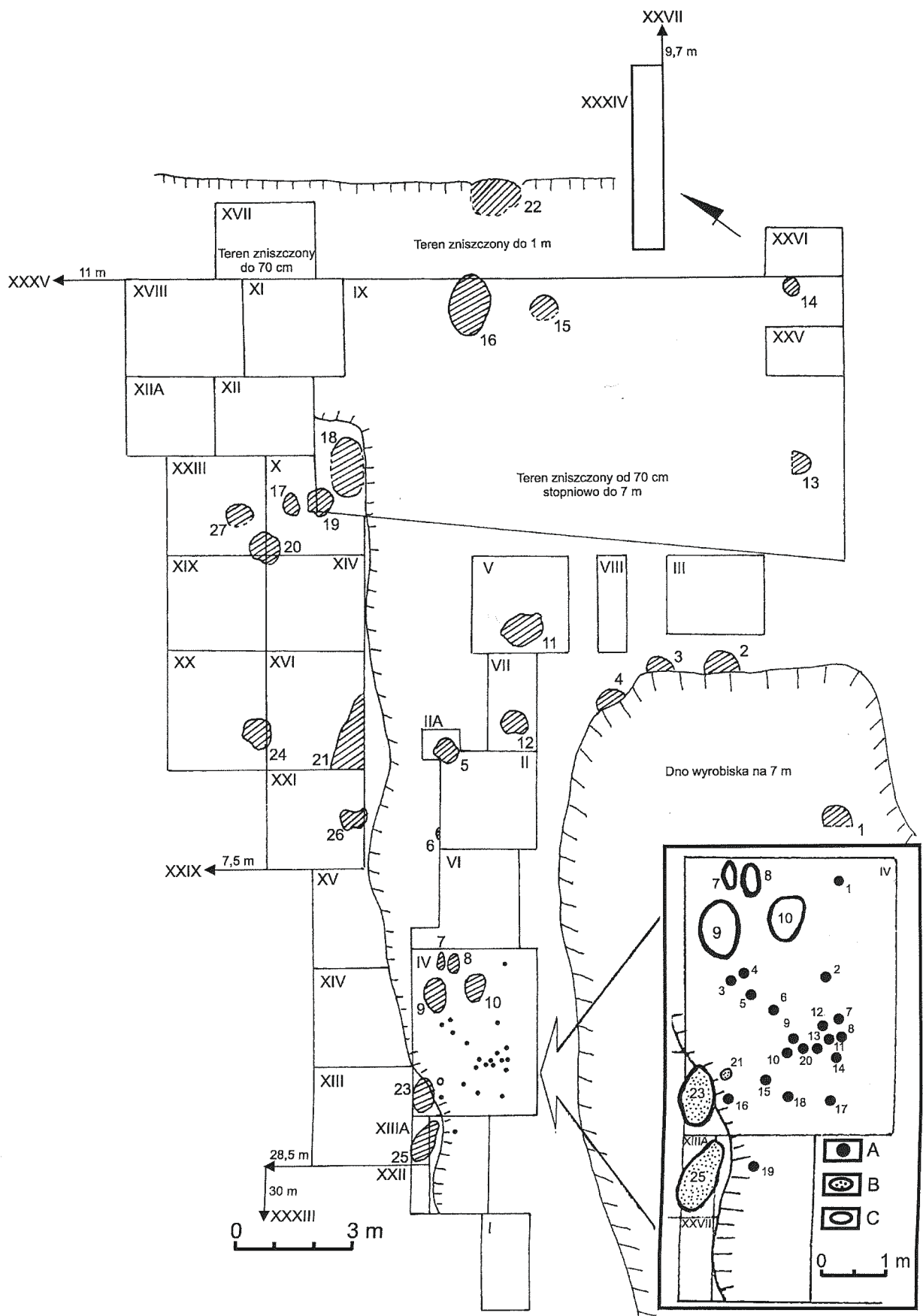
Badania wykopaliskowe prowadzono w 3 sezonach – 1992, 1993 i 1994 r. (M. Zielińska 1994, s. 311–315). Ogółem przeba-

Ryc. 1. Sanok-Olchowce, pow. loco, stan. 16. Lokalizacja stanowiska

Abb. 1. Sanok Olchowce, Kreis loco, Fundst. 16. Lokalisierung der Fundstelle

Рис. 1. Санок-Ольховцы, одним. пов., пам. 16. Местонахождение памятника

Ryc. 2. Sanok-Olchowce, pow. loco, stan. 16. Ogólny plan wykopów z zaznaczonymi obiektami
 Abb. 2. Sanok Olchowce, Kreis loco, Fundst. 16. Allgemeiner Plan der Grabungsschnitte mit markierten Objekten
 Рис. 2. Санок-Ольховцы, одним. пов., пам. 16. Общий план раскопов с обозначенными объектами

dano 652,75 m², a cały teren zajęty przez stanowisko można obliczyć w przybliżeniu na 2000 m². Na wymienionej powierzchni warstwa orna (wcześniej były tu pola i pastwiska) i kulturowa zostały zniszczone przez erozję i niwelację do głębokości 20–110 cm. Obrywające i obsuwające się kilkumetrowej wysokości ściany wyrobiska częściowo niszczyły, ale i równocześnie ujawniały obiekty, których wypełniska w górnych partiach często nie wyróżniały się kolorystycznie od otoczenia. Z powodu wspomnianych zniszczeń nie były to pierwotne zarysy obiektów, a ich niższe partie.

W części północnej, zachodniej i wschodniej stanowiska usytuowane były jamy różnej wielkości i kształtu, natomiast w części południowej natrafiono na pogruchotane garnki – zniszczone groby popielnicowe, a w ich sąsiedztwie odsłonięto jamę zawierającą drobinę kości, którą można traktować jako grób jamowy nr 21.

Z 27 odsłoniętych jam – 25 należy z całą pewnością uznać za pozostałości osady, a 2 prawie identycznego kształtu, z drobinami kości jako groby jamowe.

JAMY

Odsłaniane na różnych głębokościach posiadały w planie kształty owalne lub okrągłe, ścianki najlepiej zachowanych były

cyldryczne: nr 1–4, 12, 13, 35, dna nieckowate lub płaskie: nr 12, 13, 13, 26.

Ze względu na wielkość, pomimo zniszczenia wyższych partii i obecność paleniska, jama nr 16 spełniała zapewne funkcję mieszkalną. Podobnie, niemal identyczna w kształcie i zapewne równie okazałych wymiarów jama nr 18 była reliktem domostwa. Pozostałe służyły prawdopodobnie do celów gospodarczych, chociaż nie można wykluczyć wśród zachowanych fragmentów jam większej ilości domostw np. jama nr 1.

Jak już wspomniano wyżej jamy nr 23 (z niewielką ilością kości ludzkich) i nr 25 (z drobinami, a raczej śladami kości, których nie sposób było zebrać) były grobami jamowymi.

GROBY

Oprócz 3 grobów jamowych, z których 2 posiadały kształt osemki (czytelne 70 cm wyżej od odkrytego owalnego zarysu i znacznie mniejszego w planie grobu nr 21) odsłonięto 20 grobów popielnicowych, utworzonych przez wciśnięte w calec, zmiażdżone naczynia, czasem przykryte płaskimi kamieniami – piaskowcem, z resztkami materiału kostnego wewnątrz lub obok, drobinami węgielków i popiołu. Tylko w grobie nr 19 skorupy naczynia tkwiły w okrągłej jamie, której zachował się nikły ślad o miąższości jedynie 1 cm.

INWENTARZ ZABYTKÓW

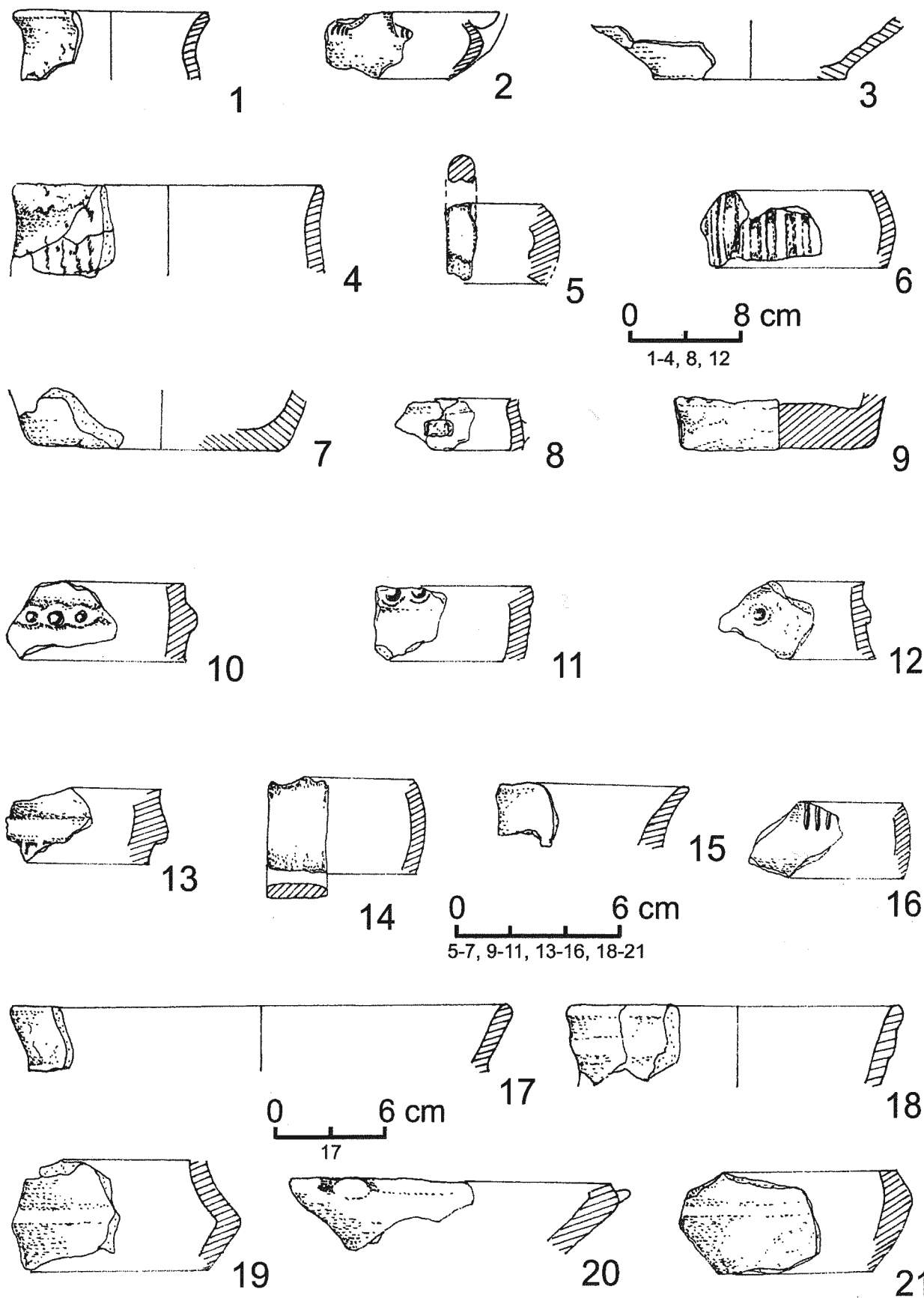
Przy opisie naczyń, przyjmując za jedno z kryteriów grubość ścianek naczynia podzielono na: cienkościennie – do 0,5 cm, średniościennie – od 0,5 do 1 cm, grubościennie – powyżej 1 cm.

Kryterium użycia domieszki schudzającej przedstawia się następująco: ziarna drobne – do 0,5 mm, średnie od 0,5–2 mm, grube – powyżej 2 mm.

Inwentarz z warstwy darni:

1. 16 fragmentów różnych naczyń średnio i cienkościennych, w tym 1 b. mały ułamek zwężonego i wychylonego nieco brzegu z zaokrągloną krawędzią i fragment załomu brzuśca, ze śladem po utraconym guzku (tabl. I, 8); 2. 3 fragmenty brzuśca naczynia wykonanego z gliny schudzonej dużą ilością b. drobnego piasku, minimalną ilością drobinek czarnego rogowca i prawie pyłem ceramicznym; powierzchnie b. gładkie, śliskie; barwa czarna; wypał b. dobry; 3. 41 fragmentów różnych naczyń wykonanych z gliny przygotowanej jw., o śliskich powierzchniach, barwy dwustronnie beżowej, beżowo-ceglastej lub wewnątrz szarej; wśród ułamków 1 fragm. prosto ściętej krawędzi, 1 fragm. brzegu o zaokrąglonej krawędzi; śred. 27 cm (tabl. I, 17) i 1 fragm. silnie zwężonego brzegu (tabl. I, 15), a także fragment brzuśca z ornamentem płytkich, pionowych żłobków nad łagodnie zaokrąglonym załomem (tabl. I, 16); 4. dolny fragment naczynia o wyodrębnionym dnie i silnie rozchylonych partiach przydennych; glina schudzona b. drobnym piaskiem i sporą ilością ceramiki; powierzchnie gładkie, aż śliskie; barwa zewn. beżowa, wewn. ciemnoszara; wypał b. dobry; śred. dna 14 cm (tabl. I, 3), 10 fragmentów brzuśców różnych naczyń, różnych grubości, wykonanych analogicznie, z podobnie przygotowanej masy ceramicznej, zróżnicowanych kolorystycznie – w kolorze beżowym, beżowo-ceglastym i szarym, w tym 1 fragm. załomu sugerującego dwustozkową formę (tabl. I, 19); 5. 45 fragmentów różnych naczyń grubościennych – garnków (w tym 2 fragm. powyżej 2 cm grubości) wykonanych z gliny schudzonej drobnym piaskiem, drobinami ceramiki, bardzo grubym i grubym tłuczniem granitowym

i czarnego rogowca, o chropowatych, obmazywanych powierzchniach zewnętrznych, wewnętrznych gładkich; barwa beżowa i ceglata w różnych odcieniach; wypał dość dobry; w tym 1 fragm. wylewu nieco zwężonego, z prostą krawędzią, o średnicy 22 cm (tabl. I, 4); wypał dobry; 6. 10 fragmentów brzuśców naczyń o średniej grubości ścianek i grubych, wykonanych z gliny schudzonej piaskiem, tłuczniem czarnego rogowca, niewielką ilością tłuczni granitowego i drobin ceramiki; powierzchnie gładkie, niektóre starannie wygładzone, w tym 1 fragm. z załomem wymodelowanym w formie półwałka, a tuż pod nim ornament, prawdopodobnie pionowych, szerokich żłobków; wypał dobry (tabl. I, 13); 7. 7 fragmentów brzuśców różnych naczyń grubo i średniościennych, lepionych z gliny schudzonej naturalną domieszką piasku i tłuczni czarnego rogowca; powierzchnie b. gładkie, aż śliskie; barwa beżowa, wewn. ciemnoszara lub beżowa; wypał dobry; 8. 26 małych fragmentów brzuśców różnych naczyń, których cechą wspólną jest domieszka czarnego rogowca i drobnego piasku, uzupełniona drobinami ceramiki lub tłuczni granitowego; barwa ceglata, beżowa lub brunatna; wypał dobry. 9. 1 fragment naczynia o esowatym profilu – wychylony na zewnątrz brzeg zakończony zaokrągloną krawędzią, ścianki brzuśca stosunkowo grube i niezbyt równe; glina z domieszką drobnego piasku i ceramiki; powierzchnie gładkie; barwa beżowa; śred. wylewu 14 cm (tabl. I, 1) i 21 fragmentów różnych naczyń wykonanych z podobnie przygotowanej masy ceramicznej, w tym 2 ułamki płaskich nie wyodrębnionych den; wypał dobry. 10. 1 fragment brzuśca naczynia o średniej grubości ścianek, z małym guzkiem (tabl. I, 12), lepione z gliny z drobnym piaskiem, małą ilością ceramiki, tłuczni granitowego i rogowca co spowodowało szorstkość, szczególnie wewnętrznych powierzchni; barwa beżowa; wypał dość dobry. 11. 3 fragmenty naczyń grubościennych lepionych z gliny z domieszką piasku, tłuczni granitowego i czarnego rogowca; powierzchnie zewn. prawie czarne i b. gładkie, wewn. szorstkie z powodu dużych ziaren tłuczni; wypał b. dobry. 12. 8 fragmentów

Tabl. I. Sanok-Olchowce, pow. loco, stan. 16. Fragmenty naczyń z warstwy powyżej obiektów
 Taf. I. Sanok Olchowce, Kreis loco, Fundst. 16. Gefäßfragmente von der Schicht über den Objekten
 Табл. I. Санок-Ольховцы, одноим. пов., пам. 16. Фрагменты сосудов со слоя над объектами

brz
 ce p
 ni;
 1 fr
 z si
 taśr
 nica
 pias
 mi
 dwu
 załc
 dro
 gład
 kich
 ozd
 mi;
 i do
 o gr
 na c
 dna
 nion
 lepi
 szcz
 śred
 o gr
 duż
 bry;
 szar
 1 fr
 schu
 choo
 w k
 wew
 cien
 drob
 barv
 śców
 z do
 na k
 (tab
 chyl
 z gli
 cera
 cegl
 men
 nym
 z do
 rogo
 b. d
 0,5
 pow
 (tab
 wyd
 brze
 myn
 lepi
 ślad
 miej
 czyn
 noży
 dł. 5

brzuśców różnych naczyń lepionych z gliny o dominującej domieszce piasku i tłucznia granitowego powodujące szorstkość powierzchni; barwa beżowo-ceglasta, wewnątrz ciemnoszara; wypał dobry. 13. 1 fragment cienkościennego czerpaka dwustożkowatego kształtu, z silnie zaznaczonym załomem, do którego doklejone jest szerokie, taśmowate ucho; powyżej załomu ornament krótkich żłobków ograniczony od góry poziomą linią; surowcem była glina z dużą ilością piasku powodującym szorstkość powierzchni; barwa beżowa, miejscami szara; wypał b. dobry (tabl. I, 2). 14. 1 fragment brzuśca naczynia dwustożkowatego o dość grubych ściankach, z silnie zaznaczonym załomem; lepienie z gliny z domieszką piasku o różnej granulacji, drobinami ceramiki; barwa szara, miejscami beżowa; powierzchnie gładkie; wypał b. dobry (tabl. I, 21). 15. 1 fragment naczynia o cienkich ściankach, łagodnie zaokrąglonej największej wydatości brzuśca, ozdobionej szerokimi, pionowymi żłobkami na przemian z żeberkami; glina schudzona drobnym piaskiem; powierzchnie wygładzone i dobrze wypalone na kolor szary (tabl. I, 6). 16. 1 fragment naczynia o grubym (1,6 cm), płaskim i nieco zaznaczonym dnie; glina schudzona dużą ilością piasku; barwa beżowo-ceglasta; wypał b. dobry; śred. dna: 7 cm (tabl. I, 9). 17. 1 fragment naczynia o płaskim, nie wyodrębnionym dnie, łagodnie przechodzącym w ścianki partii przydennej; lepienie z gliny z domieszką drobnego piasku; na dnie ślady odcisków szczytków organicznych; wypał b. dobry na kolor beżowo-ceglasty; śred. 9 cm (tabl. I, 7). 18. 13 fragmentów brzuśców różnych naczyń o grubości nie przekraczającej 0,5 cm, lepionych z gliny z domieszką dużej ilości piasku powodującej szorstkość powierzchni; wypał b. dobry; barwa ceglasta i brunatna lub zewn. powierzchnie ceglaste, wewn. szare i 1 fragm. uszka wykonanego z okrągłego wałka (tabl. I, 5). 19. 1 fragment brzuśca naczynia średniościennego wykonanego z gliny schudzonej b. dużą ilością drobnego piasku, b. starannie wyrównanej, choć nieco szorstkiej z powodu domieszki, powierzchni zewnętrznej, w kolorze beżowo-brunatnym i śliskiej i prawie czarnej powierzchni wewnętrznej. 20. 1 mały fragment brzuśca naczynia o stosunkowo cienkich ściankach lepionych z gliny z naturalną domieszką piasku, drobin ceramiki, tłucznia czarnego rogowca i prawie białego minerału; barwa ceglasto-beżowa; wypał niezbyt dobry. 21. 2 fragmenty brzuśców różnych naczyń o średniej grubości ścianek, lepionych z gliny z domieszką b. drobnego piasku i drobin ceramiki, dobrze wypalonych na kolor beżowo-ceglasty, ozdobionych plastyczną, karbowaną listwą (tabl. I, 10-11). 22. 1 fragment naczynia średniościennego, o lekko wychylonym brzegu, z nieco zaznaczoną, zaokrągloną krawędzią; lepienie z gliny z domieszką piasku, niewielkiej ilości tłucznia rogowca i drobin ceramiki; powierzchnie gładkie; barwa zewn. prawie czarna, wewn. ceglasta; wypał b. dobry; śred. wylewu 12 cm (tabl. I, 18). 23. 1 fragment naczynia średniościennego, być może misy o mocno zaznaczonym załomie, na którym znajduje się podłużny guzek; lepienie z gliny z domieszką dużej ilości piasku i niewielką ilością tłucznia czarnego rogowca; powierzchnie wygładzane; barwa beżowo-ceglasta; wypał b. dobry (tabl. I, 20). 24. 1 fragment taśmowatego ucha o grubości 0,5 cm i szer. 2 cm; lepienie z gliny z domieszką b. drobnego piasku; powierzchnie b. gładkie w kolorze szaro-beżowym; wypał b. dobry (tabl. I, 14). 25. fragmenty naczynia cienkościennego – największa wydatość brzuśca znajduje się powyżej 1/2 wysokości, szyjka krótka, brzeg wychylony na zewnątrz; górna partia brzuśca ozdobiona poziomymi liniami, powyżej niezbyt czytelna linia falista i ukośne nacięcia; lepienie z gliny z domieszką dużej ilości piasku i obtoczone; wewnątrz ślady wygładzania w różnych kierunkach; barwa beżowo – ceglasta, miejscami brunatna, wewnętrzna ciemnoszara; wypał b. dobry – naczynie wczesnośredniowieczne (tabl. VI, 6). 26. fragment żelaznego nożyka, o przekroju ostrza w kształcie wydłużonego trójkąta; zach. dl. 5 cm, szer. 1,4 cm (tabl. VI, 7).

JAMY

Jama nr 1/92

Zachował się jej fragment, prawdopodobnie około 1/2 całości (odkryta w profilu wyrobiska przez J. Bobera). Plan jamy możliwy do odczytania dopiero na gł. 100 cm od powierzchni. Ze względu na rozsypujący się piasek rysował się jako prostokąt o zaokrąglonych kątach. W profilu, ściany jamy były proste, a nieckowate dno wystąpiło na gł. 170 cm. Wypełnisko jamy w górnej partii nie odcinało się od żółto-brunatnego piasku z najbliższego otoczenia, dopiero na gł. 60 cm zabarwienie zmienia się na intensywnie brunatne z bryłkami polepy, węgielkami drzewnymi i przepalonymi kamieniami. Warstwa przydenne składała się z dużych brył polepy, spalonego drewna i przepalonych kamieni (ryc. 3, a).

Inwentarz:

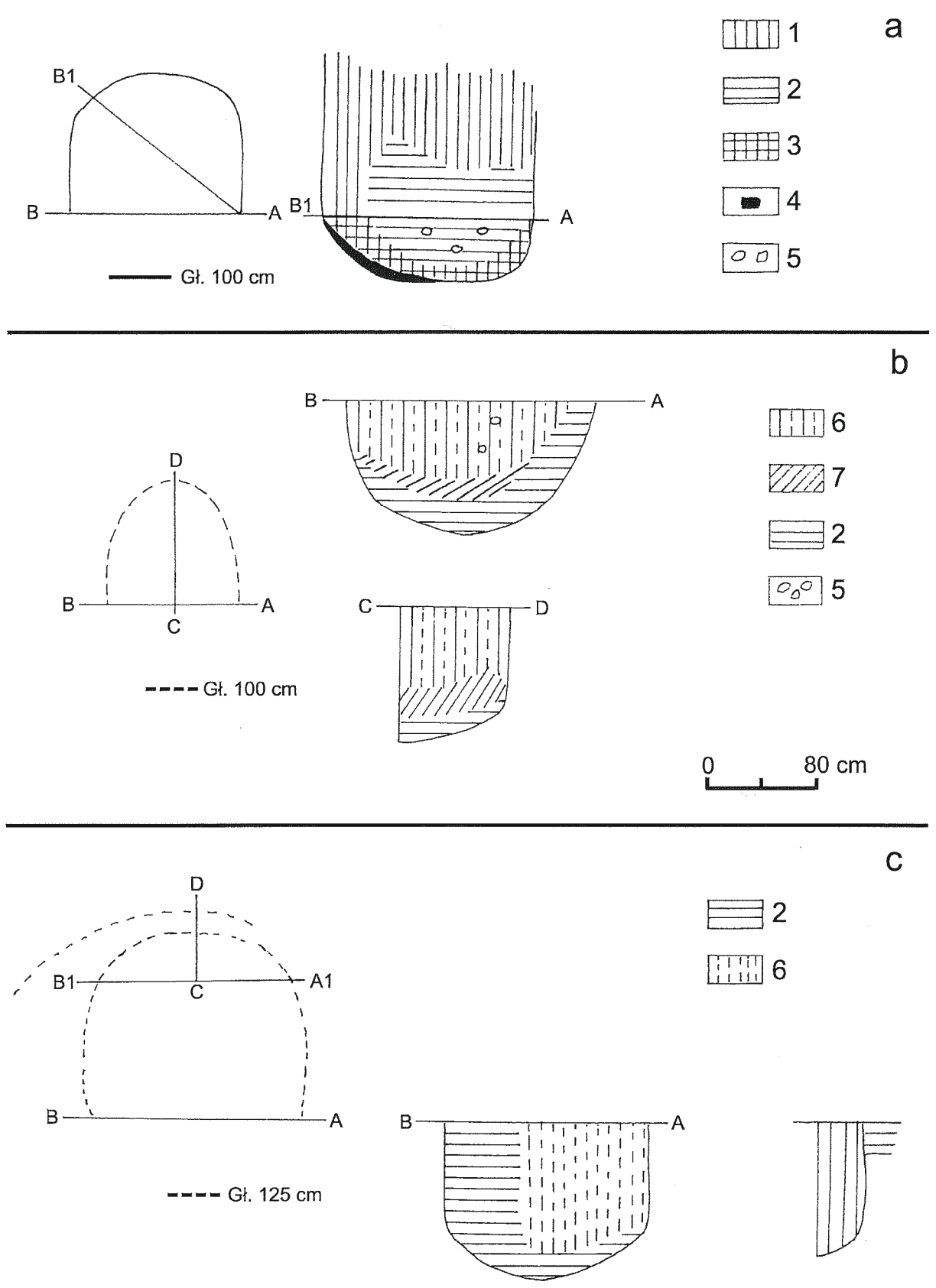
1. 24 małe fragmenty brzuśców różnych naczyń, lepionych z gliny z domieszką małej ilości bardzo grubego tłucznia czarnego rogowca, małej ilości tłucznia granitowego i okruszków ceramiki; na powierzchniach widoczne są ślady pionowego obmazywania; wypał bardzo słaby w kolorze żółtawo-beżowym. 2. 9 fragmentów naczynia o płaskim, wyodrębnionym dnie, o śred. 7 cm, silnie rozchylonych ściankach partii przydennej, lepienie z gliny schudzonej dość dużą ilością średniej wielkości tłucznia czarnego rogowca, małą ilością tłucznia granitowego, piasku i śladowo drobinami ceramicznymi; powierzchnie stosunkowo gładkie, wewnętrzne bardzo gładkie; barwa zewnętrzna beżowo-brunatna, wewnętrzna prawie czarna (tabl. II, 1). 3. 10 fragmentów brzuśców różnych naczyń o wspólnych cechach technologiczno-technicznych; skład domieszki jest następujący: piasek, tłuczeń ceramiczny i granitowy, śladowo drobin czarnego rogowca; powierzchnie gładkie, w kolorze beżowo-brunatnym; wypał dobry. 4. 14 fragmentów brzuśców różnych naczyń wykonanych z gliny schudzonej drobnym piaskiem, minimalną ilością drobno- i średnioziarnistego tłucznia czarnego rogowca i granitowego, drobinami ceramiki; powierzchnie w kolorach beżowym bądź brunatnym są dwustronnie bardzo gładkie.

Jama nr 2/92

W oberwanej, 7-metrowej wysokości ścianie wyrobiska odsłonił się fragment jamy kolistego lub owalnego kształtu, o średnicy około 2 m. Przekrój pionowy zachowanego fragmentu był półkolisty, a dno znajdowało się na gł. 1 m od uchwyconego poziomu. Górne partie jamy wypełniał żółto-brunatny piasek z drobnymi węgielkami drzewnymi, śladami polepy, kamieniami. Poniżej 60 cm pojawiły się dwie wyraźne warstwy: czarnej ziemi z kamieniami, węglami drzewnymi i bryłami polepy i przy dnie pas ciemnobrunatnego piasku z wtrętami z wyższej warstwy (ryc. 3, b).

Inwentarz:

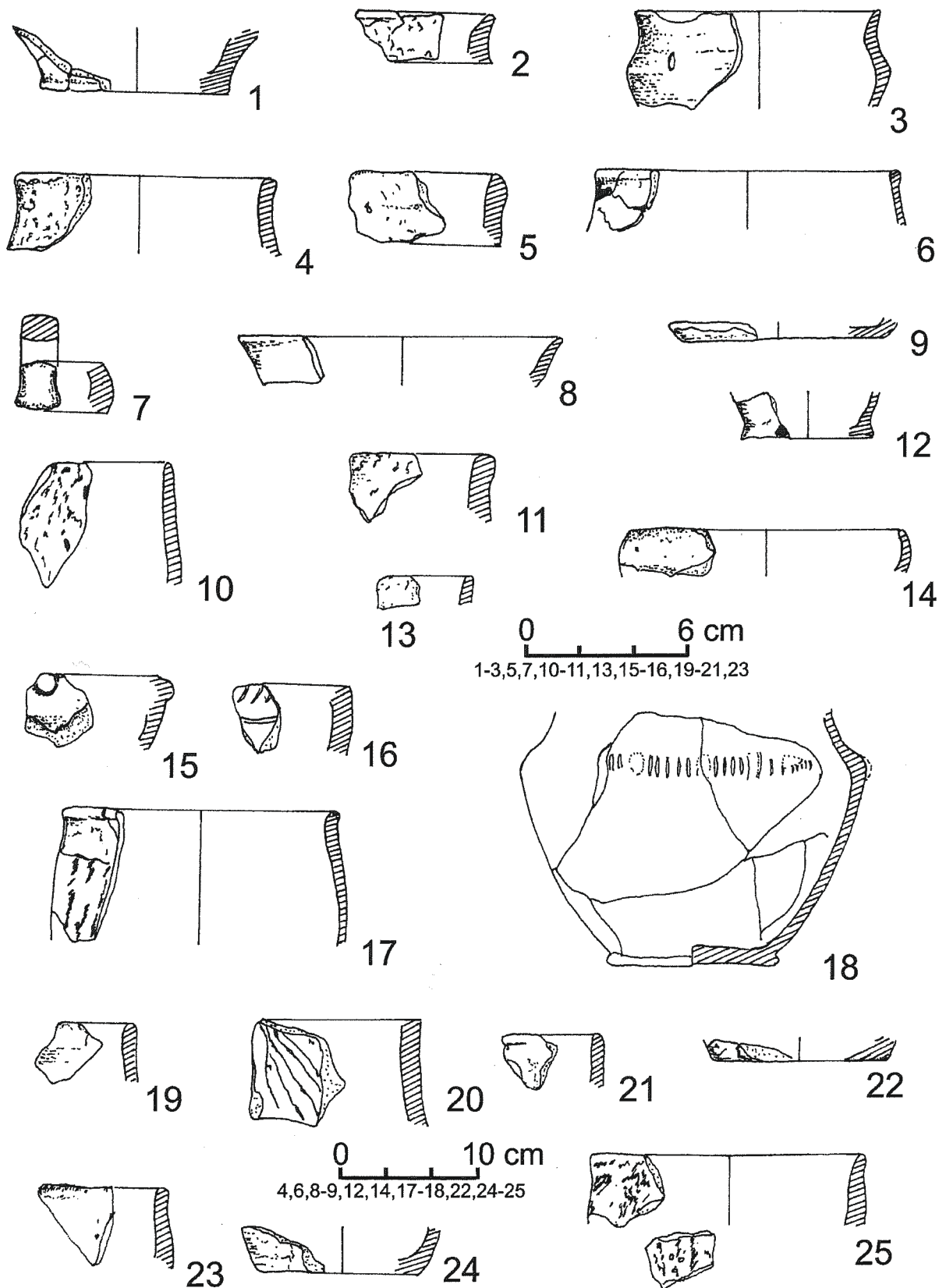
1. 4 fragmenty naczynia, o górnej partii zwężającej się ku otworowi, zakończonej prostą i nieco rozszerzoną krawędzią; lepienie z gliny schudzonej piaskiem z małą ilością tłucznia granitowego i czarnego rogowca; powierzchnia zewnętrzna niezbyt równa; ślady dwustronnego wygładzania; barwa brunatno-beżowa, miejscami szara, śred. 18 cm (tabl. II, 4). 2. 1 fragment prawdopodobnie misy o średniej grubości ścianek, łagodnie zaokrąglonym załomie, górnej partii rozchylonej na zewnątrz, zakończonej zwężoną krawędzią; surowcem była glina schudzona bardzo drobnym piaskiem, niewielką ilością b. drobnego, czarnego rogowca; powierzchnie bardzo gładkie, aż śliskie; barwa beżowa, przełom ciemnoszary; śred. 24 cm (tabl. II, 8). 3. 1 fragment dość dużego naczynia średniościennego, być może wazy – w górnej partii zwężającej się ku górze, zakończonej prostą i nieco rozszerzoną krawędzią; wykonane z gliny schudzonej bardzo drobnym piaskiem i niewielką ilością ziaren tłucznia granitowego i czarnego rogowca;

Ryc. 3. Sanok-Olchowce, pow. loco, stan. 16. Plany i profile jam: nr 1 (a) nr 2 (b), nr 3 (c). Legenda: 1 – żółty piasek, 2 – ciemnobrunatny piasek, 3 – kamienie z polepą, 4 – węgiel drzewny, 5 – kamienie, 6 – jasnobrunatny piasek

Abb. 3. Sanok-Olchowce, Kreis loco, Fundst. 16. Pläne und Profile der Gruben: Nr. 1 (a), 2 (b), 3 (c). Bezeichnungen: 1 – gelber Sand, 2 – dunkelbrauner Sand, 3 – Steine mit Lehmbewurf, 4 – Holzkohlenstücke, 5 – Steine, 6 – hellbrauner Sand

Рис. 3. Санок-Ольховцы, одноим. пов., пам. 16. Планы и разрезы ям: № 1 (a), № 2 (b), № 3 (c). Условные обозначения: 1 – желтый песок, 2 – темно-коричневый песок, 3 – камни с обмазкой, 4 – древесный уголь, 5 – камни, 6 – светло-коричневый песок

Tabl. II. Sanok-Olchowce, pow. loco, stan. 16. Fragmenty naczyń z jam: nr 1 (1), nr 2 (2-8), nr 3 (9-10, 12), nr 5 (11, 13-16), nr 9 (17-18), nr 10 (19, 23), nr 11 (20-21, 24), nr 13 (22, 25)

Taf. II. Sanok Olchowce, Kreis loco, Fundst. 16. Gefäßfragmente aus den Gruben: Nr. 1 (1), 2 (2-8), 3 (9-10, 12), 5 (11, 13-16), 9 (17-18), 10 (19, 23), 11 (20-21, 24), 13 (22, 25)

Табл. II. Санок-Ольховцы, одноим. пов., пам. 16. Фрагменты сосудов из ям: № 1 (1), № 2 (2-8), № 3 (9-10, 12), № 5 (11, 13-16), № 9 (17-18), № 10 (19, 23), № 11 (20-21, 24), № 13 (22, 25)

powierzchnie bardzo gładkie w kolorze ciemnoszarym, miejscami beżowym; wypał dobry; średn. 22 cm (tabl. II, 6). 4. 1 fragment małego, cienkościennego, dwustożkowego naczynia o wyraźnie zaznaczonym załomie, wychylonym na zewnątrz brzegu, zakończonym zwężoną i zaokrągloną krawędzią; jako motyw zdobniczy został umieszczony tuż nad załomem, podłużnie wymodelowany guzek; lepione z gliny schudzonej naturalną domieszką piasku; powierzchnie gładkie; wypał dobry; barwa beżowa, miejscami szara (tabl. II, 3). 5. 1 fragment naczynia o średniej grubości ścianek, prostym brzegu, zakończonym zwężoną i zaokrągloną krawędzią; lepione z gliny z domieszką drobnego piasku, drobnego i średniej grubości czarnego rogowca; powierzchnie nierówne, ale dość gładkie; barwa beżowo-brunatna; wypał dość dobry (tabl. II, 5). 6. 1 fragment naczynia o wychylonym na zewnątrz brzegu ze zwężoną i zaokrągloną krawędzią; lepione z gliny z domieszką piasku, drobnego rogowca, drobinami ceramiki; powierzchnie gładkie; wypał dobry; kolor beżowy (tabl. II, 2). 7. 1 mały fragment ucha o przekroju prostokąta z zaokrąglonymi kątami, wykonanego z gliny schudzonej bardzo drobnym piaskiem, powierzchnie gładkie; barwa ciemnoszara (tabl. II, 7). 8. 7 fragmentów brzuśców różnych garnków grubościennych wykonanych z gliny schudzonej dużymi kawałkami czarnego rogowca (do 1 cm dł.), okruchami ceramicznymi, piaskiem; na powierzchniach zewnętrznych ślady obmazywania pionowego, wewnątrz wygładzania w różnych kierunkach; barwa dwustronnie beżowa lub beżowo-ceglasta, bądź wewnątrz brunatna; wypał słaby. 9. 1 fragment górnej partii naczynia grubościennego (1,2 cm) wykonanego z gliny z naturalną domieszką piasku i dużymi kawałkami czarnego rogowca; powierzchnie b. gładkie aż śliskie; barwa zewnętrzna ciemnobrunatna, prawie czarna, wewnętrzna beżowa; wypał słaby. 10. 8 fragmentów brzuśca naczynia lepionego z gliny schudzonej drobnym piaskiem, małą ilością średnich i małych kawałków rogowca; powierzchnie gładkie; barwa beżowo-ceglasta. 11. 2 fragmenty brzuśców różnych naczyń z dużą ilością domieszki drobnego piasku i nielicznymi drobinami ceramicznymi; barwa beżowo-szara; wypał b. dobry. 12. 2 fragmenty brzuśca naczynia wykonanego z gliny schudzonej b. drobnym piaskiem, małą ilością drobin ceramicznych i drobnym tłucznem rogowca; powierzchnie gładkie aż śliskie; barwa zewn. beżowo-brunatna, wewn. prawie czarna. 13. okruchy różnych naczyń.

Jama nr 3/92

Wystąpiła również w północno-wschodniej ścianie wyrobiska, w odległości 1,7 m od jamy nr 2. Zachował się jedynie jej fragment, który obrywał się w trakcie eksploatacji. Plan jamy posiadał kształt kolisty lub owalny, ścianki cylindryczne i nieckowate dno, na głębokości 1,25 cm od powierzchni. Od północnego-zachodu wystąpił mały fragment warstwy kulturowej. Wypełnisko jamy to piasek z drobnymi węgielkami drzewnymi, brunatny w partii zachodniej i przy dnie, prawie nie odcinający się od otoczenia w pozostałej części (ryc. 3, c).

Inwentarz:

1. 2 fragmenty naczynia, w tym 1 fragm. dna grubościennego (ponad 1,5 cm) wykonanego z gliny schudzonej niezbyt dużą ilością drobnego i średniej wielkości tłuczniem rogowca i okruchami ceramicznymi; powierzchnie dość gładkie; wypał raczej słaby; barwa beżowa, miejscami szara. 2. 2 fragmenty płaskiego dna naczynia, zaokrąglonego w miejscu przejścia w ścianki; lepione z gliny z domieszką b. drobnego

i drobnego piasku, drobinami ceramicznymi; powierzchnie gładkie; barwa zewn. beżowa, wewn. ciemnoszara, wypał średniej jakości (tabl. II, 9). 3. 1 fragment naczynia o płaskim, wyodrębnionym dnie; lepione z gliny z domieszką b. drobnego piasku; powierzchnie b. gładkie, aż mączyste, nierówne; wypał dobry na kolor jasno-beżowy; śred. 10 cm (tabl. II, 12). 4. 1 fragment naczynia o prawie prostym brzegu z zaokrągloną krawędzią, lepionego z gliny schudzonej drobnym piaskiem i średniej wielkości tłucznem rogowca; wypał średniej jakości na kolor beżowy, przełom ciemnoszary (tabl. II, 10). 5. 8 bardzo małych fragmentów brzuśców różnych naczyń wykonanych z gliny z domieszką drobnego piasku, których cechą wspólną są gładkie powierzchnie. 6. 8 b. małych fragmentów naczyń wykonanych z gliny schudzonej oprócz piasku, tłucznem rogowca; powierzchnie szorstkie; wypał słaby lub średniej jakości

Jama nr 4/92

Wystąpiła w północnej części wyrobiska, w odległości 2,5 m od jamy nr 3. Obie łączy zachowany na tym odcinku fragment warstwy kulturowej o miąższości około 20 cm. Istniejący fragment jamy sugeruje jej kolisty lub owalny plan, o średnicy około 1,3 m; w przekroju kształt cylindryczny, dno prawie płaskie na głębokości 1,2 m od powierzchni. Wypełnisko jamy piaszczyste, w górnej partii o zabarwieniu jasnym, w dolnej o intensywnym, brunatnym kolorze, z zawartością węgla drzewnych i bryłek polepy (ryc. 4, a).

Inwentarz:

1. 1 fragment brzuśca naczynia grubościennego, lepionego z gliny z domieszką drobnego i średniej grubości tłuczniem rogowca i tłuczniem granitowego, a także okruchami ceramicznymi; wypał raczej słaby; kolor dwustronnie beżowy. 2. 5 małych fragmentów brzuśców różnych naczyń o średniej grubości ścianek, a cechą wspólną jest użycie piasku jako domieszki schudzającej i dobry wypał.

Jama nr 5/92

Objekt ukazał się w wykopie II i II A, jako ciemna kolista plama o średn. 1,4 m, z wtrętami żółtego piasku, węgielkami drzewnymi i polepą. Uchwycono nieckowate zakończenie jamy, której górne partie zapewne uległy zniszczeniu ze względu na różnicę w wysokości terenu pomiędzy obrzeżami wyrobiska, a wykopem II, która wynosi około 1,1 m (ryc. 4, b).

Inwentarz:

1. 1 fragment naczynia średniościennego o brzegu wychylonym nieco na zewnątrz, zakończonym zaokrągloną krawędzią; lepione z gliny z domieszką drobnego piasku i niewielkiej ilości niezbyt dużych kawałków rogowca; powierzchnia zewn. dość gładka, z wyraźnymi śladami wygładzania; wypał dobry na kolor szaro-beżowy i ciemnoszary (tabl. II, 11). 2. 1 fragment misy o półkolistym kształcie, zwężonym brzegu z zaokrągloną krawędzią; lepione z gliny z domieszką b. drobnego piasku i niewielką ilością innych dodatków – czarnego rogowca, ceramiki mikroskopijnej wielkości; b. starannie wygładzone; b. dobrze wypalone na kolor jasnobieżowy, przełom szary; śred. wylewu: 20 cm (tabl. II, 14). 3. 1 b. mały fragment brzuśca naczynia średniościennego, z zachowanym fragmentem ornamentu rytego w postaci ukośnych nacięć i poniżej lekko zaokrąglonej linii; lepione z gliny schudzonej piaskiem o różnej granulacji; powierzchnie dość gładkie; barwa beżowo-brunatna, przełom szary; wypał dobry (tabl.

Ryc. 4. Sanok-Olchowce, pow. loco, stan. 16. Plany i profile jam: nr 4 (a), nr 5 (b), nr 7 (c), nr 8 (d), nr 9 (e). Legenda: 2 – ciemnobrunatny piasek, 4 – węgiel drzewny, 5 – kamienie, 6 – jasnobrunatny piasek, 7 – brunatna, gliniasto-piaszczysta ziemia

Abb. 4. Sanok-Olchowce, Kreis loco, Fundst. 16. Pläne und Profile der Gruben: Nr. 4 (a), 5 (b), 7 (c), 8 (d), 9 (e). Bezeichnungen: 2 – dunkelbrauner Sand, 4 – Holzkohlenstücken, 5 – Steine, 6 – hellbrauner Sand, 7 – brauner lehmig-sandiger Boden

Рис. 4. Санок-Ольховцы, одноим. пов., пам. 16. Планы и разрезы ям: № 4 (а), № 5 (б), № 7 (с), № 8 (д), № 9 (е). Условные обозначения: 2 – темно-коричневый песок, 4 – древесный уголь, 5 – камни, 6 – светло-коричневый песок, 7 – коричневая, глинисто-песчаная земля

dkie;
(tabl.
epio-
dkie,
śred.
brze-
nym
ej ja-
ardzo
gliny
e po-
gliny
zorst-

m od
rstwy
suge-
kroju
d po-
wieniu
tością

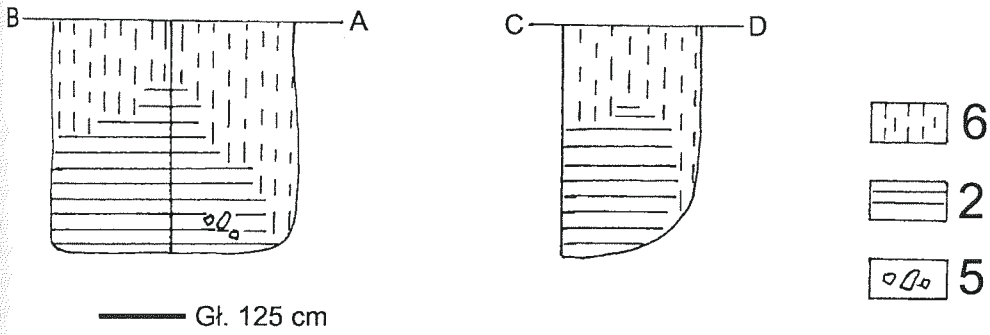
gliny
cznia
słaby;
v róż-
życie

olama
nymi
e par-
kości
ynosi

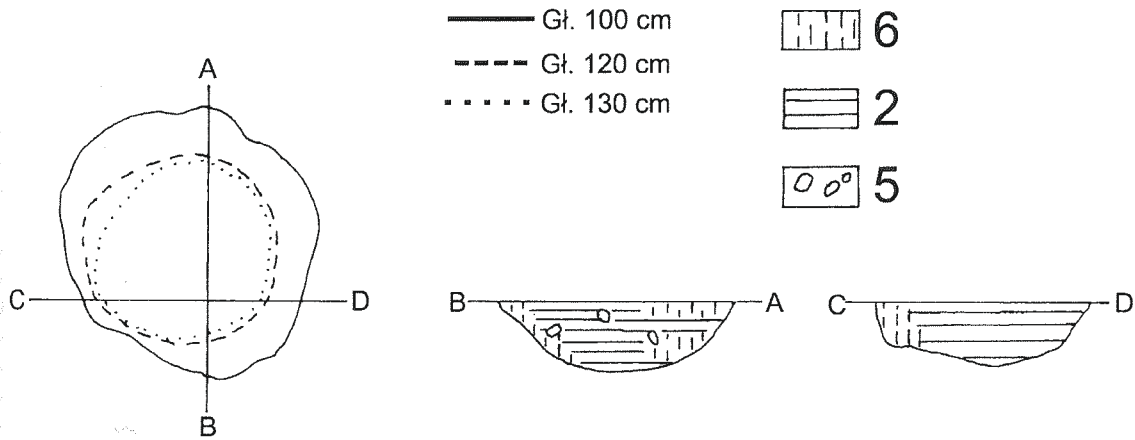
n nie-
z gli-
żych
nymi
mno-
zwe-
ieszką
rnego
adzo-
śred.
czynia
ytego
pione
e dość
(tabl.

natny
ankel-
wnacze-
isto-

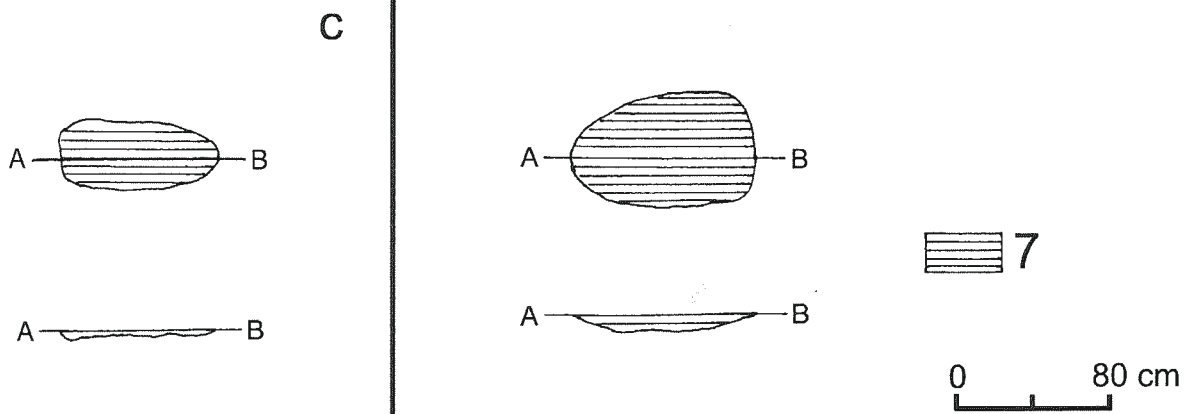
a

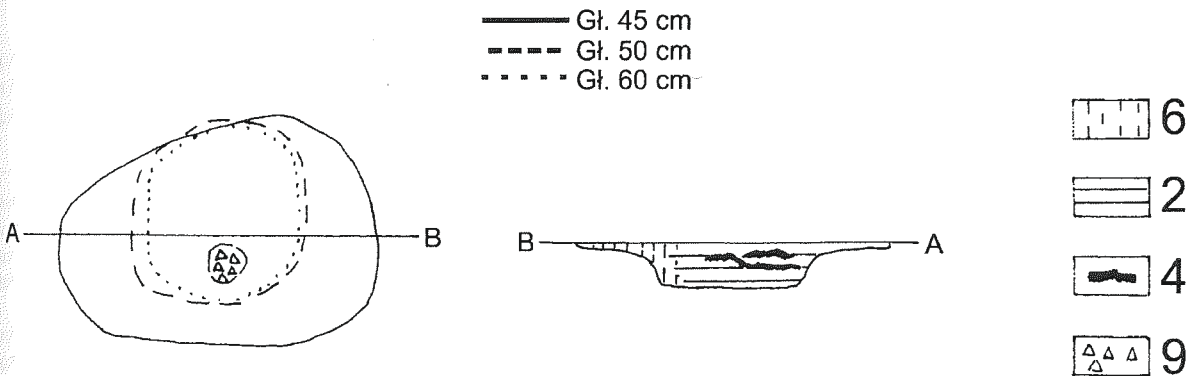
b

d

e

II, 16). 4. 1 fragment brzuśca małego naczynia o silnie zaznaczonym, zaokrąglonym załomie, na którym umieszczony jest wymodelowany, okrągły, mały guzek; lepienie z gliny schudzonej drobną domieszką piasku, niewielką ilością czarnego rogowca i niewielką ilością drobin ceramiki; powierzchnie gładkie; wypał dobry w kolorze beżowo-ceglastym (tabl. II, 15). 5. 1 b. mały fragment cienkościennego naczynia, a raczej jego brzegu zakończony zaokrągloną krawędzią; do lepienia użyto gliny schudzonej dużą ilością b. drobnego piasku i drobin rogowca; powierzchnie gładkie; wypał dobry w kolorze ceglającym (tabl. II, 13). 6. 11 okruchów brzuśców różnych naczyń wykonanych z gliny z dużą ilością domieszki schudzającej, dobrze wypalonych na kolor ceglasty, beżowy i brunatny.

Jama nr 6/92

Zaciemnienie w północno-zachodnim profilu wykopu II zniszczonego przez niwelacje terenu uznano za ślad po jamie.

Jama nr 7/92

Wystąpiła w wykopie IV, na gł. 40 cm od powierzchni, jako niezbyt czytelne, owalne zaciemnienie o wymiarach 85×30 cm i płaskim dnie. Uchwycono jedynie 2 centymetrowej miąższości wypełnisko, złożone z brunatnej, gliniasto-piaszczystej ziemi (ryc. 4, c).

Inwentarza brak.

Jama nr 8/92

Odkryta została również w wykopie IV, jako owalne zaciemnienie o wymiarach 100×50 cm. Uchwycono 10 cm partii przydennej wypełnionej brunatną, gliniasto-piaszczystą ziemią, a dno zaznaczała linia o zabarwieniu rdzawo-brązowym (ryc. 4, d).

Inwentarz:

1. 1 bardzo mały fragment brzuśca naczynia średniościennego, lepienie z gliny z domieszką drobnego tłucznia granitowego i rogowca, a także ceramiki; wypał dobry na kolor ceglasto-beżowy.

Jama nr 9/92

Wystąpiła w wykopie IV, na gł. 50 cm. Posiadała w planie kształt prawie kolisty, o śred. 0,95 m, nieco zwężające się ścianki, 25 cm poniżej płaskie dno. Wypełnisko tworzyła mozaika jasno i ciemnobrunatnego piasku z czarną, gliniasto-piaszczystą ziemią z węglami drzewnymi. W zasypisku jamy znajdowały się pojedyncze kamienie, bryły polepy, drobinny kości, fragmenty ceramiki, a na dnie skupisko fragmentów stłuczonego naczynia (ryc. 4, e).

Inwentarz:

1. 1 fragment naczynia średniościennego o słabo zarysowanym esowatym profilu, górnych ściankach grubszych, brzegu zakończonym zaokrągloną krawędzią; powierzchnie pionowo obmazywane; lepienie z gliny z domieszką drobnego piasku, ceramiki, drobnego rogowca; powierzchnia wewnętrzna ze śladami wygładzania; barwa beżowo-ceglasta; wypał dobry; śred. wylewu 20 cm (tabl. II, 17). 2. 1 fragment brzuśca naczynia średniościennego, wtórnie przepalonego, lepienie z gliny z domieszką b. drobnego piasku i niewielką ilością średniej wielkości tłucznia rogowca. 3. zrekonstruowany duży fragment naczynia dwustożkowego o płaskim, wyodrębnionym dnie, zaokrąglonym załomie ozdobionym pionowymi żłobkami – nacięciami i niezbyt

regularnymi, wydłużonymi guzkami; górna część prawdopodobnie łukowato rozchylona; lepienie z gliny z domieszką drobnego piasku i drobnej ceramiki; powierzchnie b. gładkie, śliskie; wewn. beżowa, zewn. prawie czarna, wypał b. dobry; śred. dna 13 cm, zach. wys. 19 cm (tabl. II, 18).

Jama nr 10/92

Wystąpiła w wykopie IV, na gł. 40 cm od powierzchni i posiadała kształt wydłużonego trójkąta o zaokrąglonych kątach, dł. 1,4 m, szer. podstawy 1,2 m. Po ściągnięciu 20 cm kształt zmienił się na kolisty, a na głębokości 1,02 m wystąpiło płaskie dno. Skład wypełniska i jego kolorystyka były bardzo zróżnicowane. Centralną partię stanowiła czarna ziemia z węglami drzewnymi, dość dużymi i licznymi bryłami polepy; największą otaczała przepalona na czerwono zbita ziemia. Obrzeża jamy wypełniał piasek zmieszany z gliniastą ziemią w całej gamie odcieni koloru brunatnego z żółtymi wtrętami. W partiach przydennych bryły polepy i kawałki węgla zmniejszają się, pojawiają się drobinny kości (ryc. 5, a).

Inwentarz:

1. 5 fragmentów brzuśca naczynia grubościennego lepienie z gliny z domieszką grubych i średnich kawałków czarnego rogowca, mniejszą ilością tłucznia granitowego i niewielką ilością okruchów ceramicznych; powierzchnie zewnętrzne chropowate, obmazywane pionowo, wewn. gładkie; wypał słaby w kolorze beżowym, wewnątrz miejscami szary. 2. 1 fragment brzuśca naczynia o cechach jw., różniące się grubością ścianek (cieńsze), lepszym wypałem i barwą jasnobrunatną. 3. 18 fragmentów naczynia o średniej grubości ścianek, wykonanego z gliny schudzonej tłuczniem granitowym i grubym rogowcem w umiarkowanej ilości, piaskiem i okruchami ceramicznymi; powierzchnie zewnętrzne obmazywane pionowo, wewnętrzne dość gładkie, wypalone stosunkowo dobrze na kolor beżowo-ceglasty, wewn. ciemnoszary. 4. 2 fragmenty brzuśca naczynia średniościennego z dużą ilością domieszki drobnego tłucznia granitowego i rogowca, o dość szorstkich powierzchniach, dobrze wypalonego na kolor dwustronnie beżowo-ceglasty. 5. 2 fragmenty brzuśca naczynia wykonanego z gliny schudzonej piaskiem o różnej granulacji i tłuczniem granitowym; powierzchnie szorstkie; wypał dobry w kolorze ceglasto-beżowym; jeden fragment wtórnie przepalony. 6. 4 fragmenty naczyń o stosunkowo cienkich ściankach wykonanych z gliny z domieszką naturalną piasku i dość dużą ilością drobnego tłucznia rogowca; powierzchnie dwustronnie gładkie; wypał dobry w kolorze brunatnym; wśród nich 2 b. małe fragmenty brzegów prawdopodobnie prostych i zakończonych zaokrąglonymi krawędziami (tabl. II, 19, 23). 7. 2 fragmenty naczyń o powierzchniach b. gładkich; wykonane z gliny przygotowanej podobnie jw., lecz z prawie niezauważalną ilością rogowca, a piasek uzupełniają drobinny ceramiczne; wypał dobry, barwa ceglasto-brunatna, wewn. szara. 8. 1 fragment skodorowanego fragmentu drutu żelaznego (nóżki szpili?) o zach. dł. 1 cm i przekroju 0,2×0,2 cm.

Jama nr 11/92

Została odsłonięta w wykopie V. Posiadała kształt nieregularnego owalu o wym. 2×1,5 m, a jej obecność na gł. 10 cm od powierzchni zapowiadało skupisko skorup, które pojawiło się tuż pod powierzchnią.

Ryc. 5. Sanok-Olchowce, pow. loco, stan. 16. Plany i profile jam: nr 10 (a), nr 11 (b), nr 12 (c), nr 13 (d). Legenda: 2 – ciemnobrunatny piasek, 3 – kamienie z polepą i węglem, 4 – węgiel drzewny, 5 – kamienie, 6 – jasnobrunatny piasek, 8 – polepa, 9 – ceramika, 10 – czarna ziemia

Abb. 5. Sanok Olchowce, Kreis loco, Fundst. 16. Pläne und Profile der Gruben: Nr. 10 (a), 11 (b), 12 (c), 13 (d). Bezeichnungen: 2 – dunkelbrauner Sand, 3 – Steine mit Lehmewurf und Kohle, 4 – Holzkohlenstücke, 5 – Steine, 6 – hellbrauner Sand, 8 – Lehmewurf, 9 – Keramik, 10 – schwarzer Boden

Рис. 5. Санок-Ольховцы, одноим. пов., пам. 16. Планы и разрезы ям: № 10 (а), № 11 (б), № 12 (с), № 13 (д). Условные обозначения: 2 – темно-коричневый песок, 3 – камни с обмазкой и углем, 4 – древесный уголь, 5 – камни, 6 – светло-коричневый песок, 8 – обмазка, 9 – керамика, 10 – черная земля

bnie
asku
owa,
wys.

dała
szer.
isty,
i je-
wiła
łami
mia.
całej
iach
wiają

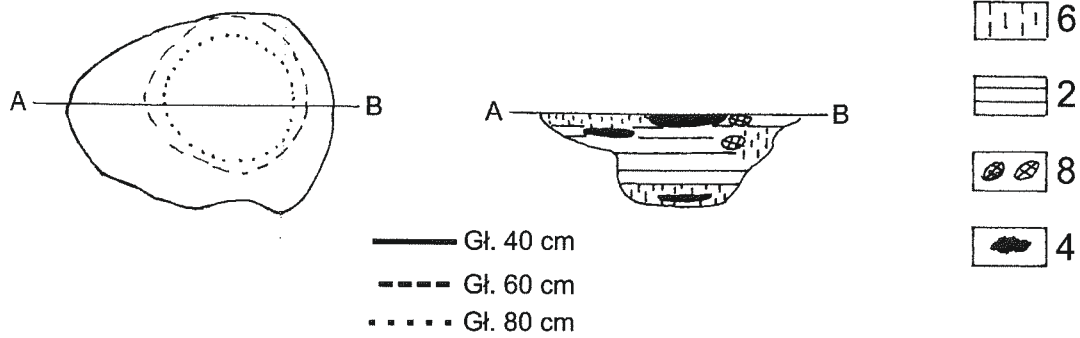
gli-
wca,
hów
wane
ątrz
róż-
rwą
scia-
pym
nicz-
rzne
gła-
nio-
wego
o na
ynia
ucz-
orze
rag-
liny
znia
orze
dob-
, 19,
ane
ilo-
bry,
nego
kro-

nego
i za-
nią.

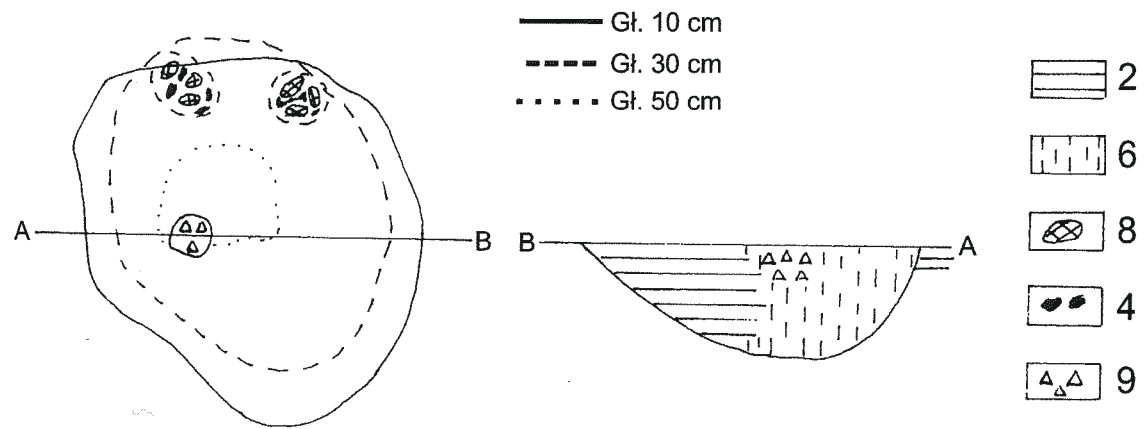
seks,
nia
lun-
urf,

ния:
сок,

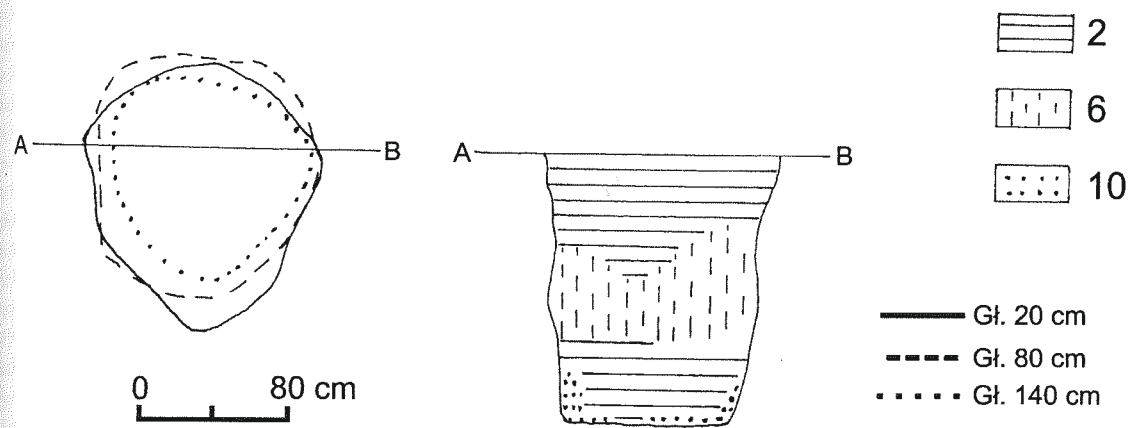
a

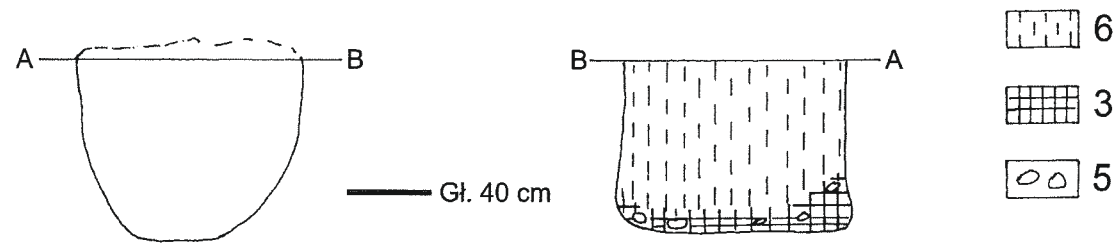
b

c

d

Skorupy wystąpiły w otoczeniu węgielków drzewnych o miąższości 20 cm. Wypełnisko jamy było piaszczyste, w kolorze brunatnym o różnych odcieniach. Oprócz węgielków drzewnych tkwiących w czarnej ziemi wystąpiły różnej wielkości bryły polepy i drobiny kości. Półkoliste dno jamy sięgało do 60 cm od powierzchni (ryc. 5, b).

Inwentarz:

1. 1 fragment naczynia o płaskim, nie wyodrębnionym, grubym dnie, o średn. 12 cm; lepienie z gliny z domieszką drobnego piasku i tłuczni rogowca; powierzchnie dość gładkie, wewn. bardziej; wypał dobry w kolorze beżowo-szarym (tabl. II, 24). 2. 50 fragmentów (skupisko) drobnych fragmentów brzuśca naczynia (garnka) wykonanego z gliny schudzonej dużą ilością grubego tłuczni rogowca; powierzchnie zewn. w kolorze beżowym, obmazywane, wewn. brunatne ze śladami wygładzania w różnych kierunkach; wypał słaby, skorupy łuszczące się. 3. 1 fragm. naczynia (garnka) grubościennego wykonanego z gliny schudzonej dużymi i drobnymi kawałkami tłuczni rogowca, dużymi kawałkami tłuczni granitowego i okruchami ceramiki, powierzchnia zewn. beżowa, ze śladami obmazywania, wewn. brunatna, przepalona wtórnie – liczne spęknięcia. 4. 6 fragmentów naczynia grubościennego wykonanego z gliny z domieszką naturalną piasku, tłuczni rogowca i granitowego w b. małej ilości; powierzchnia b. gładka w kolorze jasnobieżowym, wewn. zniszczona; wypał słaby. 5. 6 małych fragmentów brzuśców różnych naczyń, których cechą wspólną jest sposób przygotowania surowca – glina schudzona tłuczniem rogowca różnej wielkości; powierzchnie zewn. wygładzane, ale dość szorstkie, a wypał średniej jakości. 6. 15 fragmentów brzuśców naczyń cienkościennych lepionych z gliny schudzonej piaskiem o różnej granulacji; powierzchnie wygładzane, ale szorstkie z powodu dużej ilości domieszki, wypał dobry; kolor ceglasty. 7. 3 b. małe fragmenty brzuśców różnych naczyń, o różnej grubości, wykonanych z gliny schudzonej piaskiem; dobrze wypalone na kolor brunatny; powierzchnie b. gładkie. 8. 1 mały fragment brzuśca naczynia, być może z jego górnej partii o nieco łukowato wygiętej ściance średniej grubości; zachował się fragm. ornamentu w postaci rozchodzącego się z jednego punktu pęczka nieregularnych linii rytych (tabl. II, 20). 9. 1 bardzo mały fragment naczynia cienkościennego, o prostym brzegu zakończonym zaokrągloną krawędzią; lepienie z gliny schudzonej b. drobnym piaskiem (domieszka naturalna) i drobinami ceramiki; powierzchnie gładkie aż śliskie; barwa ceglasta (tabl. II, 21). 10. 1 mały fragment brzuśca naczynia, z partii jego załomu; glina schudzona b. drobnym piaskiem; wypał b. dobry, skorupa b. twarda, barwy szarej. 11. kilkanaście b. małych, trudnych do określenia fragmentów różnych naczyń.

Jama nr 12/92

Wystąpiła w wykopie VII, na gł. 20 cm, w planie owalna, o wym. 1,7×1,2 m, w przekroju pionowym prawie cylindryczna (ścianki nieco zwężające się ku dołowi), zakończona płaskim dnem na gł. 1,45 m od powierzchni. Wypełnisko utworzone było z piaszczysto-gliniastej ziemi o zabarwieniu brunatnym i żółto-rdzawym, w partiach przydennych intensywnie czarnej z licznymi węgielkami drzewnymi (ryc. 5, c).

Inwentarza brak.

Jama nr 13/92

Nie naruszony fragment jamy ukazał się w wykopie IX, w płn.-wsch. części piaskowni, gdzie w trakcie trwania wykopalisk wybrano koparką piasek.

Jama posiadała prawdopodobnie plan owalny, który uchwycono na gł. 40 cm o wymiarach: zachowana dł. 1 m, szer. 1,2 m. Przekrój jamy był cylindryczny, dno płaskie, na gł. 1,3 m. Górne partie jamy wypełniała brunatna, o różnych odcieniach, piaszczysto-gliniasta ziemia. Partie przydenne tworzyła warstwa zbitej, przepalanej ziemi, z dużą ilością węgli drzewnych, bryłek polepy i przepalonymi kamieniami, a także dużą ilością ceramiki (ryc. 5, d).

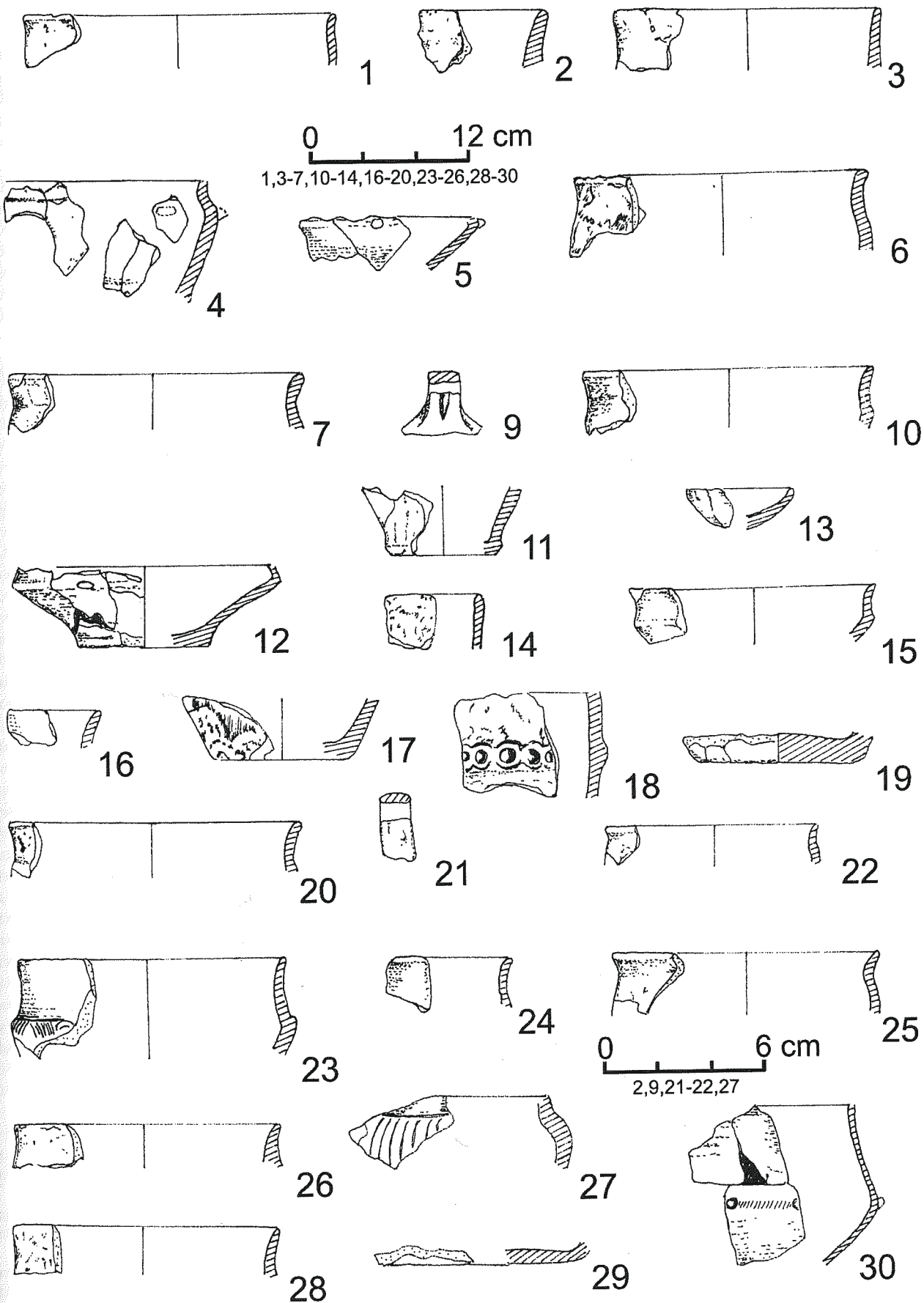
Inwentarz:

1. 4 fragmenty brzuśca prawdopodobnie dość głębokiej, dwustożkowej miski, z silnie zaznaczonym i zaokrąglonym załomem, na którym wymodelowane są małe i nieco uniesione ku górze guzki; surowcem była glina z domieszką dużej ilości drobnego piasku; powierzchnie b. starannie wygładzone; wypał b. dobry w kolorze ciemnoszarym, miejscami beżowym (tabl. III, 5). 2. 6 fragmentów naczynia dwustożkowego – wazy o wyodrębnionej partii przydennej, zaokrąglonym załomie, na którym znajduje się podłużny, poziomo wymodelowany i nieco uniesiony ku górze guzek; lepienie z gliny schudzonej piaskiem, tłuczniem czarnego rogowca i małą ilością granitowego; powierzchnie wewn. prawie czarne, wygładzane mocno we wszystkich kierunkach, zewn. brunatne, miejscami beżowe, bardziej szorstkie; wypał dość dobry (tabl. III, 4). 3. 2 fragmenty brzuśca naczynia o grubych (około 1 cm) ściankach; lepienie z gliny schudzonej dużą ilością średniej grubości tłuczni rogowca widocznego na przelomach i powierzchni wewn., zewn. b. gładkie bez widocznych kawałków tłuczni; barwa brunatna; wypał dobry. 4. 2 fragmenty brzuśca naczynia lepionego z gliny schudzonej b. dużą ilością b. drobnego piasku; powierzchnie wygładzane, ale duża ilość piasku powoduje ich szorstkość; barwa ciemnoszara; skorupy b. twarde, b. dobrze wypalone. 5. 3 fragmenty brzuśca naczynia o cienkich ściankach, miejscami nieco grubszych; wykonane z gliny z domieszką drobnego tłuczni rogowca, dużą ilością okruchów ceramicznych; powierzchnie gładkie, „mączyste”, barwa zewn. beżowo-ceglasta, wewn. prawie czarna; wypał średniej jakości. 6. 3 fragmenty brzuśca naczynia o średniej grubości ścianek, miejscami grubych; lepienie z gliny z domieszką piasku, małą ilością drobnych okruchów rogowca i ceramiki; powierzchnie wygładzane; barwa beżowo-ceglasta, wewn. brunatno-szara; wypał dobry – skorupy twarde (wszystkie ww. powierzchnie gładkie). 7. 3 fragmenty naczynia o esowatym profilu i brzegu zakończonym zaokrągloną krawędzią; do lepienia użyto gliny schudzonej b. drobnym piaskiem, okruchami ceramiki, małą ilością tłuczni granitowego; powierzchnie bardzo gładkie, sprawiające wrażenie nałożonej cienkiej rzadkiej gliny, która uległa w wielu miejscach złuszczeniu; barwa beżowa, miejscami szara; wypał średniej jakości; średn. wylewu 22 cm (tabl. III, 6). 8. 9 fragmentów garnka grubościennego o zwężonym, nieco wychylonym brzegu zakończonym zaokrągloną krawędzią; lepienie z gliny schudzonej b. drobnym piaskiem, małą ilością drobin ceramicznych i dużą ilością kawałków tłuczni rogowca i granitu; powierzchnie w górnych partiach dwustronnie b. gładkie, powierzchnia brzuśca pionowo obmazywana; barwa beżowo – brunatno-ceglasta; wypał średniej jakości; średn. wylewu 20 cm (tabl. II, 25). 9. 1 fragment naczynia o stosunkowo cienkich ściankach, być może dwustożkowego kształtu, o prawie prostym brzegu zakończonym zwężoną i zaokrągloną krawędzią, średn. wylewu 20 cm; lepienie z gliny schudzonej b. drobnym piaskiem, drobinami ceramicznymi, małą ilością tłuczni rogowca i pojedynczymi kawałkami granitu; powierzchnie wygładzane; barwa beżowa, wypał dość dobry (tabl. III, 3). 10. 1 frag-

Tabl. III. Sanok-Olchowce, pow. loco, stan. 16. Fragmenty naczyń z jam: nr 13 (1–6), znad nr 15 i 16 (7, 9–10, 12–15, 18–19), nr 15 (11, 16–17, 20–21), nr 16 (23–24, 26–30)

Taf. III. Sanok-Olchowce, Kreis loco, Fundst. 16. Gefäßfragmente aus den Gruben: 13 (1–6), über den Gruben 15, 16 (7, 9–10, 12–15, 18–19), 15 (11, 16–17, 20–21), 16 (23–24, 26–30)

Табл. III. Санок-Ольховцы, одноим. пов., пам. 16. Фрагменты сосудов из ям: № 13 (1–6), над № 15 и 16 (7, 9–10, 12–15, 18–19), № 15 (11, 16–17, 20–21), № 16 (23–24, 26–30)

ment naczyń o średniej grubości ścianek, prawdopodobnie o słabo zaznaczonym esowatym profilu, brzegu lekko wychylonym i zakończonym zaokrągloną krawędzią; lepione z gliny z domieszką piasku, małą ilością średniej wielkości kawałkami rogowca i drobinami ceramiki, powierzchnie gładkie, z licznymi śladami wygładzania; barwa beżowa, wewn. brunatna (tabl. III, 1). 11. 1 b. mały fragment naczyń o brzegu zakończonym zwężoną nieco i zaokrągloną krawędzią; lepione z gliny z domieszką drobnego piasku, powierzchnie b. gładkie; barwa brunatna; wypał b. dobry (tabl. III, 2). 12. 1 mały i zniszczony fragment dna o śred. 13 cm prawdopodobnie grubościennego garnka; surowcem była glina schudzona małą ilością piasku, ceramiki, tłuczni rogowca i granitu; barwa beżowo-ceglasta, wewn. szara; wypał słaby (tabl. II, 22). 13. 3 fragmenty brzuśca garnka o średniej grubości ścianek, wykonanego z gliny z domieszką piasku i drobin ceramicznych w małej ilości, tłuczni rogowca – od drobnych fragmentów do b. grubych kawałków; powierzchnie zewn. obmazywane, wewn. gładkie; barwa beżowo-ceglasta; wypał dość dobry. 14. 2 fragmenty brzuśca naczyń grubościennego wykonanego z gliny schudzonej dużą ilością piasku, drobin ceramiki i małą ilością kawałków rogowca; powierzchnie obmazywane; wypał b. dobry w kolorze beżowym. 15. 4 fragmenty brzuśca garnka o średniej grubości ścianek; glina z domieszką piasku, tłuczni granitowego, drobin ceramiki, pojedynczymi, drobnymi kawałkami rogowca; powierzchnia zewn. prawdopodobnie obmazywana; w kolorze beżowym, wewn. b. gładka, brunatna. 16. 1 fragment naczyń średniościennego – garnka wykonanego z gliny z dużą ilością domieszki drobnego i średniej grubości tłuczni rogowca i piasku; powierzchnia zewn. pomimo wygładzania szorstka i chyba obmazywana; barwa brunatna. 17. 4 fragmenty naczyń średniościennego wykonanego z gliny schudzonej drobnym piaskiem, drobinami ceramiki, pojedynczymi okruchami rogowca i granitu; powierzchnia zewnętrzna obmazywana; beżowa, wewnętrzna beżowo-szara. 18. 1 fragment brzuśca naczyń wykonanego z gliny schudzonej naturalną domieszką piasku, dużą ilością drobin ceramicznych i pojedynczymi rogowca; powierzchnie b. gładkie, „mączyste”; barwa jasnobieżowa; wypał dobry. 19. 2 fragmenty naczyń o płaskim, nie wyodrębnionym dnie; glina schudzona naturalną domieszką piasku, drobin ceramicznych i tłuczni granitowym; powierzchnie b. gładkie, „mączyste”; barwa jasnobieżowa, wypał niezbyt dobry. 20. kilkanaście b. drobnych fragmentów różnych naczyń.

Jama nr 14/92

Górne partie jamy zostały zniszczone przez koparkę i na gł. 10 cm od zniszczonej powierzchni ukazał się kolisty plan jamy o śred. około 1 m. W partiach przydennych ścianki były cylindryczne, dno nieckowate, na gł. 40 cm od powierzchni. Wnętrze jamy wypełniał piasek o intensywnym, brunatnym zabarwieniu w partii centralnej i przydennej, obrzeża były jaśniejsze, a na samym dnie smużka spalenizny. Występują też węgielki drzewne, grudki polepy, niewielka ilość kamieni (ryc. 5:a).

Inwentarz:

1. 8 b. małych fragmentów brzuśców różnych naczyń różniących się składem masy ceramicznej – wśród tych fragmentów 2 zawierają dużą ilość piasku, bez domieszki rogowca i o b. gładkich, wyświeco-

nych powierzchniach; pozostałe z domieszką tłuczni rogowca różnej granulacji i ilości.

Jama nr 15/92

Wystąpiła na gł. 20 cm (od powierzchni zniwelowanej do gł. 0,7 m) w postaci rozwleczonych zaciemnień powstałych w wyniku pracy spychacza. Ponieważ w odległości 80 cm wystąpiło kolejne skupisko zaciemnień, które oznaczono jako pozostałość jamy 16/92, materiał zabytkowy przemieszczony przez spychacz i koparkę znad obu obiektów potraktowano wspólnie.

Jama 15/92 zachowała się fragmentarycznie i zarys jej prawdopodobnie pierwotnie owalny pojawił się na gł. 50 cm i posiadał średnicę około 1,7 m. Zachowany przekrój pionowy był nieckowatego kształtu. Wypełnisko tworzyła plamiasta, ciemno i jasnobrunatna, i prawie żółta, piaszczysto-gliniasta ziemia. Na gł. 50 cm czyli na poziomie, na którym ukazał się wyraźny zarys, centralną część wypełniała intensywnie czarna ziemia z węgielkami drzewnymi, bryłami i bryłkami polepy i zlasowanym lub przepalonym piaskowcem (ryc. 6, b).
Inwentarz znad Jamy 15/92 i 16/92:

1. fragment małej czarki kształtu półkulistego, o znacznej grubości ścianek w partiach dolnych; krawędź jest zwężona i zaokrąglona, nieco zachylona do wewnątrz; lepiona z gliny schudzonej dużą ilością drobnego piasku; barwa zewn. beżowa, wewn. szara, wypał b. dobry, średn. otworu 8 cm (tabl. III, 13). 2. fragmenty prawdopodobnie dwustożkowatego i przysadzistego naczyń o średniej grubości ścianek, nieco wychylonym na zewnątrz brzegu, ze zwężoną i zaokrągloną krawędzią; lepione z gliny z domieszką b. drobnego piasku i ceramiki; barwa jasnoceglasta, wypał dobry, śred. wylewu 22 cm (tabl. III, 10). 3. fragment naczyń średniościennego, prawdopodobnie esowatego kształtu o niezbyt równych ściankach; krótki wychylony na zewnątrz brzeg zakończony prosto ściętą krawędzią; lepione z gliny z domieszką drobnego piasku i drobin ceramiki; powierzchnie gładkie, nieco spękane; barwa beżowa; wypał średni; średn. 22 cm (tabl. III, 7). 4. 1 fragment naczyń o średniej grubości niezbyt równych ścianek, prostym brzegu zakończonym zaokrągloną krawędzią; lepione z gliny schudzonej drobnym piaskiem, okruchami ceramiki i małą ilością grubego tłuczni granitowego; barwa beżowa; wypał średniej jakości (tabl. III, 14). 5. 1 fragment dwustożkowatej miski o dość ostrym załamie, wychylonym na zewnątrz brzegu, zakończonym zwężoną krawędzią, wykonanej z gliny schudzonej b. drobnym piaskiem, ceramiką i śladowo rogowcem; powierzchnie b. gładkie; barwa beżowa; wypał dobry; śred. wylewu 28 cm (tabl. III, 15). 6. 3 fragmenty naczyń o płaskim, wyodrębnionym dnie i powierzchniach obmazywanych; wykonane z gliny schudzonej domieszką naturalnego piasku i ceramiką; barwa ceglasto-beżowa; wypał niezbyt dobry; śred. dna 8 cm (tabl. III, 12). 7. 1 fragment małego uszka wykonanego ze spłaszczonej taśmy, profilowanej pośrodku b. płytkim żłobkiem; glina schudzona b. drobnym piaskiem; barwa beżowo-szara; wypał b. dobry (tabl. III, 9). 8. 1 fragment brzuśca naczyń o grubych ściankach, z wyodełowaną listwą z ornamentem dołków palcowych; wykonane z gliny schudzonej drobnym piaskiem i okruchami ceramiki; powierzchnie niezbyt równe; barwa ceglasto-beżowa; wypał średniej jakości (tabl. III, 18). 9. 7 fragmentów brzuśców różnych naczyń lepionych z po-

Ryc. 6. Sanok-Olchowce, pow. loco, stan. 16. Plany i profile jam: nr 14 (a), jama nr 15 (b), jama nr 16 (c), jama nr 17 (d). Legenda: 1 – żółty piasek, 2 – ciemnobrunatny piasek, 4 – węgiel drzewny, 5 – kamienie, 6 – jasnobrunatny piasek, 11 – plamiasta, żółto-brunatno-rdza-
wa, piaszczysto-gliniasta ziemia, 12 – zbita ziemia z węglem i polepą

Abb. 6. Sanok Olchowce, Kreis loco, Fundst. 16. Pläne und Profile der Gruben: Nr. 14 (a), 15 (b), 16 (c), 17 (d). Bezeichnungen: 1 – gelber Sand, 2 – dunkelbrauner Sand, 4 – Holzkohlenstücke, 5 – Steine, 6 – hellbrauner Sand, 11 – gelb-braun-rostiger, sandig-lehmiger Fleckenboden, 12 – dichter Boden mit Kohle und Lehmbewurf

Рис. 6. Санок-Ольховцы, одноим. пов., пам. 16. Планы и разрезы ям: № 14 (а), № 15 (b), № 16 (c), № 17 (d). Условные обозначения: 1 – желтый песок, 2 – темно-коричневый песок, 4 – древесный уголь, 5 – камни, 6 – светло-коричневый песок, 11 – пятнистая, желто-коричнево-ржавая, песчано-глинистая земля, 12 – плотная земля с углем и обмазкой

znej
gł.
liku
ejne
92,
nad

po-
nicę
tał-
wie
, na
yw-
epę

ości
ona,
ścią
bry,
wu-
nek,
oną

iliki;
10).
ego
ątrz
esz-
eco

. 4.
nek,
gli-
ścią

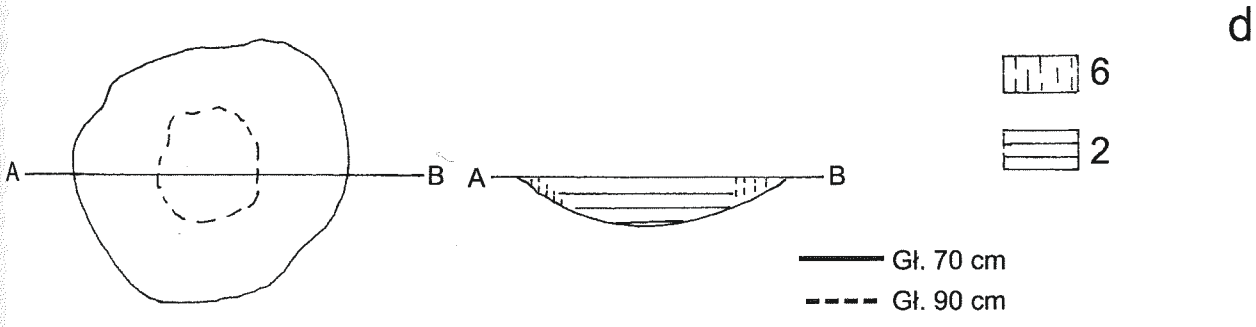
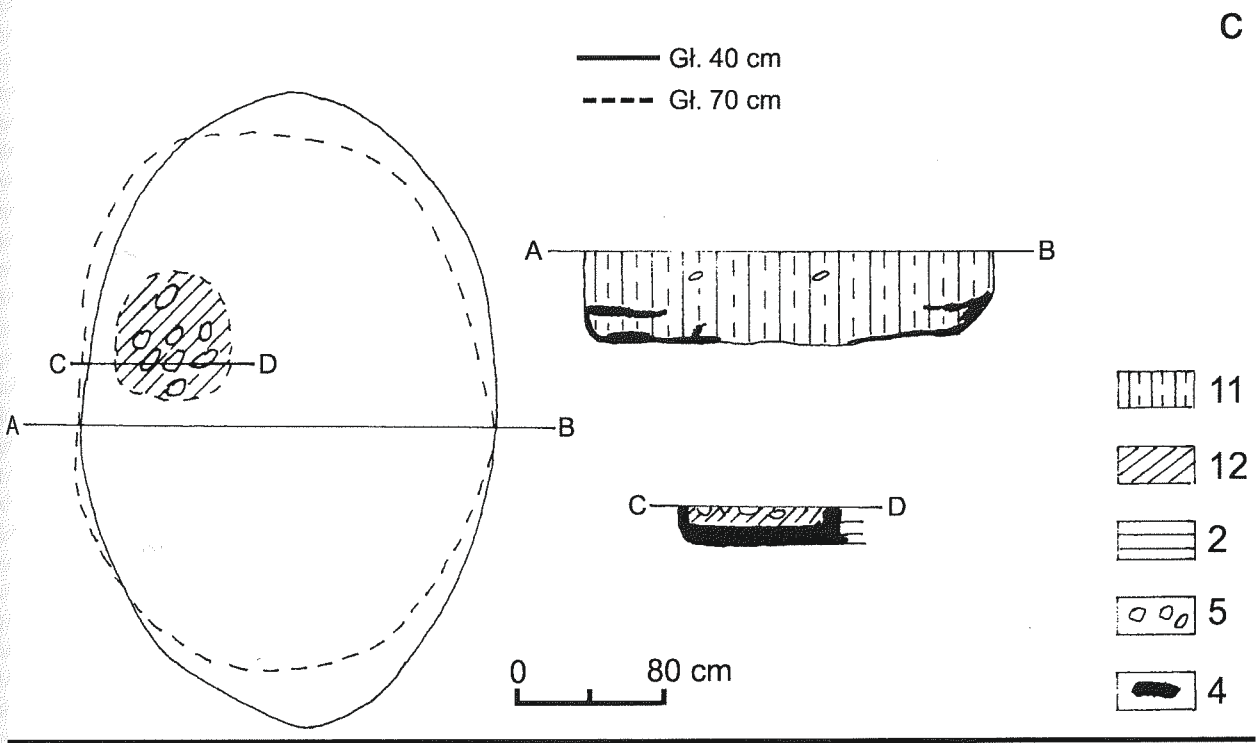
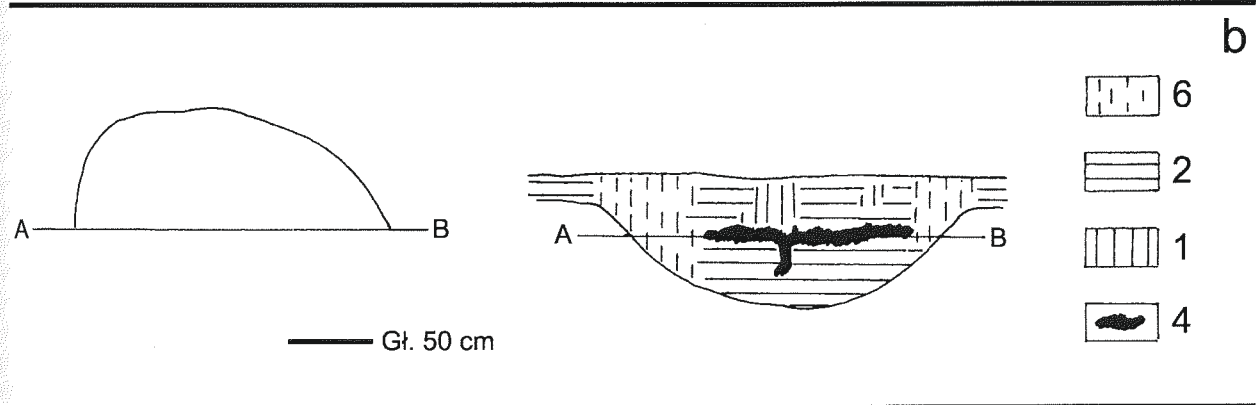
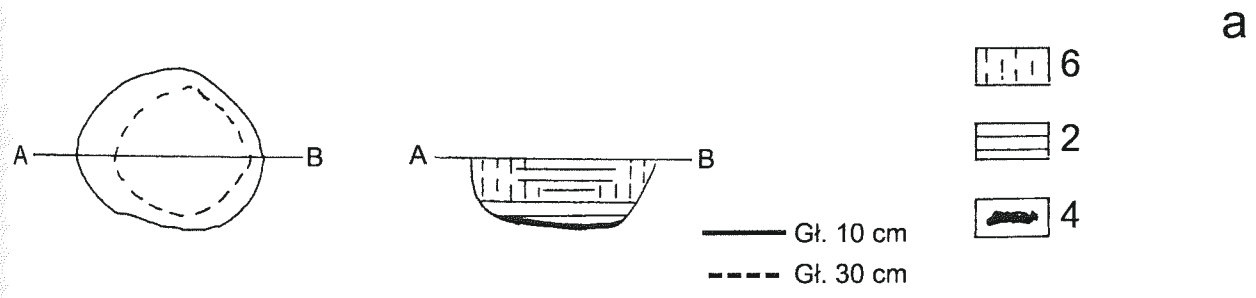
ości
za-
kra-
liką

pał
nia
ch;
era-
cm

onej
ona
III,
de-
iny
nie
abl.

po-
bły
za-
ber
ger

ия:
и-

dobnie przygotowanej gliny – z domieszką piasku i okruchów ceramicznych, gładkich powierzchniach, barwie ceglastej i wypale średniej jakości. 10. 5 b. drobnych fragmentów różnych naczyń wykonanych z gliny z domieszką piasku, o b. gładkich, wyświeconych, czarnych powierzchniach; wypał dobry. 11. fragment naczynia o b. grubym, płaskim dnie; wykonane z gliny z domieszką tłuczni granitowego i rogowca różnej wielkości do b. grubych włącznie; powierzchnie zewnętrzne gładkie z prawie nie widoczną domieszką, barwa beżowa, wypał słaby-rozwarstwienia, średn. dna 12 cm (tabl. III, 19). 12. 7 fragmentów brzuśców różnych naczyń, do wyrobu których użyto gliny schudzonej piaskiem, okruchami ceramicznymi i stosunkowo niewielką ilością drobnego i średniego tłuczni rogowca, barwa beżowa, wypał średniej jakości. 13. kilkanaście b. drobnych fragmentów różnych naczyń. 14. 5 fragmentów różnych, wtórnie przepalonych naczyń.

Inwentarz jamy 15/92

1. 1 fragment naczynia o płaskim, wyodrębnionym w stopkę dnie, dwustożkowatego kształtu, o zaokrąglonym i zachylonym pod ostrym kątem załomie; lepienie z gliny z domieszką b. drobnego piasku i śladowo drobinami ceramiki, powierzchnie b. starannie wygładzone, śliskie, barwa beżowa, miejscami szara, wypał b. dobry, średn. dna 5 cm, w miejscu załomu 20 cm (tabl. III, 11). 2. 2 fragm. naczynia grubościennego o nieco rozchylonym na zewnątrz brzegu zakończonym zwężoną i zaokrągloną krawędzią, wykonanego z gliny schudzonej b. drobnym piaskiem, nieznaczną ilością ceramiki; barwa beżowa, wewn. ciemnoszara, powierzchnie b. gładkie, śliskie, wypał dobry (tabl. III, 16). 3. 2 fragm. brzuśca naczynia grubościennego lepionego z gliny schudzonej b. drobnym piaskiem, małą ilością tłuczni granitowego i rogowca średniej wielkości; powierzchnie zewn. śliskie; wypał b. dobry w kolorze beżowym, miejscami szarym. 4. 4 fragm. naczynia o grubym, płaskim dnie, ścianki znacznie cieńsze, obmazywane; glina schudzona b. drobnym piaskiem, ceramiką, drobnymi i średniej wielkości kawałkami rogowca, barwa jasnobeżowa, wypał słaby, średn. dna 10 cm (tabl. III, 17). 5. 5 fragmentów brzuśców naczynia wykonanego z surowca przygotowanego jak wyżej, w kolorze brunatnym, powierzchnie zewnętrzne obmazywane pionowo, wewnętrzne bardzo wyraźnie wygładzane w różnych kierunkach. 6. 9 fragmentów brzuśców różnych naczyń z podobnie przygotowanej gliny, podobnie wykonanych, z obmazywanymi powierzchniami o barwie beżowej, wewnętrznej miejscami szarych i o stosunkowo niezłym wypale. 7. 1 fragment naczynia średniościennego, o zaokrąglonej górnej partii brzuśca, wyodrębnionej szyjce, nieco wychylonym na zewnątrz brzegu zakończonym prostą krawędzią; wykonane z gliny z domieszką b. drobnego piasku i b. małą ilością drobnego tłuczni rogowca; powierzchnie b. gładkie; barwa beżowo-ceglasta, wypał dobry, średn. wylewu 22 cm (tabl. III, 20). 8. 4 fragmenty brzuśców różnych naczyń barwy ceglastej, wykonanych z gliny schudzonej drobnym piaskiem, ceramiką i b. małą ilością drobnego tłuczni rogowca; powierzchnie zewnętrzne gładkie, wewnętrzne wygładzone aż śliskie. 9. 1 b. mały fragment uszka wykonanego z płasko – wypukłej taśmy glinianej szer. 1,2 cm; glinę schudzono b. drobnym piaskiem (tabl. III, 21). 10. kilkanaście b. małych okruchów różnych naczyń, w tym 3 zaokrąglone krawędzie brzegów. 11. dość duża bryłka czarnego rogowca.

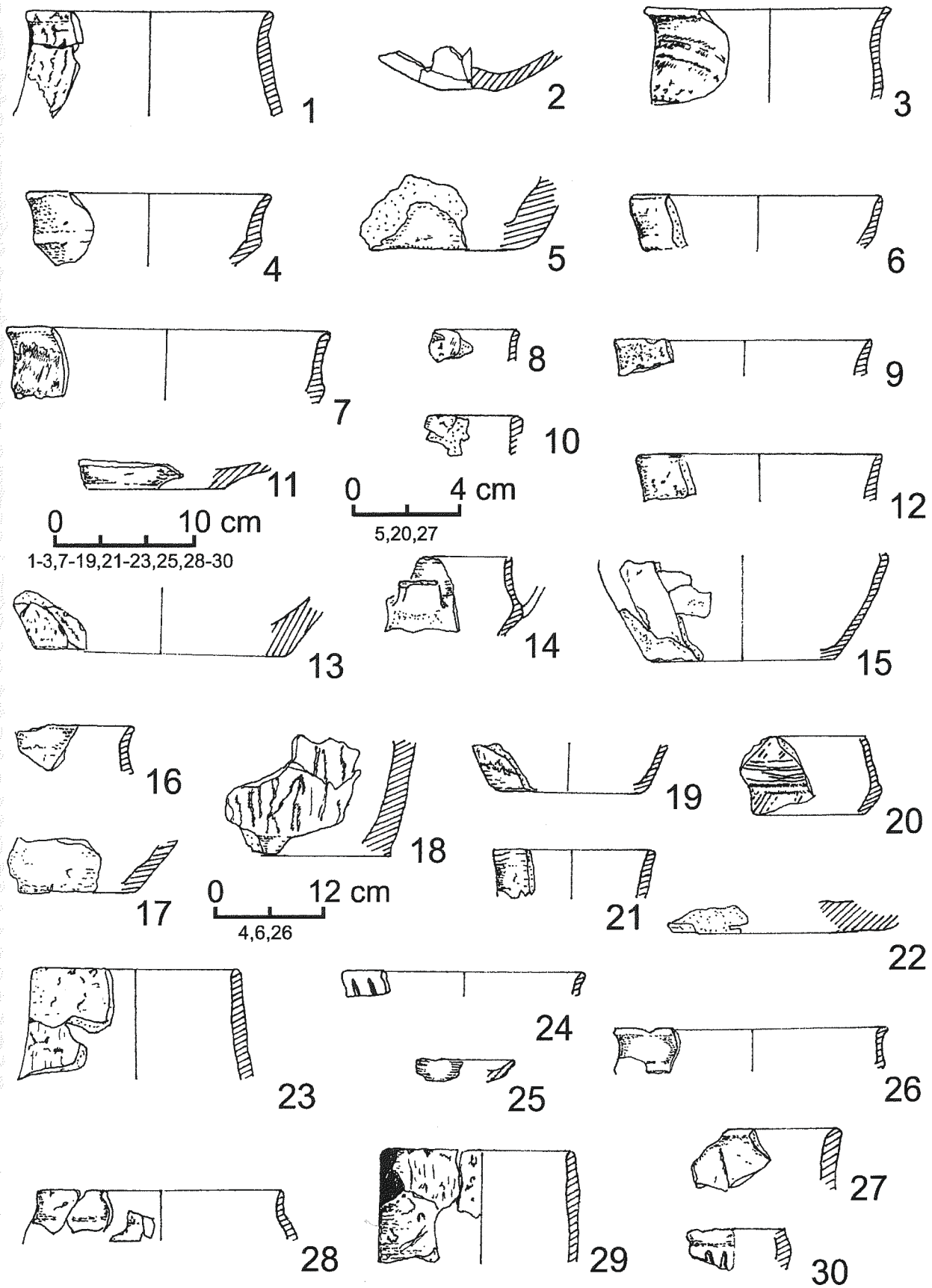
Jama nr 16/92

Bardzo zniszczona, zachowana na różnych poziomach i dopiero na gł. 40 cm od zniszczonej powierzchni (do około 70 cm) udało się odtworzyć plan obiektu – owalny, o pokaźnych rozmiarach, zważywszy, że był to plan 0,5 m od dna – 2,2×3,2 m. Wypełnisko tworzył piasek z dodatkiem niewielkiej ilości gliny w kolorze jasnobrunatnym, z ciemniejszymi plamami. W niższych partiach zabarwienie było jaśniejsze, a 20 cm nad dnem pojawiło się palenisko ułożone z brył piaskowca i kamieni polnych, w otoczeniu dużych brył polepy i węgla drzewnych. Ścianki dolnej partii jamy były proste, dno płaskie (ryc. 6, c).

Inwentarz:

1. 1 fragment niedużej wazy dwustożkowatego kształtu; ostro zaznaczone przejście w łukowato wygiętą szyję; krawędź jest zwężona i zaokrąglona; ornament na największej wydętości brzuśca w postaci grup ukośnych kresek ułożonych na przemian z prawa w lewo i odwrotnie, a także widoczny ślad po utraconym małym uszku; lepienie z gliny schudzonej b. drobnym piaskiem, śladowo drobinami rogowca i ceramiki; powierzchnie gładkie; barwa ceglasto-beżowa, wewnętrzna szara; wypał b. dobry; średn. wylewu 20 cm (tabl. III, 23). 2. 1 fragment chyba misy o grubych ściankach w dolnych partiach, bardzo łagodnie zaokrąglonym załomie, nieco zwężonym brzegu z zaokrągloną krawędzią; lepienie z gliny z domieszką piasku, tłuczni rogowca; powierzchnia wewnętrzna b. gładka, zewnętrzna dość gładka; barwa ceglasto-beżowa, wewnętrzna ciemnoszara; wypał dobry; średn. wylewu 28 cm (tabl. IV, 6). 3. 1 fragment misy dwustożkowatego kształtu o zaokrąglonym załomie, nieznacznie zwężonej i zaokrąglonej krawędzi, lepionej z gliny z domieszką piasku, drobin ceramiki i małej ilości drobnego i średniej grubości tłuczni rogowca; powierzchnie gładkie; barwa beżowa; wypał dobry, średn. 27 cm (tabl. IV, 4). 4. 2 fragmenty prawdopodobnie małego i dwustożkowatego naczynia o silnie zaokrąglonym brzegu ozdobionym ukośnymi liniami rytymi; lepienie z gliny schudzonej b. drobnym piaskiem; powierzchnie starannie wygładzone; barwa czarna; wypał b. dobry (tabl. III, 27). 5. 3 fragmenty cienkościennego, prawdopodobnie małego naczynia, dwustożkowatego kształtu o ostro wymodelowanym załomie; ornamentyka stosunkowo bogata – dolną partię zdobią potrójne grupy kresek ograniczone liniami nakłut, powyżej załomu poziome, niezbyt regularne linie, nad nimi na przemian ukośne kreski tworzące nieregularne trójkąty; surowcem była glina z domieszką b. drobnego piasku; powierzchnie b. starannie wygładzone, prawie czarne; wypał b. dobry (tabl. IV, 20). 6. 1 fragment cienkościennego, dwustożkowatego wazy o wyraźnie zaznaczonym załomie ozdobionym spiczasto wymodelowanymi, małymi guzkami i ukośnymi, krótkimi kreskami; wykonana z gliny schudzonej b. drobnym piaskiem i drobinami ceramiki; powierzchnie b. gładkie, wyświecone; barwa beżowa, wewn. ciemnoszara z bardzo czytelnymi śladami wygładzania; wypał b. dobry (tabl. III, 30). 7. 1 fragment prawdopodobnie czerpaka o cienkich ściankach, dwustożkowatego kształtu, z szerokim, taśmowatym uchem; lepiony z gliny z domieszką drobnego piasku, drobin ceramiki i śladowo tłuczniem rogowca; powierzchnie gładkie; barwa ciemnoszara, miejscami beżowa; wypał b. dobry (tabl. IV, 14). 8. 4 fragmenty prawdopodobnie misy o płaskim, grubym dnie, nieznacznie wyodrębnionym przez b. silne rozchylenie partii przydennej i zaokrąglenie przejścia dna w ścianki; lepiona z gliny z dodatkiem drobnego piasku, drobin ceramicznych, pojedynczych kawałków rogowca; powierzchnie gładkie, śliskie; barwa beżowa, wewnątrz prawie czarna; wypał dość dobry (tabl. IV, 11). 9. 15 fragmentów naczynia dwustożkowatego kształtu (zachowana dolna partia) wykonanego z gliny schudzonej piaskiem i pojedynczymi, drobnymi kawałkami rogowca; powierzchnie zewnętrzne gładkie, wewnętrzne szorstkie; barwa brunatna; wypał słaby-rozwarstwienia na przełomie; średn. dna 14 cm (tabl. IV, 15). 10. 1 fragment naczynia o płaskim dnie i grubych partiach przydennej; wykonane z gliny z piaskiem i drobinami ceramiki; powierzchnie gładkie; barwa brunatno-szara; wypał dobry (tabl. IV, 17). 11. 18 fragmentów brzuśców różnych naczyń o różnej grubości ścianek, niektóre sadząc po uformowaniu załomów dwustożkowatego kształtu, a cechą wspólną jest użycie do ich wyrobu gliny z domieszką drobnego piasku, nieznacznej ilości drobin ceramicznych i drobin rogowca; powierzchnie są bardzo gładkie; barwa zewnętrzna beżowa, wewnętrzna prawie czarna; wypał dobry. 12. 4 fragmenty naczynia o lekko wklęsłym i znacznie wysklepionym do wewnątrz dnie, które b. łagodnym zaokrągleniem przechodzi w partię przydenne; do schudzenia gliny użyto dużej ilości piasku i małej ilości tłuczni rogowca; powierzchnia zewn. ceglasto-beżowa i dość szorstka, wewn.

zazna-
na i za-
ci grup
rotnie,
z gliny
i cera-
na sza-
agment
godnie
krawę-
ierzch-
glasto-
28 cm
zaokrą-
lepio-
robne-
barwa
rawd-
glonym
y schu-
dzone;
cienko-
watego
nkowo
e linia-
d nimi
owcem
aranie
agment
n zało-
i i uko-
obnym
iecone;
mi wy-
podob-
z sze-
obnego
zchnie
y (tabl.
n dnie,
zyden-
dodat-
wałków
rz pra-
czynia
anego
wałkami
orstkie;
ed. dna
rubych
i cera-
y (tabl.
grubo-
żkowa-
y z do-
cznych
ętrzna
nty na-
z dnie,
ane; do
nia ro-
wewn.

Tabl. IV. Sanok-Olchowce, pow. loco, stan. 16. Fragmenty naczyń z jam: nr 16 (1-21), nr 17 (23-24, 28), nr 20 (22, 25, 29), nr 22 (26-27, 30)
 Taf. IV. Sanok Olchowce, Kreis loco, Fundst. 16. Gefäßfragmente aus den Gruben: 16 (1-21), 17 (23-24, 28), 20 (22, 25, 29), 22 (26-27, 30)
 Табл. IV. Санок-Ольховцы, одноим. пов., пам. 16. Фрагменты сосудов из ям: № 16 (1-21), № 17 (23-24, 28), № 20 (22, 25, 29), № 22 (26-27, 30)

ciemnoszara i gładka; wypał dobry; śred. dna 6 cm (tabl. IV, 2). 13. 1 fragment dna i partii przydennej o cechach jw. tylko znacznej grubości – 1,5 cm. 14. 11 fragmentów naczyń – garnka grubościennego o b. grubym i nieco wyodrębnionym dnie; powierzchnie pionowo obmazywane; glina schudzona piaskiem, małą ilością bardzo grubego tłucznia granitowego i rogowca; powierzchnia wewn. gładka; barwa beżowa, miejscami szara; wypał średniej jakości (tabl. IV, 18). 15. 5 fragmentów garnka o b. grubym dnie łagodnie przechodzącym w b. grube partie przydenne; lepiony z gliny z domieszką piasku, nielicznych drobin ceramicznych i b. dużych kawałków tłucznia rogowca; na powierzchni wewnętrznej ślady wygładzania; barwa beżowo-ceglasta, wewn. szara; wypał niezły; średn. dna 18 cm (tabl. IV, 13). 16. 37 fragmentów brzuśców różnych naczyń-garnków, na powierzchniach których widoczne są ślady obmazywania pionowego; lepione z gliny z domieszką piasku, drobin ceramiki i tłucznia rogowca; ścianki średniej grubości, powierzchnie wewn. gładkie, wypał dość dobry; barwa dwustronnie ceglasto-beżowa. 17. 24 fragmenty brzuśców naczyń jak wyżej, z wyjątkiem śladów obmazywania (są to naczynia innego typu lub inne partie egzemplarzy z powierzchnią obmazywaną), trudne do stwierdzenia ze względu na niewielkie wymiary. 18. 5 fragmentów naczyń o wychylonym na zewnątrz brzegu zakończonym zwężoną i zaokrągloną krawędzią; ścianki naczyń są średniej grubości; powierzchnie zewn. chropowate i popękane, barwy brunatnej, wewn. ceglaste; użyto gliny schudzonej piaskiem, ceramiką i tłucznem czarnego rogowca; śred. wylewu 18 cm (tabl. IV, 1). 19. 4 fragmenty dwustożkowatej misy o stosunkowo grubych ściankach, zaznaczonym załomem, wykonanej z gliny schudzonej piaskiem, ceramiką i śladowo drobinami rogowca; barwa ceglasto-brunatna, wewn. brunatna, przełom popielaty; wypał dobry, śred. 24 cm (tabl. IV, 7). 20. 1 fragment naczyń o esowatym profilu i ściankach średniej grubości, zwężonym brzegu, zakończonym zaokrągloną krawędzią; glina schudzona drobnym piaskiem i małą ilością grubego rogowca; powierzchnie gładkie, barwa beżowa; wypał średniej jakości, śred. wylewu 20 cm (tabl. III, 25). 21. 6 fragmentów prawdopodobnie dwustożkowatego, cienkościennego naczyń- czarki, o łukowato wygiętej szyi, zwężonym brzegu z zaokrągloną krawędzią; lepiona z gliny schudzonej b. drobnym piaskiem, drobinami ceramiki i niewielką ilością b. drobnego tłucznia rogowca; powierzchnie b. gładkie; barwa ceglasta, wewn. szara (tabl. III, 24). 22. 2 fragmenty górnej partii naczyń o ściankach średniej grubości, rozchylonej nieco i zakończonej prosto ściętą krawędzią; lepione z gliny z drobnopiaskowym piaskiem, b. drobnymi okruchami ceramiki; wewnątrz b. czytelne szerokie ślady wygładzania (przy pomocy patyczka?); barwa beżowo-popielata; wypał dobry; śred. 12 cm (tabl. IV, 21). 23. 1 fragment naczyń o płaskim, łagodnie przechodzącym w brzusiec dnie, podobne jw., tylko jako domieszki użyto oprócz piasku i ceramiki, małej ilości tłucznia rogowca; śred. dna 11 cm (tabl. IV, 19). 24. 1 fragment naczyń średnościennego o łukowato wygiętej szyi i wychylonym brzegu zakończonym prosto ściętą krawędzią; lepione z gliny schudzonej piaskiem i małą ilością tłucznia granitowego; powierzchnia zewn. słabiej wyrównana; barwa beżowa, wewnętrzna brunatna; wypał średni (tabl. IV, 16). 25. 2 fragmenty naczyń o średniej grubości ścianek, lekkim łukiem wychylonym brzegu, zakończonym zwężoną i zaokrągloną krawędzią; glina z domieszką piasku, ceramiki i dość znacznej ilości tłucznia rogowca; powierzchnia zewn. szorstka, wewn. gładka; barwa beżowa, miejscami szara; wypał niezły, śred. 19 cm (tabl. IV, 9). 26. 1 fragment naczyń jw. różniące się znacznie mniejszą ilością i granulacją tłucznia rogowca i b. gładką powierzchnią wewn.; śred. 18 cm (tabl. IV, 12). 27. 1 fragment naczyń średniej grubości ścianek, nieznacznie wychylonym brzegu zakończonym prosto ściętą krawędzią, lepionego z gliny schudzonej piaskiem i niewielką ilością tłucznia rogowca; powierzchnie dość gładkie; barwa beżowo-popielata; wypał średni (tabl. IV, 8). 28. 1 fragment naczyń o grubych, gładkich ściankach, wychylonym

na zewnątrz i silnie zwężonym brzegu zakończonym wąską, ostrą krawędzią; lepione z gliny z domieszką piasku, drobin ceramiki, małą ilością tłucznia rogowca i granitowego; barwa beżowa, miejscami szara; wypał dobry; śred. wylewu 20 cm (tabl. III, 26). 29. 1 fragment naczyń o grubych ściankach, prostym brzegu zakończonym prostą krawędzią; lepione z gliny schudzonej drobnym piaskiem i średniej wielkości tłucznem rogowca; barwa beżowa; wypał średni (tabl. IV, 10). 30. 1 fragment garnka o średniej grubości ścianek, esowatym profilu z nieznacznie zaokrągloną, prawie prostą krawędzią; b. płytkie nierówności powierzchni powstały przez wygładzanie palcami w różnych kierunkach; lepiony z gliny z domieszką drobnego piasku, drobin ceramiki i b. małej ilości tłucznia granitowego i rogowca; barwa ceglasta; wypał dobry; śred. 18 cm (tabl. IV, 3). 31. 3 fragment naczyń średnościennego o lekko wychylonym i zwężonym brzegu zakończonym zaokrągloną krawędzią; lepione z gliny z domieszką drobnego piasku, ceramiki i małej ilości drobnego tłucznia granitowego i rogowca (ślady); barwa beżowo-popielata; powierzchnie dość gładkie, wypał dobry; śred. wylewu 20 cm (tabl. III, 28). 32. 1 fragment naczyń cienkościennego, prawdopodobnie czarki, o wychylonym na zewnątrz brzegu zakończonym zaokrągloną krawędzią; glina schudzona b. drobnym piaskiem i b. drobnym tłucznem rogowca; powierzchnie b. gładkie aż śliskie; barwa ceglasto-brunatna, wypał b. dobry; śred. wylewu 8 cm (tabl. III, 22). 33. 1 fragment naczyń grubościennego o płaskim dnie przechodzącym b. łagodnie w partie przydenne; lepione z gliny z naturalną domieszką piasku, drobinami-pyłem rogowca i dużą ilością ceramiki (duże grudki); powierzchnie gładkie, wewnątrz szerokie ślady wygładzania; barwa beżowa, przełom szary; wypał dobry (tabl. IV, 5). 34. 1 fragment naczyń o płaskim, łagodnie przechodzącym w średniej grubości ścianki dnie; wykonane z gliny schudzonej b. drobnym piaskiem i ceramiką, o gładkich powierzchniach barwy beżowej, miejscami szarej; wypał b. dobry (tabl. III, 29). 35. 8 fragmentów brzuśców różnych naczyń (2 fragmenty załomów); z gliny przygotowanej jw. i podobnej technice wykonania. 36. 2 fragmenty brzuśców naczyń o technice wykonania i technologii jw. tylko z dodatkiem b. niewielkiej ilości drobnego rogowca jako domieszki schudzającej. 37. 16 fragmentów brzuśców różnych naczyń wykonanych z gliny schudzonej naturalną domieszką piasku i dużą ilością ceramiki; o gładkich, „mączystych” powierzchniach, dwustronnie ceglastych; dość dobrze wypalone. 38. 20 fragmentów brzuśców różnych naczyń, o różnej grubości ścianek, barwie beżowej, szarej i brunatnej w różnych odcieniach, dobrze wypalonych o dwustronnie gładkich, śliskich powierzchniach. 39. 4 fragmenty brzuśca naczyń o dość grubych ściankach, wykonanego z gliny z domieszką dużej ilości piasku i ceramiki; stosunkowo gładkich powierzchniach pomimo dużej ilości piasku, dobrze wypalonego w kolorze szarym, miejscami beżowo-ceglastym, przełom dwukolorowy. 40. kilkadziesiąt b. małych fragmentów różnych naczyń, w tym okruch wylewu z brzegiem wychylonym na zewnątrz i zwężoną krawędzią; w kolorze czarnym i kilka przepalonych fragmentów. 41. 1 fragment przedmiotu żelaznego, trudnego do odtworzenia w całości – zachowany fragment to odcinek łukowato wygiętej sztabki, trójkątnej w przekroju poprzecznym; zach. dł. 4,2 cm (tabl. V, 23).

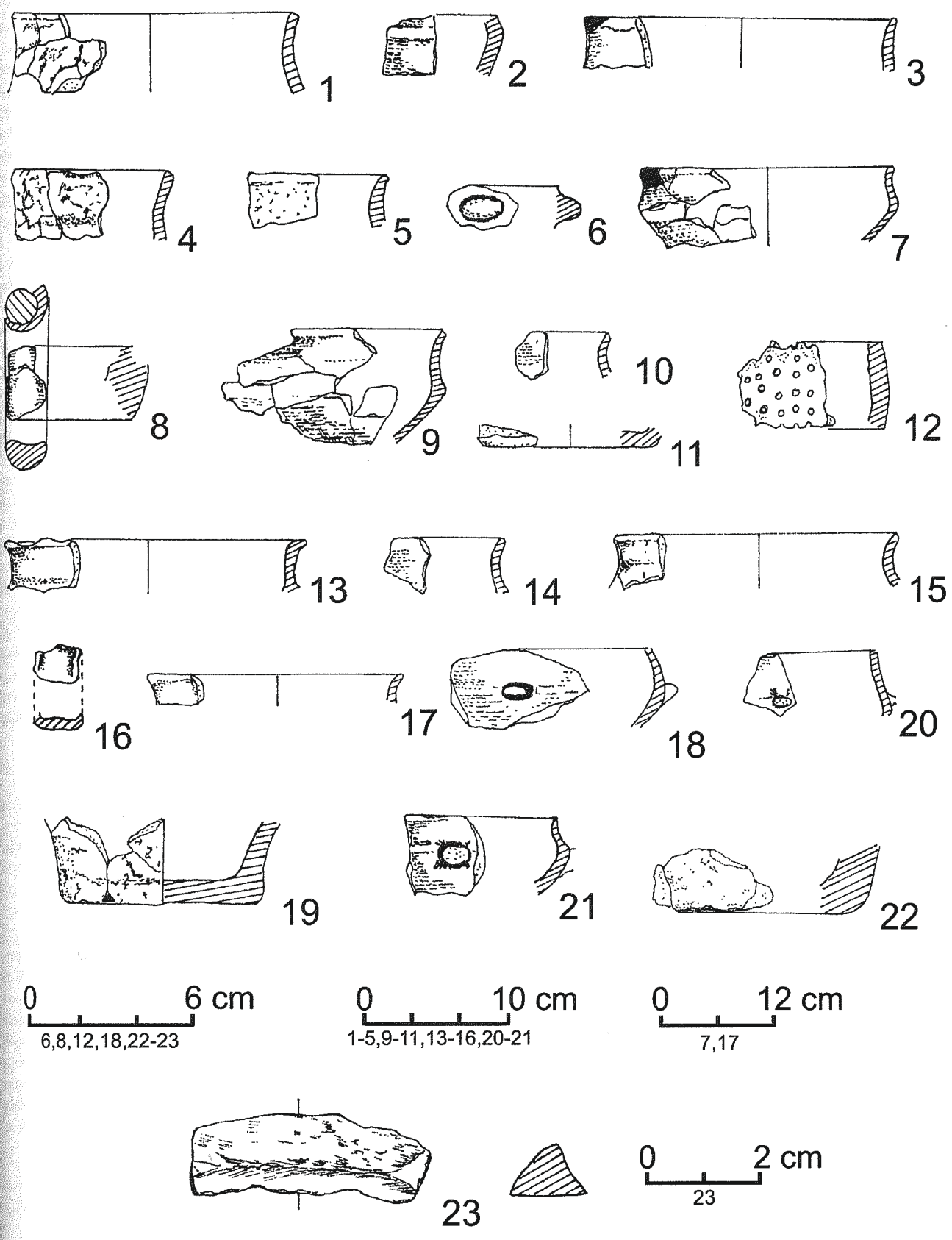
Jama nr 17/93

Wystąpiła w wykopie X, w którym powierzchnię zniszczono do gł. 70 cm. Na tej głębokości, w momencie odsłonięcia posiadała ona plan kolisty, o śred. około 1,5 m. Obrzeża jamy wypełniał piasek w kolorze jasnobrunatnym, słabo odcinającym się od calca. W partiach przydennych zabarwienie było b. intensywne, z licznymi węgielkami drzewnymi i drobnymi kamieniami. Zachowana część profilu rysowała się prawie półkole (ryc. 6, d).

Inwentarz:

1. 11 fragmentów dużego naczyń, prawdopodobnie dwustożkowatego kształtu – największa wydętość brzuśca łagodnie zaokrąglona,

kra-
małą
i sza-
ment
rosta
dniej
bl. IV,
pro-
tykie
y róż-
robin
egła-
zynia
ńczo-
onego
gow-
wypał
cien-
nierz
drob-
gład-
ylewu
askim
gliny
nością
ie śla-
bl. IV,
ącym
drob-
żowej,
brzu-
wanej
aczyń
ielkiej
gmen-
natu-
naczy-
obrze
ej gru-
niach,
niach.
kona-
nkowo
wypa-
a dwu-
aczyń,
wężoną
v. 41. 1
całości
rójkąt-

Tabl. V. Sanok-Olchowce, pow. loco, stan. 16. Fragmenty naczyń z jam: nr 22 (1-5), nr 23 (6-9), nr 25 (10-19), nr 27 (20-22)
 Taf. V. Sanok Olchowce, Kreis loco, Fundst. 16. Gefäßfragmente aus den Gruben: Nr. 22 (1-5), 23 (6-9), 25 (10-19), 27 (20-22)
 Табл. V. Санок-Ольховцы, одноим. пов., пам. 16. Фрагменты сосудов из ям: № 22 (1-5), № 23 (6-9), № 25 (10-19), № 27 (20-22)

brzeg nieco zwężony, krawędź zaokrąglona; wykonane z gliny schudzonej drobnym piaskiem z niewielkim dodatkiem średniej wielkości tłuczni granitowego i rogowca; powierzchnie b. gładkie, śliskie; barwa ciemnoszara, miejscami beżowa, wewnątrz czarna; śred. wylewu 27 cm (tabl. IV, 28). 2. 4 fragmenty naczyń o grubych ściankach, w górnej partii zwężającego się, co może sugerować dwustożkowy kształt; zakończonego zwężoną, zaokrągloną krawędzią; lepienie z gliny z domieszką piasku, ceramiki, średniej grubości (0,5 cm) tłucznem granitowym i rogowca; pod krawędzią ślady wygładzania dookólnego, poniżej pionowego; barwa beżowo-ceglasta; śred. wylewu 15 cm (tabl. IV, 23). 3. 1 fragment naczyń o średniej grubości ścianek, lekko wychylonym na zewnątrz brzegu, zakończonym zaokrągloną krawędzią; tuż pod krawędzią znajdują się niezbyt regularne pionowe lub lekko ukośne żłobki zdobiące tę część naczyń; lepienie z gliny z domieszką piasku, dużych okruchów ceramiki; powierzchnia zewnętrzna nieco chropowata, beżowa, wewn. gładka w kolorze brązowym; śred. wylewu 27 cm (tabl. IV, 24).

Jama nr 18/93

Odsłonięta w wykopie X i XII, na gł. 70 cm od powierzchni pozostawionej w 1992 r. i zniszczonej spychaczem, a duża jej centralna partia zniszczona została spływającą wodą o kolejne 20 cm. Jama niezbyt wyraźnie odcinała się od otoczenia, posiadała kształt owalu o wym. 3,2x1,7 m. W najniższych partiach zarys zmienił się na kolisty. Profile o wys. 35 cm nieckowate. Wypełnisko tworzyła bardzo sypka, piaszczysto – gliniasta ziemia z zawartością niewielkiej ilości kamieni, znikomej ilości węgla drzewnych w jasnym otoczeniu i dużej ilości sporych ich kawałków na tle intensywnych kolorów (ryc. 7, a).

Inwentarz:

1. 16 fragmentów drobnych okruchów brzuśców różnych naczyń, w tym 2 fragmenty nowożytnych pochodzących ze zniszczonej partii.

Jama nr 19/93

Wystąpiła w wykopie X. Owalny plan posiadał wymiary 1,1x0,9 m. Uchwycono kilkunastometrowej miąższości zakończenie o płaskim dnie. Wypełnisko jednolite, piaszczyste, w jasnym kolorze ze śladami węgielków (ryc. 7, b).

Inwentarza brak.

Jama nr 20/93

Ukazała się w narożniku W wykopu X, graniczącego z wykopem XIX i XXIV. Kształt jamy w planie był kolisty, ścianki prawie pionowe, niezbyt regularne, a dno prawie płaskie na gł. 55 cm. Wypełnisko było piaszczyste, w górnych partiach w kolorze brązowym o różnych odcieniach, natomiast w dolnych, szczególnie w centrum, wystąpiła dość duża ilość węgla drzewnych, bryłek polepy w otoczeniu zbitej ziemi (ryc. 7, c).

Inwentarz:

1. 1 fragment naczyń – bardzo grubego, płaskiego dna, częściowo zniszczonego, zaokrąglonego w miejscu przejścia w partię przydenne ścianek; lepienie z gliny z domieszką rogowca różnej grubości, tłuczni granitowego i niewielkiej ilości drobin ceramiki; powierzchnie dość gładkie, szczególnie zewnętrzne; wypał słaby; barwa brązowo-szara, wewn. beżowa; śred. dna około 13 cm, grub. 2,1 cm (tabl. IV, 22).

2. 4 fragmenty naczyń o ściankach średniej grubości i nierównych, cylindrycznych w zachowanej, górnej partii, zakończonej krawędzią nierówno uformowaną (miejscami szersza i prosto ścięta, miejscami bardziej zaokrąglona); glina schudzona dużą ilością drobnego i średniej grubości tłuczni rogowca; na powierzchniach ślady wygładzania w różnych kierunkach; barwa zewn. beżowa, wewn. brązowa; wypał średniej jakości; śred. wylewu 14 cm (tabl. IV, 29). 3. 4 fragmenty brzuśca naczyń o średniej grubości ścianek, wykonanego z gliny schudzonej dużą ilością drobnego i średniego tłuczni rogowca i małą ilością drobin ceramiki; powierzchnie nierówne, chropawe, w kolorze ceglasto-beżowym; wypał średni. 4. 7 fragmentów brzuśców różnych naczyń o obmazywanych powierzchniach, różnej grubości, wykonanych z gliny z naturalną domieszką piasku, tłuczni rogowca (w 1 ułamku) i tłuczni granitowego, drobinami ceramiki; wypał dobry, w kolorze ceglasto-beżowym; wewnętrzne powierzchnie w kolorze brązowym lub szarym, gładkie. 5. 1 fragment brzuśca naczyń o grubych ściankach (1,7 cm) wykonanego z gliny z dominującą domieszką b. drobnego piasku, drobin ceramicznych i małą ilością średnich i dużych kawałków tłuczni rogowca; powierzchnie dość równe i dość gładkie; wypał dobry, w kolorze brązowym. 6. 10 fragmentów brzuśców różnych naczyń średniościennych, których cechą wspólną jest dominujący piasek jako domieszka; pozostałe składniki to ceramika w minimalnej ilości i tłuczeń rogowca mikroskopijnej wielkości; powierzchnie gładkie; wypał b. dobry (w tym 1 b. mały fragm. brzegu wychylonego na zewnątrz, zakończonego rozszerzoną i prosto ściętą krawędzią). 7. 3 fragmenty brzuśców różnych naczyń, do wyrobu których nie użyto tłuczni rogowca, a jedynie piasku i ceramiki co dało efekt b. gładkich „mączystych” powierzchni, niezłe wypalonych na kolor ceglasto-beżowy. 8. kilkadziesiąt okruchów brzuśców różnych naczyń. 9. 1 b. mały fragment naczyń o brzegu wychylonym na zewnątrz, o nieco zgrubiałej i lekko zaokrąglonej krawędzi, wykonanego z gliny schudzonej piaskiem i drobnym tłucznem rogowca; barwa beżowa. 10. 1 fragment prawdopodobnie łyżki lub miniaturowego naczynka wykonanego z gliny schudzonej b. drobnym piaskiem, starannie wygładzone, wewnątrz jakby powleczone rozrzedzoną gliną; b. dobrze wypalone w kolorze jasno-beżowym (tabl. IV, 25).

Jama 21/93

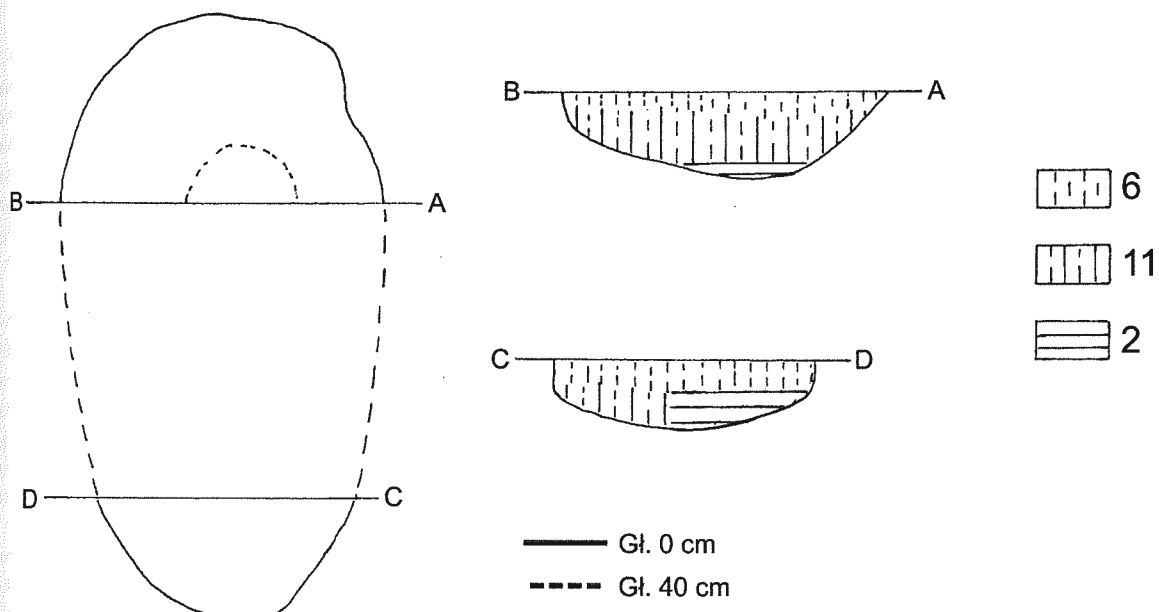
Fragment obiektu ukazał się w wykopie XVI, nad brzegiem urwiska. Wyeksplorowany do dna na gł. 40 cm, a jego wypełniskiem była sypka ziemia zmieszana ze zbutwiałą darnią i kilka ułamków ceramiki prahistorycznej i nowożytnej (z polewą). Jamę uznano za wkop współczesny.

Jama 22/93

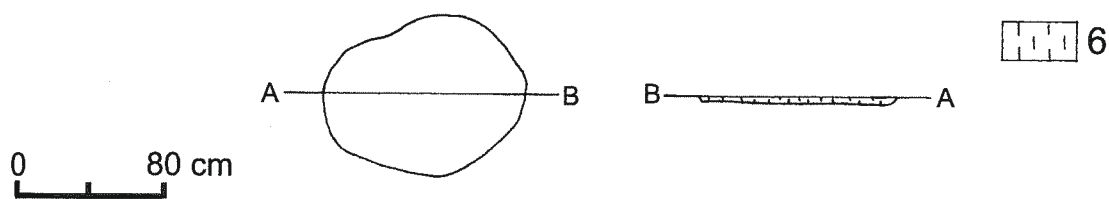
Wystąpiła w północno-zachodniej ścianie urwiska będącej granicą zniszczonej części terenu i nieużytku pod lasem. W ścianie tej na m.b. 13–15,5, linii równoległej do wykopów XVIII (począwszy od jego płu. narożnika), XI i IX zachował się cypel ziemi, w którym tkwiły bryłki polepy i ceramiki. Był to fragment jamy, której planu nie sposób odtworzyć. Należy domyślać się cylindrycznych ścianek (zachowana jedna) i płaskiego dna. Wypełnisko tworzył piasek jasnobrunatny z czarną plamą spalenizny w wyższych partiach i z plamistą ziemią zmieszaną z piaskiem, z bryłami polepy różnej wielkości i koloru, węgielkami i kamieniami w niższych partiach (ryc. 7, d).

- Ryc. 7. Sanok-Olchowce, pow. loco, stan. 16. Plany i profile jam: nr 18 (a), nr 19 (b), nr 20 (c), nr 22 (d). Legenda: 2 – ciemnobrunatny piasek, 4 – węgiel drzewny, 6 – jasnobrunatny piasek, 11 – plamiasta, brązowo-rdzawo-żółta, piaszczysto-gliniasta ziemia
- Abb. 7. Sanok-Olchowce, Kreis loco, Fundst. 16. Pläne und Profile der Gruben: Nr. 18 (a), 19 (b), 20 (c), 22 (d). Bezeichnungen: 2 – dunkelbrauner Sand, 4 – Holzkohlenstücke, 6 – Steine, 11 – braun-rostig-gelber sandig-lehmiger Boden
- Рис. 7. Санок-Ольховцы, одноим. пов., пам. 16. Планы и разрезы ям: № 18 (а), № 19 (b), № 20 (c), № 22 (d). Условные обозначения: 2 – темно-коричневый песок, 4 – древесный уголь, 6 – светло-коричневый песок, 11 – пятнистая, коричнево-ржаво-желтая, песчано-глинистая земля

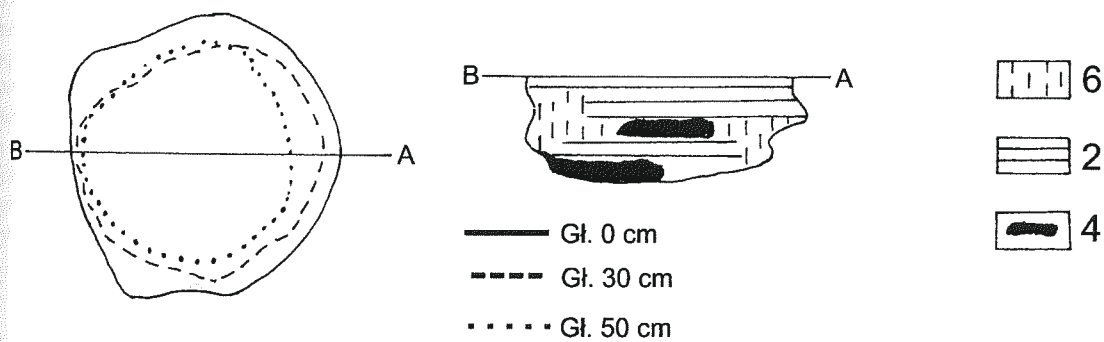
a

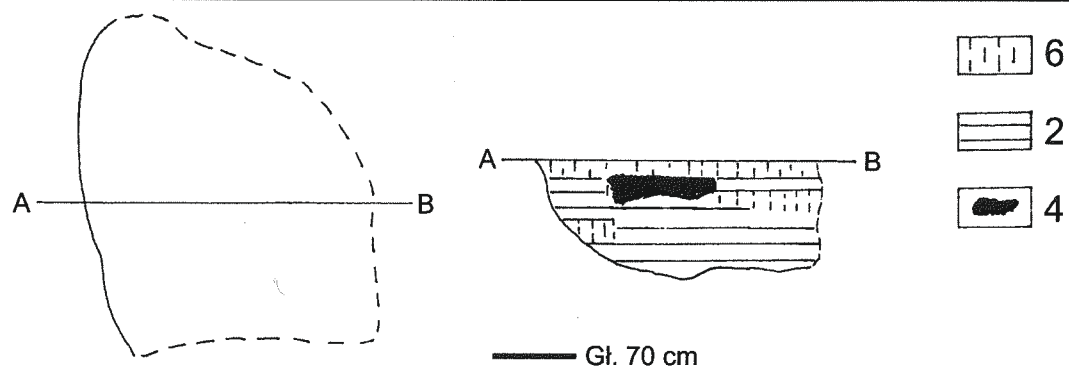
b

c

d

Inwentarz:

1. 1 fragment naczynia o nieregularnych i nierównych powierzchniach, zwężonym i wychylonym na zewnątrz brzegu; lepionego z gliny schudzonej niewielką ilością piasku i ceramiki; barwa ceglasto-beżowa; bardzo gładkie, aż „mączyste” powierzchnie (tabl. V, 1). 2. 3 fragmenty naczynia grubościennego (w tym 1 przepalony), prawdopodobnie garnka, o płaskim dnie, wychylonym na zewnątrz brzegu, nieco zwężonej i zaokrąglonej krawędzi; surowcem była glina z naturalną domieszką piasku i dominującą domieszką ceramiki o różnej wielkości grudek i kolorze; powierzchnie nieregularne, gładkie, „mączyste”; barwa ceglasto-beżowa (tabl. V, 4). 3. 2 fragmenty różnych naczyń o grubych na 1 cm ściankach, wykonanych z gliny z domieszką naturalną piasku i grubej ceramiki, nierównych, b. gładkich aż „mączystych” powierzchniach; barwa jasno-beżowa, drugiego egzemplarza ciemnobrunatna. 4. 2 fragmenty – dna i brzusca naczynia o średniej grubości ścianek, lepionego z gliny z domieszką naturalną i popiełatego szamotu; powierzchnie gładkie; barwa beżowo-ceglasta. 5. 1 fragment naczynia o stosunkowo cienkich ściankach, kształtu dwustożkowatego, z zaznaczonym zaokrąglonym załomem, wychylonym nieco brzegu z zaokrągloną, zwężoną krawędzią; glina schudzona b. drobnym piaskiem i niewielką ilością drobin ceramiki; powierzchnie b. gładkie; wypał b. dobry, barwa beżowa; na powierzchni cienkie pionowe i poziome rysy (tabl. IV, 26) śred. wylewu 30 cm. 6. 2 fragmenty brzuśców, w tym 1 z załomem (tabl. V, 2) różnych naczyń wykonanych z gliny przygotowanej jw., b. dobrze wypalonych i o wyświeconych powierzchniach. 7. 1 fragment naczynia o średniej grubości ścianek, wychylonym na zewnątrz i nieco zwężonym brzegu z zaokrągloną krawędzią; lepione z gliny schudzonej drobnym piaskiem i licznymi okruchami ceramiki; barwa beżowo-brunatna; powierzchnie gładkie; śred. wylewu 22 cm (tabl. V, 3) i 4 fragmenty brzuśców różnych naczyń podobnie wykonanych. 8. 1 mały fragment naczynia o średniej grubości ścianek, a grubych w miejscu największej wydętości brzuśca, na której zaczyna się ornament szerokich, zaokrąglonych żłobków spływających promieniście ku dołowi; glina schudzona drobnym piaskiem, okruchami ceramiki, również przepalony; powierzchnie dość gładkie, barwa beżowo-brunatna, wypał dobry (tabl. IV, 30). 9. 1 fragment naczynia o średniej grubości ścianek, wychylonym na zewnątrz brzegu, ze zwężoną i zaokrągloną krawędzią; glina schudzona piaskiem i okruchami ceramiki w różnych kolorach, również przepalony; powierzchnie gładkie, szczególnie wewnętrzna; barwa jasno-ceglasta; wypał b. dobry (tabl. V, 5); śred. powyżej 30 cm. 10. 3 fragmenty różnych naczyń, których cechami wspólnymi są; średnia grubość ścianek, duża ilość piasku jako domieszki co spowodowało szorstkość powierzchni, b. dobry wypał, barwa jasno-ceglasta. 11. 1 mały fragment naczynia średniościennego, o wychylonym na zewnątrz brzegu zakończonym zaokrągloną krawędzią; glina schudzona drobnym piaskiem i nieznaną ilością drobin ceramiki; powierzchnie gładkie, czarne; wypał dobry (tabl. IV, 27). 12. 1 fragment naczynia średniościennego, o wychylonej na zewnątrz i zaokrąglonej krawędzi; wykonane z gliny z domieszką drobnego piasku i dużej ilości ceramiki; powierzchnie gładkie, jasnoceglaste; wypał dobry (tabl. V, 5). 13. 1 fragment brzuśca naczynia, lepionego z gliny schudzonej piaskiem i dużą ilością tłuczni czarnej rogowca; barwa beżowa; wypał dobry. 14. 18 małych fragmentów różnych naczyń, w tym 1 fragment brzegu i zakończenie guzka. 15. 18 fragmentów naczyń lub naczyń o grubo-

ści ścianek 1,6 cm, silnie wtórnie przepalonych; do schudzenia gliny użyto piasku i ceramiki.

Jama 23/93

Ukazała się w części wykopu IV, poszerzonego, przykryta 30-centymetrową warstwą jałowej ziemi z kamieniami, naniesioną przez spływającą wodę. W miejscu tym wystąpiła duża różnica poziomów, w związku z czym ujawnił się w wyższej partii jedynie fragment obiektu. Na powierzchni, w ciemnobrunatnym piasku wystąpiła duża ilość drobnych węgielków drzewnych i drobin kości. Po ściągnięciu zniszczonej górnej partii pokazał się owalny zarys o wym. 1,8×1 m, dno idealnie płaskie. Wypełnisko tworzył ciemnobrunatny piasek (ryc. 8, a). Inwentarz:

1. 9 niedużych fragmentów brzuśców różnych naczyń lepionych z gliny z dużą ilością tłuczni rogowca o różnej wielkości, średniej grubości ścianek i obmazywanych powierzchniach; barwa beżowa; wypał niezły. 2. 4 fragmenty brzuśców różnych naczyń, do wyrobu których użyto gliny schudzonej drobinami rogowca, tłuczniem granitowym i okruchami ceramiki; powierzchnie wewnętrzne starannie wygładzone; barwa beżowo-brunatna; wypał średni. 3. 2 fragmenty brzuśca naczynia o dwustronnie gładkich powierzchniach, barwy ceglasto-brunatnej, wykonanego z gliny z domieszką średniej wielkości kawałków tłuczni i dość dużych kawałków ceramiki. 4. 1 fragment brzuśca naczynia wykonanego jw., o gładkich powierzchniach jakby powleczonych rozrzedzoną gliną; barwa brunatna, przełom ceglasty. 5. 1 fragment zniszczonego dna naczynia wykonanego z gliny schudzonej b. drobnym piaskiem i drobinami, prawie pyłem rogowca; powierzchnie gładkie; szare. 6. 1 fragment brzuśca naczynia cienkościennego; glina z domieszką b. drobnego piasku i drobin ceramiki; powierzchnia wewn. prawie czarna, z szerokimi śladami wygładzania, zewnętrzna jaśniejsza. 7. 1 mały, podłużny guzek z naczynia wykonanego z gliny schudzonej drobnym piaskiem i małą ilością b. drobnego tłuczni rogowca (tabl. V, 6). 8. 1 fragment uszka ulepionego z walka, na który nałożona została warstwa gliny zlepiająca uszko z naczyniem i scalająca powierzchnię; glina z drobnym piaskiem i drobnym rogowcem; powierzchnia gładka; beżowa, miejscami szara (tabl. V, 8). 9. fragment dwustożkowatego naczynia, o wychylonym brzegu zakończonym prosto ściętą krawędzią, wykonanego z gliny schudzonej drobnym piaskiem, nielicznymi drobinami czarnego rogowca; powierzchnie gładkie; wypalone b. dobrze na kolor brunatny, wewnętrznie prawie czarny (tabl. V, 9). 10. 1 fragment głębokiej, dwustożkowej miski o zaokrąglonym załomie, partii przykrawędznej wychylonej na zewnątrz, zakończonej zaokrągloną krawędzią; wykonana z gliny schudzonej piaskiem, b. małą ilością drobnego, czarnego rogowca; powierzchnie koloru beżowego, wygładzone; wypał dobry; śred. wylewu 27 cm (tabl. V, 7).

Jama 24/93

Została odkryta na granicy wykopu XX i XVI. Na gł. 20 cm wystąpił jej niezbyt regularny zarys, który 10 cm głębiej tworzył prawie koło. Wypełnisko jamy to jasnobrunatny, miejscami rdzawy piasek o intensywnym zabarwieniu w partii centralnej, gdzie pojawiły się węgielki drzewne, a przy nieckowatym dnie, na gł. 45 cm – kamienie (ryc. 8, b).

Inwentarza brak.

- Ryc. 8. Sanok-Olchowce, pow. loco, stan. 16. Plany i profile jam: nr 23 (a), nr 24 (b), nr 25 (c), nr 26 (d). Legenda: 2 – ciemnobrunatny piasek, 4 – węgle drzewne, 5 – kamienie, 6 – jasnobrunatny piasek, 10 – piasek ze spalenizną, 13 – drobinny kości
- Abb. 8. Sanok-Olchowce, Kreis loco, Fundst. 16. Pläne und Profile der Gruben: Nr. 23 (a), 24 (b), 25 (c), 26 (d). Bezeichnungen: 2 – dunkelbrauner Sand, 4 – Holzkohlenstücke, 5 – Steine, 6 – hellbrauner Sand, 10 – Sand mit Brandschicht, 13 – Knochenabspisse
- Рис. 8. Санок-Ольховцы, одноим. пов., пам. 16. Планы и разрезы ям: № 23 (a), № 24 (b), № 25 (c), № 26 (d). Условные обозначения: 2 – темно-коричневый песок, 4 – древесный уголь, 5 – камни, 6 – светло-коричневый песок, 10 – песок со следами гари, 13 – измельченные кости

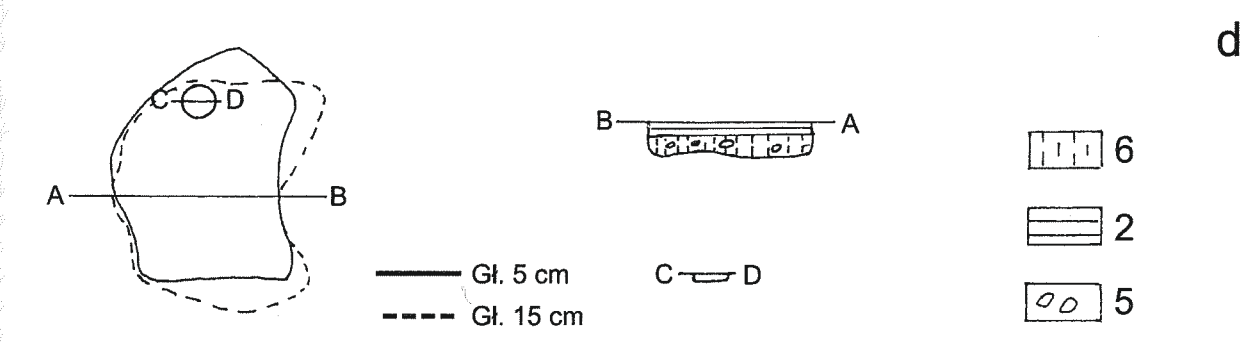
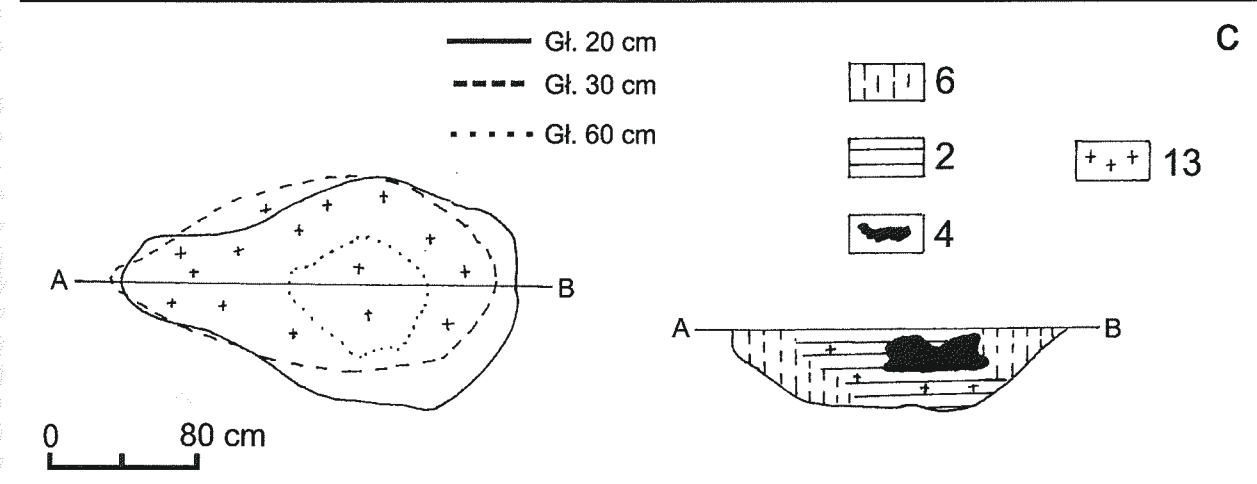
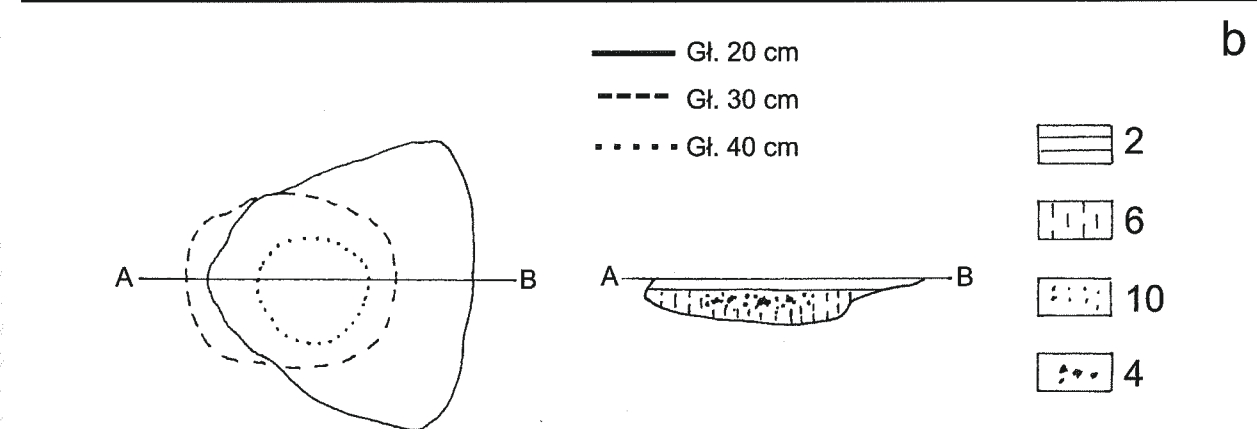
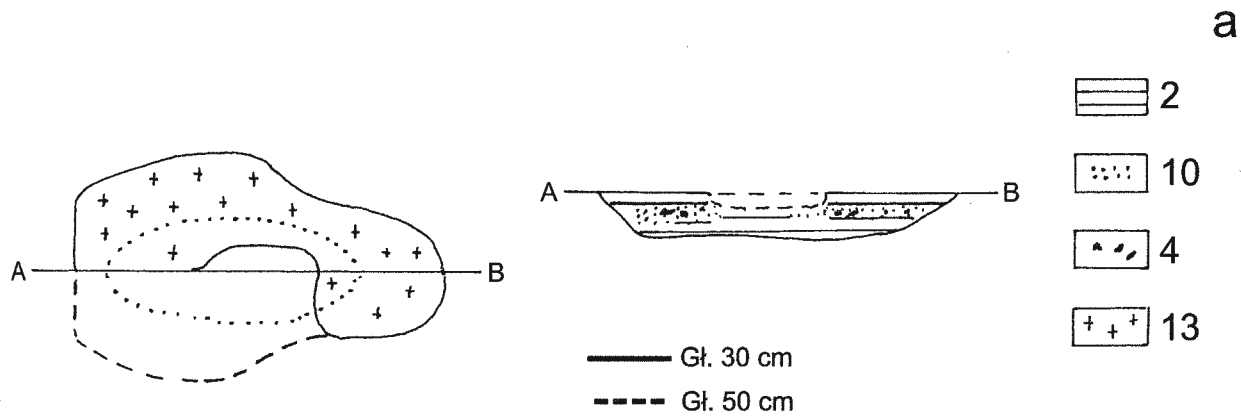
a gliny

ta 30-
ą przez
omów,
obiek-
ta ilość
znisz-
no ide-
c. 8, a).

onych
średniej
eżowa;
wyrobu
m gra-
rannie
menty
wy ce-
elkości
gment
i jakby
glasty.
z schu-
gowca;
ienko-
amiki;
lżania,
ykona-
bnego
wałka,
yniem
m ro-
. V, 8).
gu za-
dzonej
ca; po-
wnątrz
owatej
nej na
gliny
gowca;
d. wy-

m wy-
prawie
piasek
iły się
kamie-

ny pia-
unkel-
nienia:
gari,

Jama 25/93

Odsłonięta w wykopie XIII A, owalnego kształtu, o jednolitym, ciemnobrunatnym zabarwieniu piasku na powierzchni i zróżnicowanym kolorystycznie wypełnisku poniżej – koncentrycznymi kołami kolor brunatny piasku staje się coraz ciemniejszy aż do wystąpienia czarnej, zbitej, przepalonej ziemi w centrum. Nieckowate dno wystąpiło na gł. 45 cm od powierzchni jamy. Na wszystkich głębokościach rejestrowano węgielki drzewne, drobinki, a raczej ślady kości i drobne bryłki polepy (ryc. 8, c).

Inwentarz:

1. fragmenty b. grubego (2 cm) naczynia o płaskim, nieco wyodrębnionym dnie; lepienie z gliny z domieszką naturalną, okruchami ceramiki, pojedynczymi ułamkami rogowca; powierzchnie spękane, wypał b. słaby w kolorze beżowo-ceglastym; śred. dna 14 cm (tabl. V, 19). 2. 1 fragment dna naczynia grubościennego, wykonanego z gliny schudzonej domieszką naturalną i minimalną ilością b. drobnego tłuczni granitu i rogowca, także ceramiki; wypał średniej jakości; barwa beżowo-ceglasta; śred. dna 12 cm (tabl. V, 11). 3. 7 fragmentów brzuśców różnych naczyń lepionych z gliny z domieszką naturalną, z niewielką ilością tłuczni granitowego, ceramiki; powierzchnie gładkie; wypał raczej słaby; barwa ceglasto-beżowa. 4. 8 małych fragmentów brzuśców naczyń średniościennych wykonanych z gliny o dominującej domieszce piasku, z dodatkiem drobin ceramiki i drobin rogowca; wypał dość dobry w kolorze beżowo-ceglastym. 5. 2 fragmenty brzuśców różnych naczyń średniościennych, barwy beżowo-ceglastej, wykonanych z gliny z domieszką naturalną i ceramiki; wypał dość dobry. 6. 9 fragmentów różnych naczyń średniościennych, lepionych z gliny z domieszką dużej ilości tłuczni rogowca, z dodatkiem ceramiki; wśród fragmentów 3 ułamki brzegów wychylonych na zewnątrz, z zaokrągloną krawędzią; barwa ceglasto-beżowa lub ceglasto-brunatna; wypał dość dobry; śred. wylewu 20 cm (tabl. V, 14–15). 7. 5 fragmentów różnych naczyń, o różnej grubości ścianek; wykonane z gliny z bardzo dużą ilością piasku, który daje szorstkość powierzchni, w tym 1 fragm. z brzegiem wychylonym na zewnątrz i zaokrągloną krawędzią; barwa brunatna, wypał dobry (tabl. V, 10). 8. 1 fragment naczynia o grubych ściankach, brzegu silnie wychylonym na zewnątrz i zwężonej, również wysuniętej na zewnątrz krawędzi; rozszerzone miejsce przejścia szyjki w brzusiec sugeruje zaokrąglony załom i prawdopodobnie dwustożkowaty kształt; glina schudzona drobnym piaskiem i niewielką ilością tłuczni rogowca; powierzchnie dość gładkie, barwa jasnobieżowa, miejscami ciemnoszara; wypał dobry; śred. wylewu 22 cm (tabl. V, 13). 9. 4 fragmenty różnych naczyń o dwustronnie bardzo gładkich powierzchniach, znakomicie wypalonych; domieszka naturalna z niewielką ilością tłuczni rogowca i ceramiki, w tym 1 fragment prawdopodobnie niedużego, cienkościennego naczynia z zaokrąglonym załomem i wymodelowanym na nim podłużnym guzkiem (tabl. V, 18). 10. 1 fragment naczynia o wychylonym na zewnątrz i zwężonym brzegu zakończonym zaokrągloną krawędzią; lepienie z gliny z domieszką piasku o różnej granulacji, która spowodowała szorstkość prawie czarnych powierzchni; śred. 18 cm (tabl. V, 17). 11. 2 fragmenty taśmowatego ucha z dość wysoko podniesionymi, zaokrąglonymi krawędziami; lepienie z gliny schudzonej piaskiem, ceramiką, drobnym, czarnym tłuczniem rogowca i bardzo niewielką ilością ziaren tłuczni granitowego; wypał dobry; barwa popielata (tabl. V, 16). 12. 1 fragment naczynia sitowatego; powierzchnia lekko wypukła; zgrubienie jest zapewne partią przykrawędzną; glina schudzona drobnym piaskiem i małą ilością drobinek ceramiki; wypał dobry, w kolorze ceglastym (tabl. V, 12).

Jama 26/93

Fragment jamy wystąpił na gł. 5 cm, w wykopie XXI. Zachowany plan był w kształcie owalu, ścianki proste, a płaskie dno na gł. 20 cm.

Wnętrze jamy wypełniał brunatny piasek, poniżej plamiasty w różnych odcieniach, z drobnymi kamieniami i węgielkami drzewnymi (ryc. 8, d).

Inwentarz:

Na powierzchni oprócz skorup nowożytnych znajdowała się bardzo stara moneta – szeląg Jana Kazimierza tzw. „boratynka”.

1. 4 fragmenty brzuśców różnych naczyń o powierzchniach obmazywanych; wykonane z gliny z domieszką tłuczni rogowca i granitu, piasku i ceramiki; wypał raczej słaby; kolor beżowy i brunatny. 2. 1 mały fragment brzuśca naczynia wykonanego z gliny z domieszką naturalną, ceramiki i drobin rogowca; powierzchnie gładkie, „mączyste”, barwa ceglasta.

Jama 27/93

Pojawiła się tuż pod powierzchnią, częściowo zniszczona, o planie w przybliżeniu kołowym, o średnicy około 1,3 m, prostych ściankach, dnie nieckowatym, na gł. 45 cm. Wypełnisko jamy było piaszczyste w kolorze brunatnym, o różnych odcieniach. W miejscach bardzo intensywnego koloru i czarnego pojawiła się duża ilość węgielków drzewnych i bryłek polepy (ryc. 9, a).

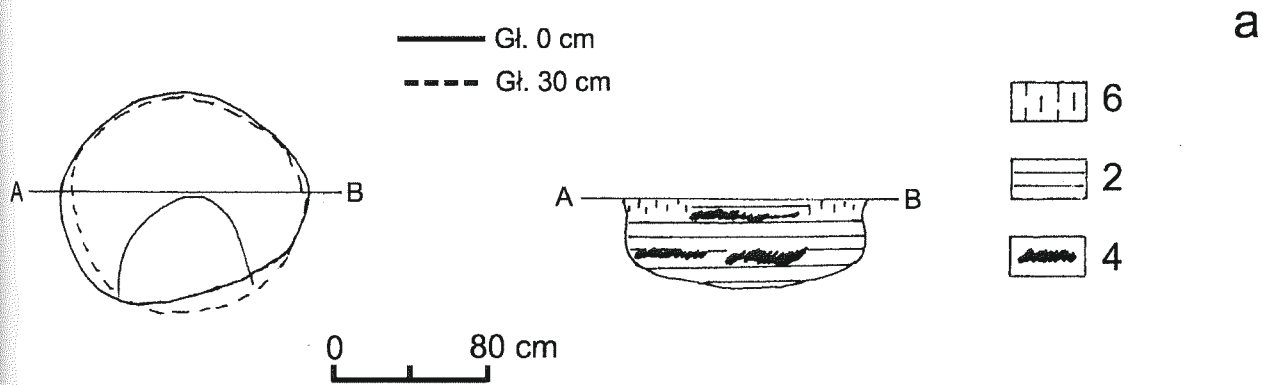
Inwentarz:

1. 10 małych fragmentów brzuśców różnych naczyń i 1 fragment b. zniszczonego dna (tabl. V, 22); lepienie z gliny z dominującą domieszką tłuczni rogowca; powierzchnie obmazywane; barwa beżowa lub brunatna; wypał słaby. 2. 3 małe fragmenty naczyń wykonanych z gliny przygotowanej jw., o gładkich powierzchniach w kolorze brunatnym i lepszym wypale. 3. 2 b. małe fragmenty brzuśców naczyń grubościennych wykonanych z gliny z domieszką piasku, niewielką ilością drobin ceramicznych i rogowca; wypał dobry; powierzchnie gładkie jedynie wyczuwalna jest szorstkość piasku. 4. 1 mały fragment brzuśca naczynia o dość grubych ściankach; glina z domieszką b. drobnego piasku, ceramiki i grubych kawałków tłuczni granitowego; barwa ceglasta; powierzchnie gładkie; wypał średniej jakości. 5. 1 b. mały fragment brzuśca naczynia dobrze wypalonego w kolorze ceglasto-brunatnym; glina z b. drobną domieszką piasku, ceramiki i małej ilości tłuczni rogowca. 6. 1 fragment brzuśca ciemnoszarego, prawie czarnego naczynia o średniej grubości ścianek, wykonanego z gliny z domieszką b. drobnego piasku i dużymi kawałkami ceramiki w kolorze jasnobieżowym co sprawia wrażenie „łaciej” powierzchni. 7. 1 fragment niedużego naczynia dwustożkowatego kształtu, o zwężonym brzegu nieznacznie wychylonym na zewnątrz, z zaokrągloną krawędzią; na wyraźnie zaznaczonym załomie znajduje się ślad po utraconym uszku; glina schudzona drobnym piaskiem, b. drobnym tłuczniem rogowca; powierzchnie gładkie, barwa beżowo-brunatna; wypał b. dobry (tabl. V, 21). 8. 1 fragment naczynia średniościennego, prawdopodobnie dwustożkowatego kształtu z widocznym śladem po utraconym uszku (tabl. V, 20).

SKUPISKA CERAMIKI

Wykop V – na powierzchni wystąpiło skupisko skorup zajmujące powierzchnię 50×50 cm. W skład tego skupiska wchodziły częściowo zrekonstruowane:

1. naczynie dwustożkowe o grubym dnie i znacznie cieńszych ściankach, zaokrąglonym załomie, wychylonym na zewnątrz brzegu zakończonym zwężoną i zaokrągloną krawędzią; do załomu doklejone są ucha wykonane ze spłaszczonego wałeczka; lepienie z gliny z domieszką drobnego piasku, ceramiki i małej ilości b. drobnego tłuczni czarnego rogowca; powierzchnie gładkie, łuszczące się (jakby obmazane), widoczne ślady palców powstałe w trakcie lepienia; barwa beżowa, miejscami szara, wewnętrzna ciemnoszara; wys. około 20 cm, śred. dna 8 cm, śred. wylewu 18 cm (tabl. VI, 4). 2. fragmenty naczyń o esowatym profilu, grubych ściankach, zwężonym nieco

Ryc. 9. Sanok-Olchowce, pow. loco, stan. 16. Plany i profile jamy nr 27 i grobu nr 21. Legenda: 2 – ciemnobrunatny piasek, 4 – węgle drzewne, 6 – jasnobrunatny piasek, 13 – kości

Abb. 9. Sanok-Olchowce, Kreis loco, Fundst. 16. Pläne und Profile der Grube Nr. 27 und des Grabes Nr. 21. Bezeichnungen: 2 – dunkelbrauner Sand, 4 – Holzkohlenstücke, 6 – hellbrauner Sand, 13 – Knochen

Рис. 9. Санок-Ольховцы, одноим. пов., пам. 16. Планы и разрезы ямы № 27 и погребения № 21. Условные обозначения: 2 – темно-коричневый песок, 4 – древесный уголь, 6 – светло-коричневый песок, 13 – кости

brzegu z zaokrągloną krawędzią; powierzchnie nierówne, słabo obmazywane; lepienie z gliny schudzonej dużą ilością drobnego piasku, ceramiki, mniejszą ilością tłucznia granitowego i jeszcze mniejszą czarnego rogowca; powierzchnia wewnętrzna gładka; barwa beżowa; wypał dość słaby; śred. wylewu 16,5 cm (tabl. VI, 1). 3. fragmenty dość dużego naczynia o esowatym profilu, grubych ściankach, nieco cieńszym brzegu zakończonym zaokrągloną krawędzią, powierzchnia obmazywana nieregularnie – poziomo i ukośnie; lepienie z gliny z domieszką drobnego piasku i ceramiki, małej ilości czarnego rogowca; na powierzchni wewnętrznej ślady wygładzania; barwa beżowa; wypał średniej jakości; śred. wylewu 22 cm (tabl. VI, 2). 4. fragment łukowato wygiętej, górnej partii naczynia, prawdopodobnie dwustożkowatego, zakończonej zwężoną i zaokrągloną krawędzią; na powierzchni ślady nieregularnych, rytych, cienkich kresiek; lepienie z gliny schudzonej drobnym piaskiem i małym rogowcem; powierzchnie gładkie, wewnętrzna bardziej; barwa beżowo-szara; wypał dobry (tabl. VI, 3). 5. 1 fragment brzuśca naczynia średniościennego lepienie z gliny z domieszką b. drobnego piasku, drobnej ceramiki, tłucznia rogowca i pojedynczych ułamków granitu; barwa beżowa i brunatna; wypał b. dobry. 6. 2 małe fragmenty naczynia prawdopodobnie dwustożkowatego kształtu, sądząc po zaokrąglonym, zgrubiałym załamie i brzegu zakończonym prostą krawędzią; lepienie z gliny z naturalną domieszką piasku i b. małą ilością b. drobnego tłucznia rogowca; powierzchnie b. gładkie aż śliskie; barwa brunatna, wewn. ciemniejsza; wypał b. dobry.

Skupisko ceramiki w wykopie XVI przy jego zachodniej ścianie na gł. 20 cm w żółtej, calcowej ziemi zawierało:

1. fragmenty naczynia wczesnośredniowiecznego, o płaskim, nie wyodrębnionym dnie, wysklepionym do wewnątrz w partii centralnej, największej wydętości brzuśca powyżej połowy wysokości, b. krótkiej szyjce przechodzącej w wychyłony na zewnątrz brzeg; brzusiec ozdobiony pasmami wielokrotnej linii falistej, ostatnie pod szyjką jest pojedyncze, miejscami podwójne; lepienie na podsypce piaszczystej, z gliny z domieszką dużej ilości piasku o różnej granulacji; dno wykonane z placka, do którego przyklejono zaczątki ścianek i kolejne wałki – od wewnątrz widoczne ułożone kolisto odciski palców w trakcie zlepienia całości; ślady obtaczania widoczne szczególnie na szyjce; barwa beżowa, miejscami szara; wypał b. dobry (tabl. VI, 5).

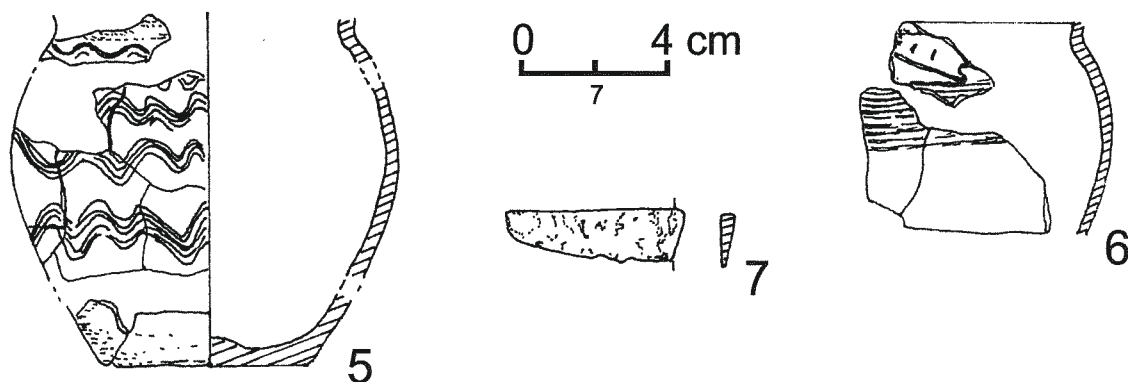
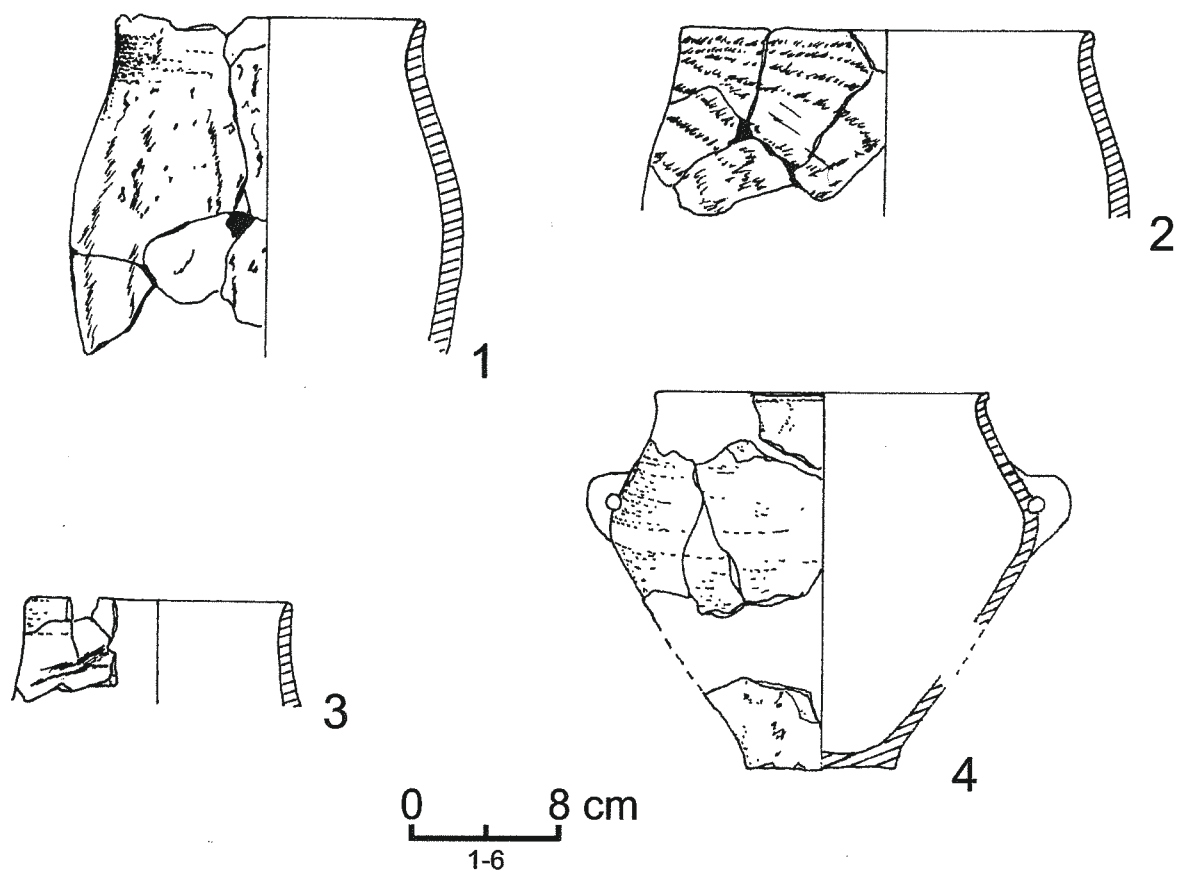
CMENTARZYSKO

Grób nr 1

Wystąpił w wykopie IV, w pobliżu jamy nr 10, na gł. 40 cm, w postaci zarysu planu potłuczonego garnka, o średnicy 20 cm, na tle żółtej, piaszczysto-gliniastej ziemi.

Inwentarz:

1. fragmenty garnka o esowatym profilu, grubym dnie i partiach przydennych, wydatnie zwężonych partiach brzegowych z zaokrągloną krawędzią; lepienie z gliny schudzonej drobnym piaskiem, drobnymi i średniej wielkości ułamiłkami czarnego tłucznia rogowca; widoczne na przełomach ślady doklejania ścianek do dna; na wewnętrznej powierzchni ślady wygładzania, powierzchnia zewnętrzna pionowo obmazywana; barwa beżowo-ceglasta; wypał słaby (tabl. VII, 1). 2. 4 fragmenty naczynia średniościennego, lepienie z gliny schudzonej

Tabl. VI. Sanok-Olchowce, pow. loco, stan. 16. Zabytki ze skupisk ceramiki (1-4), zabytki z wczesnego średniowiecza (5) i z warstwy darni (6-7)

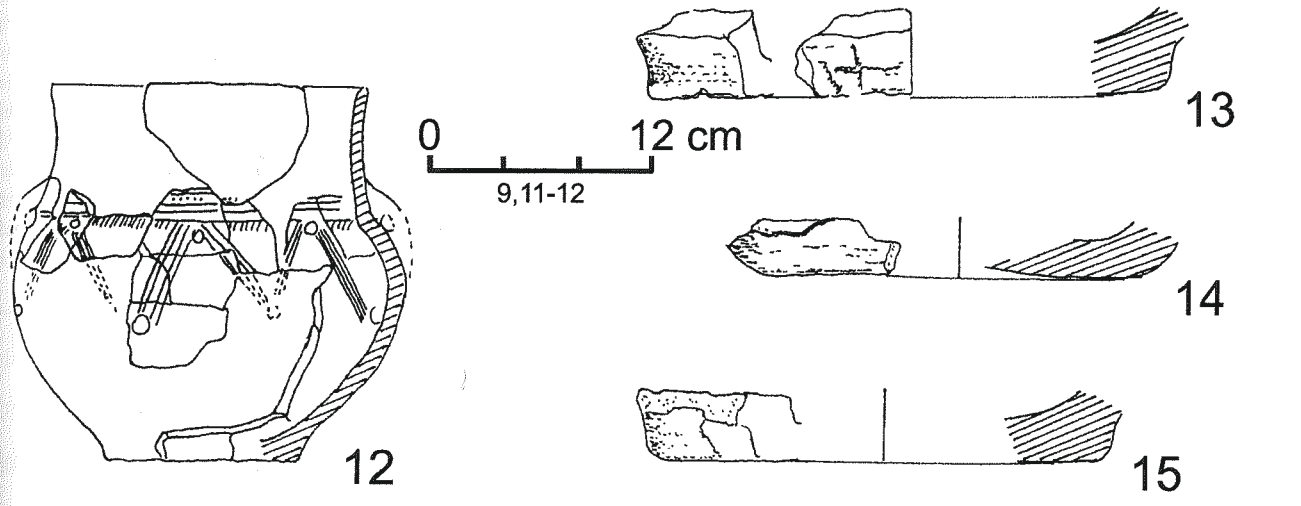
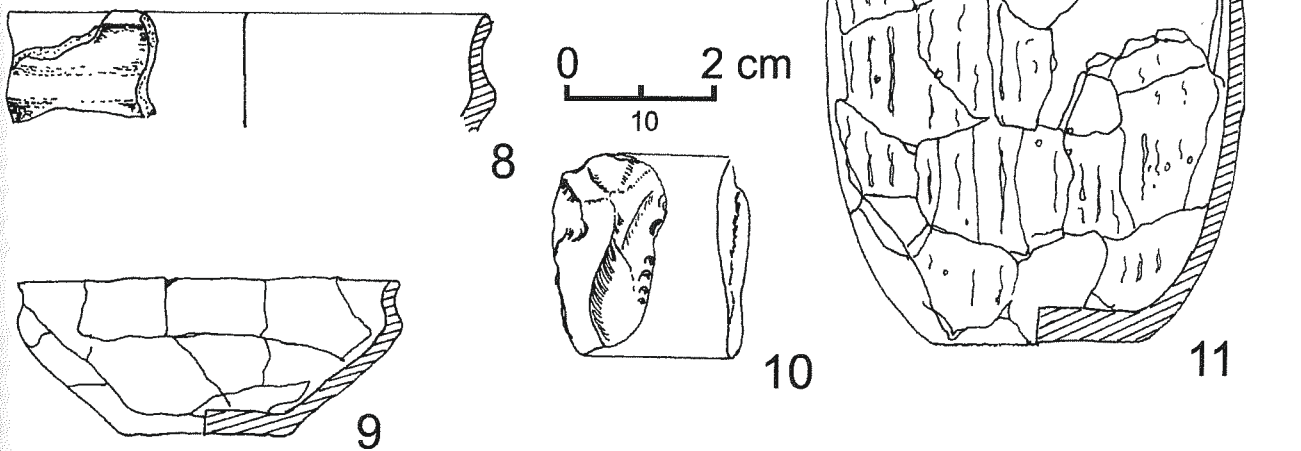
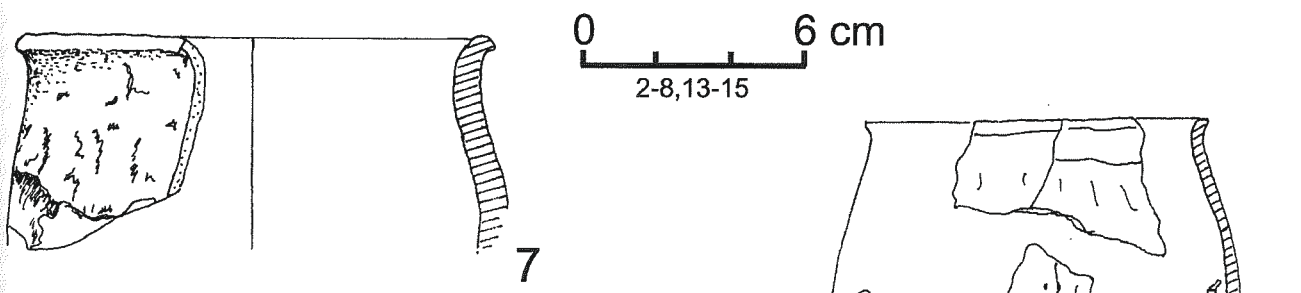
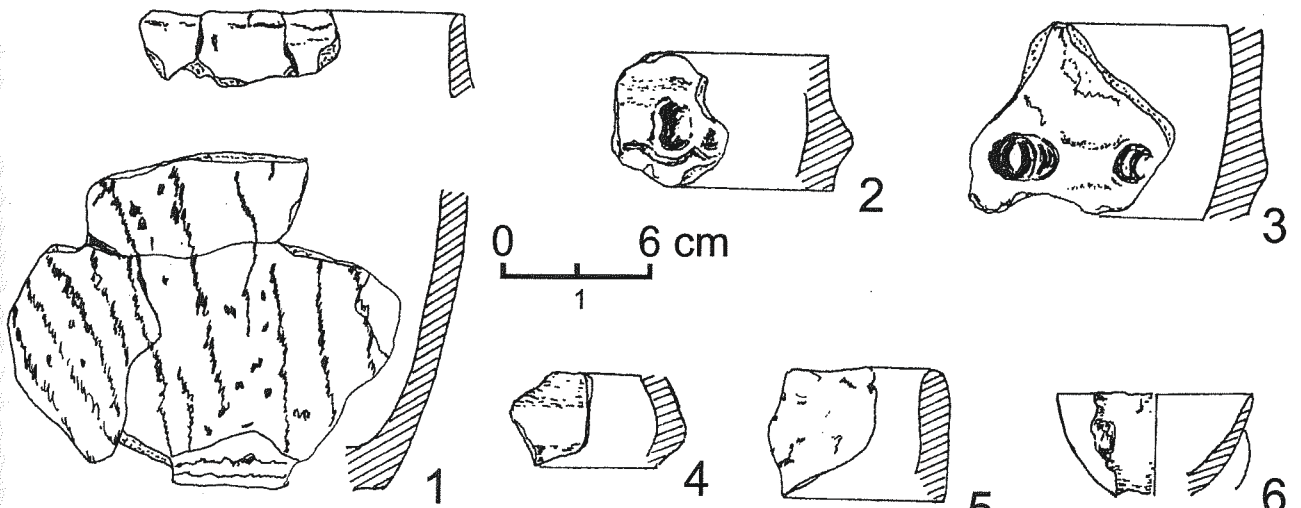
Taf. VI. Sanok-Olchowce, Kreis loco, Fundst. 16. Funde von den Keramikansammlungen (1-4), Funde aus dem frühen Mittelalter (5) und von den Rasenschichten (6-7)

Табл. VI. Санок-Ольховцы, одноим. пов., пам. 16. Находки со скоплений керамики (1-4), находки раннесредневекового времени (5) и со слоя дерна (6-7)

Tabl. VII. Sanok-Olchowce, pow. loco, stan 16. Zabytki z grobów: nr 1 (1-3), nr 2 (4-11), nr 3 (12-13), nr 4 (14-15)

Taf. VII. Sanok-Olchowce, Kreis loco, Fundst. 16. Funde in den Gräbern: Nr. 1 (1-3), 2 (4-11), 3 (12-13), 4 (14-15)

Табл. VII. Санок-Ольховцы, одноим. пов., пам. 16. Находки из погребений: № 1 (1-3), № 2 (4-11), № 3 (12-13), № 4 (14-15)

darni
) und
и (5)

drobnym piaskiem i małą ilością okruchów ceramiki; powierzchnie gładkie, jakby obmazywane rzadką gliną, widoczne ślady wygładzania; barwa beżowo-ceglasta; wypał niezbyt dobry; na brzuścu zdobienie wymodelowaną listwą z dołeczkami wykonanymi palcem (tabl. VII, 2, 3). 3. 18 małych fragmenty brzuśców różnych naczyń średniościennych o gładkich powierzchniach; dobrze wypalone.

Grób nr 2

Usytuowany był w wykopie IV – na gł. 40 cm rysował się pierścień o śred. 30 cm utworzony z fragmentów potłuczonego naczynia. We wnętrzu widocznego planu znajdowały się kości i fragmenty innego naczynia. W trakcie eksploracji stwierdzono, że skorupy tkwiły w żółtej, piaszczysto-gliniastej, calcowej ziemi.

Inwentarz:

1. garnek o esowatym profilu; dno płaskie, najgrubsze w centralnej partii, grubość ścianek zmniejsza się w kierunku brzegu zakończono- go zaokrągloną krawędzią; lepiony z gliny schudzonej piaskiem, drobną ceramiką, dużą ilością b. drobnego i niewielką ilością grubego tłucznia czarnego rogowca; powierzchnie wewn. gładkie, zewn. pionowo obmazywane; barwa beżowo-ceglasta; wypał słaby; śred. dna 11 cm, wys. około 30,5 cm, śred. otworu 18 cm (tabl. VII, 11). 2. dość głęboka, profilowana misa, o płaskim, zgrubiałym i wysklepionym dnie, wychylonym na zewnątrz brzegu, zakończonym zaokrągloną krawędzią; lepiona z gliny schudzonej drobnym piaskiem i drobnym tłuczniem rogowca; powierzchnie gładkie, szczególnie wewnętrzna; barwa beżowa zewnątrz i prawie czarna wewnątrz; wypał b. dobry; wys. 8,2 cm, śred. dna 9 cm, śred. wylewu 20 cm (tabl. VII, 9). 3. 2 fragmenty niedużej miski lub czarki dwustożkowatego kształtu o zaokrąglonym załomie, brzegu wychylonym na zewnątrz, zwężonym i zakończonym zaokrągloną krawędzią; lepiona z gliny z domieszką piasku, małej ilości ceramiki i drobnego tłucznia czarnego rogowca; powierzchnie gładkie, szczególnie wewnętrzna; barwa brunatna, wewnętrzna prawie czarna; śred. wylewu około 13 cm (tabl. VII, 8). 4. 1 mały fragment załomu brzuśca naczynia dwustożkowego, lepionego z gliny z domieszką drobnego piasku i b. drobnego czarnego rogowca; wypał b. dobry w kolorze beżowo-brunatnym (tabl. VII, 4). 5. 1 fragment naczynia o esowatym profilu, z wychylonym na zewnątrz brzegiem zakończonym zaokrągloną krawędzią; powierzchnia zewn. obmazywana, wewn. gładka; glina z domieszką piasku, drobnego i średniej grubości tłucznia rogowca; barwa beżowo-ceglasta; wypał dobry; śred. wylewu 12 cm (tabl. VII, 7). 6. 1 fragment brzegu naczynia średniościennego, lekko zachylonego do wewnątrz o prawie prostej krawędzi; lepione z gliny z dodatkiem b. drobnego piasku, ceramiki i dość dużych ułamków tłucznia czarnego rogowca; powierzchnie nierówne; barwa beżowa; wypał średniej jakości (tabl. VII, 5). 7. fragmentów drobnych ułamków brzuśców, prawdopodobnie garnków, z obmazywanymi powierzchniami, stosunkowo słabo wypalonych. 8. 10 drobnych fragmentów brzuśców różnych naczyń średniościennych, wykonanych z gliny z dużą ilością domieszki piasku, o nieco szorstkich lub wyświeconych powierzchniach. 9. 1 fragment czerpaka o półkolistym kształcie, z utrudnionym uchem; lepiony z gliny schudzonej b. drobnym piaskiem i pojedynczymi drobinami czarnego rogowca; powierzchnie gładkie, koloru beżowo-szarego; wypał dobry; śred. otworu 5 cm (tabl. VII, 6). 10. odłupek retuszowany, z margla dynowskiego – dł. 2,7 cm, szer. 1,5 cm, grubość 0,4 cm (tabl. VII, 10).

Grób nr 3

Wystąpił w wykopie IV, w pobliżu jamy nr 9, na gł. 40 cm, w postaci zarysu obwodu potłuczonego naczynia o śred. 30 cm, z przepalonymi kośćmi wewnątrz, na tle żółtego piasku.

Inwentarz:

1. naczynie dwustożkowe o grubym, nieco wyodrębnionym dnie, baniastym brzuścu, łukowato wygiętej szyi i brzegu z zaokrągloną krawędzią; na największej wyđętości brzuśca znajduje się dookólny ornament złożony z wielokrotnej linii zygzakowatej rytej; w utworzonych załamaniach płytkie dołeczki, pomiędzy górną linią dołeczek ukośne kreski, powyżej poziome i rząd nakłuc; naczynie posiadało ucha; lepione z gliny schudzonej drobnym piaskiem, drobnym tłuczniem czarnego rogowca; powierzchnie gładkie, wewnętrzna wyświecona, czarna, zewnętrzna beżowa miejscami ciemnoszara; wypał dobry; wys. 20 cm, śred. dna 10 cm, śred. wylewu 16 cm (tabl. VII, 12). 2. 4 fragmenty naczynia o płaskim, grubym i wyodrębnionym dnie; lepione z gliny schudzonej dużą ilością piasku, ceramiki w różnych kolorach, drobnym tłuczniem rogowca i granitu; powierzchnie gładkie; zewn. w kolorze beżowym, wewn. szara; wypał średniej jakości; śred. dna 14 cm (tabl. VII, 13) i 3 fragmenty brzuśca tego samego naczynia z obmazywaną pionowo powierzchnią. 3. 1 fragment brzuśca naczynia dwustożkowego, średniościennego, lepionego z gliny schudzonej b. drobnym piaskiem i drobinami ceramiki; powierzchnia zewn. jakby obmazywana rozrzedzoną gliną, ceglasta i brunatna, wewn. prawie czarna i wygładzana; wypał b. dobry. 4. 1 fragment brzuśca naczynia o grubych ściankach, lepionego z gliny z domieszką dużej ilości drobnego piasku, małej ilości ceramiki i tłucznia rogowca; powierzchnie gładkie; barwa beżowa, miejscami ciemnoszara. 5. 2 małe ułamki brzuśca naczynia o cienkich ściankach, lepionego z gliny z dużą ilością drobnego piasku, wypał dobry.

Grób nr 4

Ukazał się w wykopie IV, na gł. 30 cm, w bliskim sąsiedztwie jamy nr 9, w postaci zgniecionego, leżącego bokiem naczynia, z tkwiącym w jego wnętrzu, prostokątnym, przepalonym piaskowcem. Całość rysowała się na tle żółtego, calcowego piasku. Pod garnkiem, a raczej jego fragmentami znajdowały się skorupy z różnych naczyń. Pomiedzy grobem 3, 4 i 5, na gł. 30 cm znajdowało się kilkanaście skorup identycznych jak w tych grobach (naczynia obmazywane, z domieszką różnokolorowej ceramiki).

Inwentarz:

1. naczynie o słabo zarysowanym esowatym profilu, grubym, wklęsłym dnie, ściankach cieńszych, wychylonym brzegu z zaokrągloną krawędzią; powierzchnie nierówne, chropowate; lepione z gliny z domieszką dużej ilości drobnego piasku i małej ilości średnich i dużych ułamków czarnego rogowca; barwa beżowo – ceglasto – brunatna; wypał dość dobry; śred. dna 11 cm, wys. 17 cm, śred. wylewu 15 cm (tabl. VIII, 1). 2. 1 fragment, nieco wklęsłego w partii środkowej, dna naczynia, lepionego z gliny z domieszką drobnego piasku, drobin ceramiki, drobnego i średnioziarnistego tłucznia rogowca; powierzchnie gładkie; barwa jasnobieżowa; wypał dobry; śred. dna 10 cm (tabl. VII, 14). 3. 3 fragmenty naczynia o grubym dnie, lepionego z gliny z domieszką dużej ilości drobnego piasku i dodatkiem drobnego tłucznia rogowca; barwa beżowa, wewn. ciemnoszara; wypał dość dobry; śred. dna 12 cm (tabl. VII, 15). 4. 32 fragmenty brzuśca naczynia o gru-

Tabl. VIII. Sanok-Olchowce, pow. loco, stan. 16. Zabytki z grobów: nr 4 (1), nr 5 (2), nr 6 (3-4), nr 7 (5-6), nr 8 (7-9), nr 9 (10), nr 10 (11-12), nr 12 (3), nr 14 (13)

Taf. VIII. Sanok Olchowce, Kreis loco, Fundst. 16. Funde in den Gräbern: Nr. 4 (1), 5 (2), 6 (3-4), 7 (5-6), 8 (7-9), 9 (10), 10 (11-12), 12 (3), 14 (13)

Табл. VIII. Санок-Ольховцы, одноим. пов., пам. 16. Находки из погребений: № 4 (1), № 5 (2), № 6 (3-4), № 7 (5-6), № 8 (7-9), № 9 (10), № 10 (11-12), № 12 (3), № 14 (13)

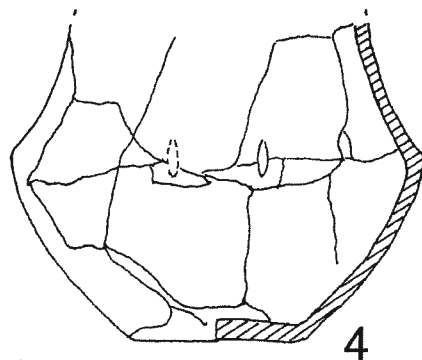
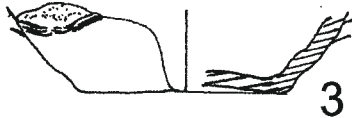
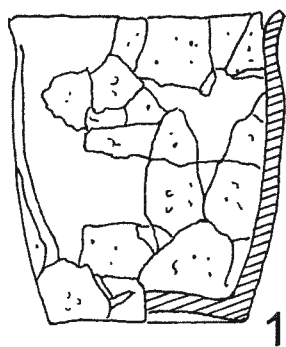
w po-
zepa-

dnie,
głoną
kolny
porzo-
czków
adało
tłucz-
świe-
ał do-
I, 12).
dnie;
ch ko-
adkie;
śred.
czynia
czynia
nej b.
jakby
rawie
czynia
drob-
chnie
łamki
ją ilo-

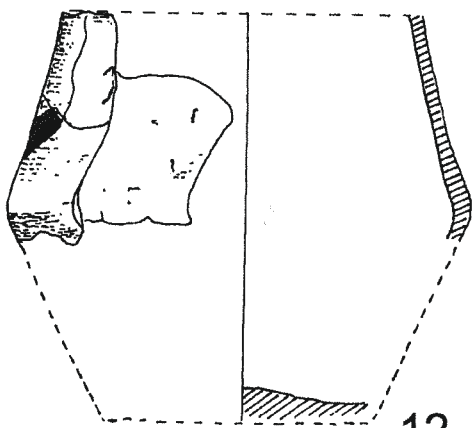
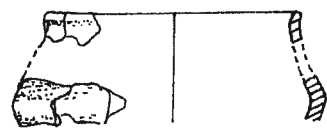
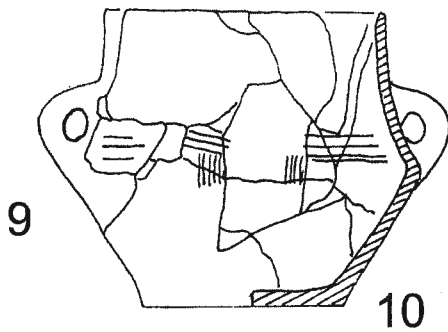
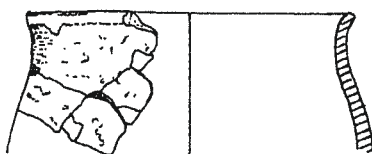
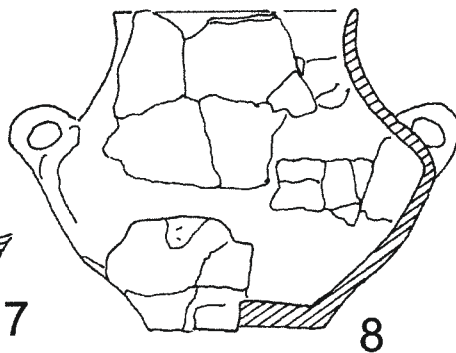
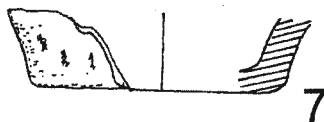
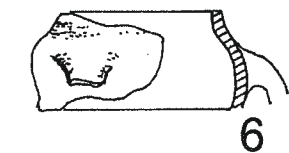
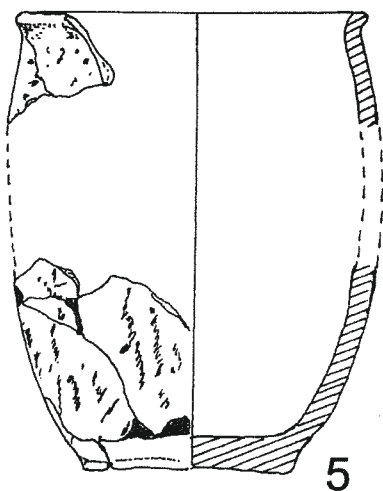
jamy
ącym
ałość
raczej
omię-
corup
eszka

wkle-
głoną
z do-
żych
atna;
5 cm
, dna
n ce-
chnie
. VII,
z do-
cznia
śred.
gru-

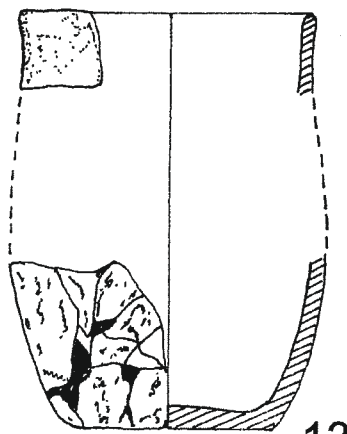
(11-
2 (3),
(10),

0 12 cm
1-6,8-13

0 4 cm
7

bych ściankach, lepionego z gliny z domieszką piasku, różnokolorowej ceramiki, tłuczni granitowego i mineralnego (bez rogowca); barwa dwustronnie beżowa; wypał słaby; powierzchnie chyba obmazywane. 5. około 30 małych fragmentów różnych naczyń, w przeważającej ilości o gładkich powierzchniach i dobrze wypalonych. 6. 6 fragmentów różnych naczyń.

Grób nr 5

Zlokalizowany był w wykopie IV, w pobliżu jamy nr 9, na gł. 40 cm, jako rozwleczone na tle żółtego piasku skupisko skorup z przepalonymi kośćmi wewnątrz.

Inwentarz:

1. 25 fragmentów naczynia o płaskim, wyodrębnionym dnie; lepione z gliny schudzonej drobnym piaskiem, dużą ilością małych i dużych, różnokolorowych okruchów ceramicznych, małą ilością średniej wielkości tłuczni granitowego i rogowca; powierzchnie wewn. gładkie, beżowe i miejscami ciemnoszare, zewn. beżowe, pionowo obmazywane; wypał raczej słaby; śred. dna 12 cm (tabl. VIII, 2). 2. 2 małe fragmenty brzuśca naczynia średniościennego, wykonanego z gliny z domieszką drobnego piasku i czarnego rogowca, o gładkich powierzchniach w kolorze beżowo-ceglastym (pod garnkiem).

Grób nr 6

Usytuowany był w wykopie IV, na gł. 40 cm jako zarys tkwiącego w żółtym, calcowym piasku potłuczonego naczynia, z kilkoma przemieszczonymi poza okrąg skorupami.

Inwentarz:

1. naczynie dwustożkowe o prawie płaskim, nieznacznie wewnątrz wysklepionym dnie, górnych partiach łukowato wygiętych, a na dość ostrym załomie zaopatrzone w podłużnie wymodelowane prawdopodobnie 3 guzki; lepione z gliny schudzonej b. drobnym piaskiem, śladową ilością b. drobnego czarnego rogowca i okruchów ceramicznych; powierzchnie b. gładkie, jakby obmazywane rozrzedzoną gliną; barwa brunatno-beżowa, wewn. ciemnoszara; wypał b. dobry; zach. wys. 17 cm, śred. dna 10 cm (tabl. VIII, 4). 2. fragment naczynia o nieco wklęsłym i nie wyodrębnionym dnie ze śladami utraconych uch poniżej największej wydętości brzuśca (1 fragment doklejony z grobu nr 12); lepione z gliny z domieszką dużej ilości drobnego piasku, dużej ilości drobnego czarnego rogowca co spowodowało szorstkość szczególnie powierzchni wewnętrznej, koloru ceglasto-beżowego, zewn. brunatna; wypał b. dobry; śred. dna 12 cm (tabl. VIII, 3). 3. 1 mały fragment brzuśca naczynia grubościennego lepionego z gliny z domieszką piasku, drobnych i średniej wielkości ułamków czarnego rogowca i drobin ceramiki; barwa zewn. ceglata, wewn. prawie czarna; powierzchnie raczej szorstkie; wypał dobry.

Grób nr 7

Wystąpił w wykopie IV. Naczynie we fragmentach tkwiło w żółtym calcu i przełomy skorup tworzyły pierścień o śred. 30 cm. Nad wnętrzem naczynia, na gł. 25 cm, wystąpiły przepalone kości, grudki polepy, fragmenty skorup. Wewnątrz fragmentów garnka i pod nimi były kości.

Inwentarz znad naczynia:

1. 1 fragment naczynia cienkościennego, o zaokrąglonym brzuścu, do którego doklejone było cienkie, taśmowate ucho; lepione z gliny schudzonej dużą ilością piasku o różnej granulacji, drobnym tłuczniem granitowym i czarnego rogowca co spowodowało szorstkość powierzchni; barwa beżowa; wypał dobry (tabl. VIII, 6). 2. 2 fragmenty brzuśca naczynia średniościennego, lepionego z gliny z domieszką b. drobnego piasku, małej ilości tłuczni granitowego i czarnego rogowca i dość dużymi grudkami ceramiki; powierzchnie gładkie, szczególnie wewnętrzna, ze śladami wygładzania, zewn. niezbyt równa; barwa beżowo-brunatna; wypał średni. 3. 2 fragmenty brzuśca naczynia

średniościennego, lepionego z gliny schudzonej piaskiem i tłuczniem czarnego rogowca; powierzchnie zewnętrzne szorstkie, wewnętrzne gładkie, z regularnymi i wyraźnymi śladami wygładzania; barwa beżowo-szara; wypał dobry. 4. 1 fragment brzuśca naczynia średniościennego zapewne dwustożkowego kształtu (zachowany załom); lepione z gliny z domieszką dużej ilości piasku i drobnego tłuczni czarnego rogowca; powierzchnie gładkie; zewn. beżowe, wewn. i przełom czarne; wypał b. dobry. 5. 5 okruchów brzuśców różnych naczyń. 6. fragmenty naczynia o esowatym profilu; dno b. grube, nieco wklęsłe i wyodrębnione, brzeg wychylony na zewnątrz, zakończony zwężoną i zaokrągloną krawędzią; powierzchnie szorstkie i niezbyt równe; barwa beżowa; wypał średni; wys. około 22 cm, śred. dna 11 cm, śred. wylewu 18 cm (tabl. VIII, 5); wewnątrz przepalone kości.

Grób nr 8

Ukazał się w wykopie IV, na gł. 20 cm, w postaci zmiażdżonego naczynia przykrytego 2 płaskimi kamieniami – piaskowcem, w otoczeniu żółtego, calcowego piasku.

Inwentarz:

1. naczynie dwustożkowe o płaskim, grubym dnie, zaokrąglonym załomie, łukowato wygiętej górnej partii, zakończonej zaokrągloną i nieco zwężoną krawędzią; posiada ucha wykonane z rozplaszczonego wałka z wklęsłością pośrodku, przyklepione dolnym końcem do załomu; lepione z gliny schudzonej b. drobnym piaskiem i drobnym rogowcem; powierzchnie wygładzone, jakby pokryte rzadką gliną; barwa brunatno-szara, przełomy ceglaste; wypał nie najlepszej jakości; wys. 17,5 cm, śred. dna 10 cm, śred. wylewu 13,3 cm, szer. ucha 2,3 cm (tabl. VIII, 8). 2. fragment garnka o esowatym profilu (znajdował się w najbliższym otoczeniu grobu); brzeg nieznacznie zwężony zakończony zaokrągloną krawędzią; powierzchnie, nierówne, chropowate; lepione z gliny z domieszką drobnego piasku, drobnego i średniej grubości tłuczni czarnego rogowca, drobin ceramiki; barwa beżowa; wypał raczej słaby; śred. wylewu 18 cm (tabl. VIII, 9). 3. 1 fragment naczynia o płaskim dnie i nierównych powierzchniach partii przydennej; lepione z gliny z domieszką drobnego piasku, dość dużych kawałków kamieni, nielicznych okruchów ceramiki; powierzchnia zewn. szaro-brunatna, wewn. jasno-beżowa; wypał dobry; śred. dna 7 cm (tabl. VIII, 7).

Grób nr 9

Zlokalizowany był w wykopie IV- poszerzonym, na gł. 20 cm. W żółtej, gliniasto-piaszczystej ziemi rysował się brzeg garnka przykryty płaskim kamieniem – piaskowcem o kształcie trójkąta z zaokrąglonymi kątami. W najbliższym otoczeniu znajdowały się drobiny kości i popiołu.

Inwentarz:

1. naczynie dwustożkowe o nieznacznie zaokrąglonym załomie, do którego doklejone były wałeczki ucha; górna część naczynia łukowato wygięta, zakończona zaokrągloną krawędzią, dno płaskie, nieznacznie wyodrębnione; załom zdobną cienkie i płytkie grupy pionowych i poziomych kresek; lepione z gliny z domieszką dużej ilości piasku, ceramiki i małej ilości tłuczni czarnego rogowca; powierzchnia zewnętrzna nieco szorstka, beżowo – brunatna, wewn. gładka, ciemnoszara; wypał dobry; wys. 16 cm, śred. dna 11 cm, śred. wylewu 15 cm (tabl. VIII, 10).

Grób nr 10

Ukazał się w wykopie IV – poszerzonym, na gł. 20 cm, w postaci potłuczonego naczynia tworzącego w planie pierścień o śred. 25 cm, tkwiącego w piaszczysto-gliniastej żółtej ziemi.

Inwentarz:

1. fragmenty dwustożkowego naczynia o grubym, wysklepionym dnie, zaokrąglonym brzuścu i nieco łukowatej górnej partii; lepione

ne z gliny drobnej nie gładna około niedużego zaznaczonym b. nej b dro powierzchnia 14 cm (ta

Grób nr

Odkryto żółtej, piaskowej ścianki utworzonej z gliny, o śred. Wewnątrz Inwentarz: 1. naczynie ściankach runku wy ścianki n mazywane powodują ceramiki, ale dużych natna; wys. 16 cm grubości lepionych nie najlepsz brzuśców ceramiką gładkie, o partii przy konanej z

Grób nr

Odkryto ci małego czysto-gliniastej kości. Inwentarz: 1. fragment śladami u ment doklejony dużej ilości co spowodowało kolor ceglasty; śred.

Grób nr

Ukazał się w czeniu żółtym docznego około 30 cm Inwentarz: 1. dolna część wewnątrz ściankach w ko piasku, zn kości, drob b. starann

ne z gliny z domieszką b. drobnego piasku i ceramiki, małej ilości drobnego i średniej grubości tłucznia czarnego rogowca; powierzchnie gładkie; zewn. beżowe, miejscami szare; wypał dobry; śred. dna około 6 cm, śred. brzuśca 13 cm (tabl. VIII, 12). 2. fragmenty niedużego, cienkościennego, dwustożkowego naczynia o wyraźnie zaznaczonym i nieco zaokrąglonym załomie, zwężonym i wychylnym brzegu z zaokrągloną krawędzią; lepienie z gliny schudzonej b. drobnym piaskiem, drobinami ceramiki i czarnego rogowca; powierzchnie b. gładkie, ciemnoszare; wypał dobry; śred. wylewu 14 cm (tabl. VIII, 11).

Grób nr 11

Odkryto w wykopie IV – poszerzonym, na gł. 15 cm, w otoczeniu żółtej, piaszczysto-gliniastej ziemi. Czytelny był jako przerywany pierścień utworzony z przełomów pionowo tkwiących fragmentów naczynia, o śred. 23 cm i ułożonych na nich luźnych fragmentów ceramiki. Wewnątrz znajdowały się fragmenty przepalonych kości.

Inwentarz:

1. naczynie o esowatym profilu, o płaskim, nie wyodrębnionym dnie, ściankach najgrubszych w partii przydennej zwężających się w kierunku wychylnego brzegu, zakończonych zaokrągloną krawędzią; ścianki nie są równe co powoduje nieco deformację kształtu, nie obmazywane; lepienie z gliny schudzonej dużą ilością drobnego piasku powodującego szorstkość powierzchni, także nielicznymi drobinami ceramiki, pojedynczymi ziarnami tłucznia granitowego i małą ilością, ale dużych ułamków tłucznia czarnego rogowca; barwa beżowo-brunatna; wypał dobry; wys. około 20 cm, śred. dna 10,5 cm, śred. wylewu 16 cm (tabl. IX, 1). 2. 3 małe fragmenty brzuśców różnych naczyń grubościennych, o powierzchniach prawdopodobnie obmazywanych; lepienie z gliny z domieszką piasku, tłucznia rogowca, ceramiki, nie najlepiej wypalonych na kolor beżowo-brunatny. 3. 4 fragmenty brzuśców różnych naczyń, lepienie z gliny schudzonej piaskiem, ceramiką i tłuczniem czarnego rogowca; powierzchnie dwustronnie gładkie, dobrze wypalone na kolor ciemno-beżowy. 4. 1 fragment partii przykrawędnej średniowiecznej, cienkościennej pokrywki wykonanej z gliny z domieszką piasku i drobin ceramiki.

Grób nr 12

Odsłonięto w wykopie IV-poszerzonym, na gł. 26 cm, w postaci małego skupiska skorup, o śred. 15 cm ułożonego w żółtej piaszczysto-gliniastej ziemi. Pod skorupami znajdowały się przepalone kości.

Inwentarz:

1. fragment naczynia o nieco wklęsłym i nie wyodrębnionym dnie, ze śladami utraconych uch poniżej największej wydatności brzuśca (fragment doklejony do naczynia z grobu nr 6); lepienie z gliny z domieszką dużej ilości drobnego piasku, dużej ilości drobnego czarnego rogowca co spowodowało szorstkość szczególnie powierzchni wewnętrznej; kolor ceglasto – beżowy, zewn. powierzchnia brunatna; wypał b. dobry; śred. dna 12 cm (tabl. VIII, 3).

Grób nr 13

Ukazał się w wykopie IV – poszerzonym, na gł. 14 cm, w otoczeniu żółtej, piaszczysto – gliniastej, calcowej ziemi, w postaci widocznego z góry zarysu potłuczonego fragmentu naczynia o średnicy około 30 cm.

Inwentarz:

1. dolna partia naczynia o esowatym profilu, z wklęsłym nieco i od wewnątrz wysklepionym dnie, nierównych i obmazywanych ściankach w kolorze beżowym; lepienie z gliny schudzonej dużą ilością piasku, znacznie mniejszą tłuczniem czarnego rogowca o różnej wielkości, drobinami ceramiki; powierzchnie wewnętrzne wygładzone b. starannie; barwa ciemnoszara; wypał średniej jakości; zach. wys.

17 cm, śred. dna 11,5 cm (tabl. IX, 3). 2. 8 okruchów brzuśców różnych naczyń lepienie z gliny z domieszką rogowca, piasku i ceramiki w różnych proporcjach, o różnej grubości ścianek, powierzchniach i wypale.

Grób nr 14

Wystąpił w wykopie IV – poszerzonym, na gł. 25 cm, w calcu, jako zwarte skupisko skorup o śred. około 20 cm.

Inwentarz:

1. fragmenty naczynia prawdopodobnie o esowatym profilu; dno nieznacznie wklęsłe, wewnątrz wysklepione, brzeg naczynia zakończony zaokrągloną krawędzią, nieznacznie wychylony; powierzchnia nierówna, obmazywana; lepienie z gliny z domieszką piasku, małej ilości drobin ceramiki, tłuczniem czarnego rogowca drobno i średnioziarnistego; barwa dwustronnie beżowa; wypał dość słaby; śred. dna 12 cm, śred. wylewu 16 cm (tabl. VIII, 13).

Grób nr 15

Odkryto w wykopie IV-poszerzonym, na gł. 24 cm jako skupisko ceramiki w żółtym piaszczysto-gliniastym otoczeniu. Pomiędzy skorupami znajdowały się drobiny kości.

Inwentarz:

1. fragmenty dwustożkowego naczynia o płaskim, nieco wyodrębnionym dnie; załom nieznacznie zaokrąglony, ozdobiony grupami pionowych i chyba ukośnych żłobków ograniczonych od góry poziomym (być może są to 2 rzędy żłobków ułożonych w jodełkę i rozdzielonych tym poziomym); lepienie z gliny z domieszką b. drobnego piasku, minimalną ilością drobin ceramiki, drobin tłuczniem czarnego rogowca i dużych jego ułamków; powierzchnie starannie wygładzone, wewnątrz ślady gładzenia w różnych kierunkach; barwa beżowa; śred. dna 13 cm, wylewu około 21 cm (tabl. IX, 4).

Grób nr 16

Odsłonięty w wykopie IV-poszerzonym, na gł. 20 cm, w postaci skorup rozrzuconych na powierzchni o wym. 40×40 cm, w żółtej gliniasto-piaszczystej ziemi – calcu.

Inwentarz:

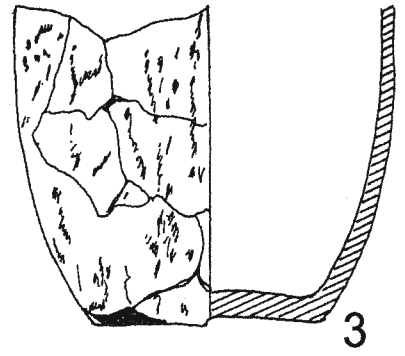
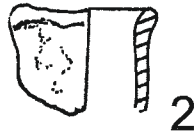
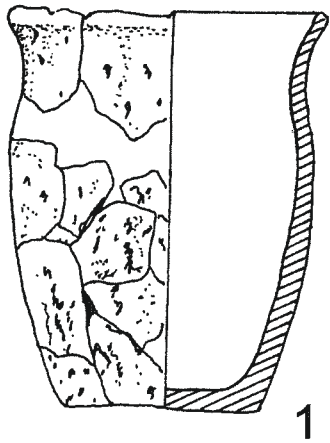
1. fragmenty naczynia średniociennego, o silnie zaokrąglonym brzuścu z największą jego wydatnością tuż pod szyjką, gdzie znajduje się ornament w postaci rzędu grup ukośnych żłobków, a nad nim 2 cienkich, poziomych i równoległych linii rytych; lepienie z gliny z domieszką dużej ilości drobnego piasku, małej ilości b. drobnych i nielicznych, średniej wielkości ułamków czarnego rogowca; powierzchnie b. gładkie szczególnie wewn. ze śladami wygładzania; barwa zewn. beżowo-ceglasta, wewn. ciemnoszara; wypał dobry; zach. wys. około 13 cm, śred. brzuśca 26 cm (tabl. IX, 5). 2. 2 b. małe ułamki różnych naczyń; domieszką jw.; różnice w poziomie wykonania i wypału.

Grób nr 17

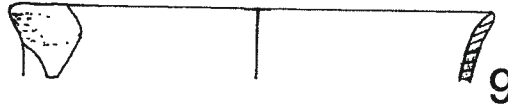
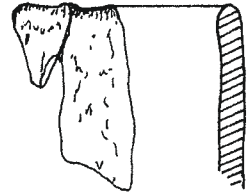
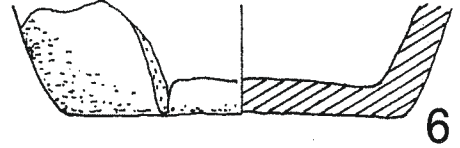
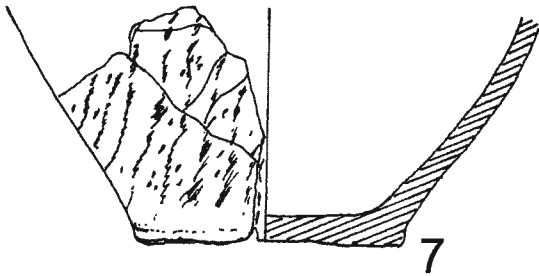
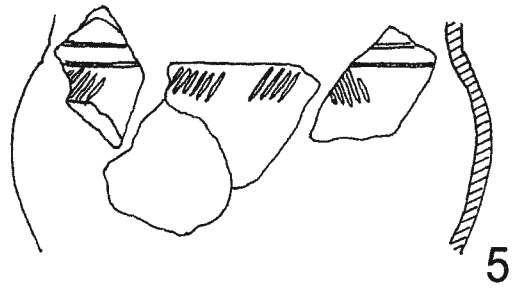
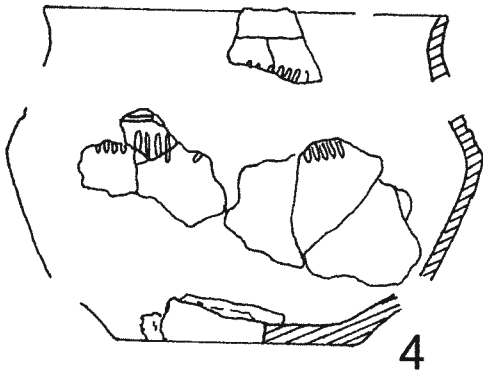
Wystąpił w wykopie IV – poszerzonym, na gł. 8–10 cm od zniszczonej powierzchni stanowiska Widoczne z góry przełomy fragmentów pogruchotanego naczynia, tworzyły pierścień o średnicy 30 cm, tkwiący w żółtym, gliniastym calcu, a w jego wnętrzu wystąpiły drobne kości i przepalone kamienie.

Inwentarz:

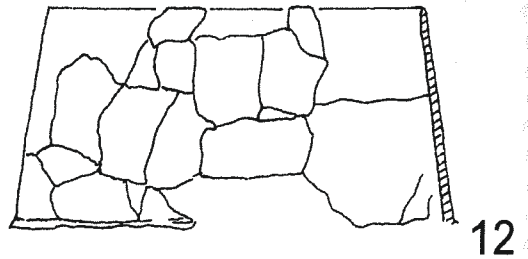
1. dolna partia naczynia grubościennego, o nieznacznie wklęsłym dnie i nieco wyodrębnionym przez zaokrąglenie w miejscu przejścia w ścianki i 68 fragm. brzuśca; lepienie z gliny schudzonej drobnym piaskiem i dużą ilością tłuczniem mineralnego w kolorze popielatym; powierzchnie zewnętrzne obmazywane, koloru beżowego, wewnętrzne gładkie, beżowe, miejscami brunatne; wypał średniej jakości (tabl. IX, 7). 2. 3 okruchy brzuśców różnych naczyń lepienie z gliny schudzonej drobnym piaskiem i b. dobrze wypalonych.

0 12 cm
1-5,7,9

0 6 cm
6,8,10-11

Grób nr 18

Ukazał się w wykopie IV-poszerzonym, na gł. 30 cm w postaci rozrzuconych skorup na powierzchni o wym. 50×25 cm, tkwiących w żółtej, piaszczysto-gliniastej ziemi – calcu.

Inwentarz:

1. fragment dolnej części naczynia o nieznacznie wklęsłym, nie wyodrębnionym dnie i średniej grubości ścianek partii przydennej; lepionego z gliny schudzonej piaskiem o różnej granulacji, z przewagą drobnego, małą ilością drobin ceramiki i drobnego tłucznia czarnego rogowca; barwa beżowo-ceglasta; wypał dobry; śred. dna 9 cm (tabl. IX, 6). 2. 1 fragment naczynia być może beczułkowego kształtu, o lekko zachylonym brzegu z zaokrągloną krawędzią; powierzchnie nierówne, prawdopodobnie chropowate; lepione z gliny z domieszką piasku, drobin ceramiki i drobnych i średniej wielkości ułamków tłucznia czarnego rogowca; wypał średniej jakości; barwa beżowa (tabl. IX, 10). 3. 1 fragment naczynia, być może miski, z widoczną wklęsłością załomu od wewnątrz, wychylonym brzegiem, zakończonym zaokrągloną krawędzią; lepiona z gliny schudzonej drobnym piaskiem; powierzchnie b. gładkie, wyświecone; czarne; wypał b. dobry (tabl. IX, 8). 4. 1 fragment brzuśca naczynia średniej grubości, lepionego z gliny z dodatkiem b. dużej ilości piasku, drobnego tłucznia czarnego rogowca co spowodowało szorstkość powierzchni; wypał b. dobry w kolorze ceglasto-beżowym. 5. 13 małych fragmentów różnych naczyń, lepionych z gliny z domieszką drobnego piasku, drobin ceramiki i tłucznia czarnego rogowca użytych w różnych proporcjach; raczej gładkich powierzchniach; zróżnicowanym wypale i kolorze.

Grób nr 19

Wystąpił w obrębie wykopu IV-poszerzonego. Na gł. 25 cm uchwycono zakończenie kolistej jamy miąższości 1 cm i średnicy 80 cm. Wypełniskiem była ciemnobrunatna, piaszczysto-gliniasta ziemia, w której tkwiły duże fragmenty ceramiki.

Inwentarz:

1. fragmenty b. dużego, dwustożkowego naczynia – górna partia o średniej grubości ścianek ukształtowana w formie ściętego stożka, zakończonego nieco zwężonym brzegiem, o prosto ściętej krawędzi; dolna partia tego stożka rozszerzona (jest to ledwo widoczne) co sugeruje zaokrąglony załom i brzusiec; w miejscu tym słabo zaznaczony b. płytki dookolny żłobek; naczynie lepione z gliny schudzonej b. drobnym piaskiem i małą ilością czarnego rogowca; powierzchnia zewnętrzna wyświecona, czarna, wewnętrzna nieco szorstka, w kolorze ceglastym, ze śladami wygładzania; wypał dobry; śred. wylewu 40 cm, wys. górnej partii 24 cm (tabl. IX, 12). 2. 1 fragment cienkościennego naczynia o lejowato rozchylonej górnej partii, zakończonej zwężoną i zaokrągloną krawędzią; lepione z gliny schudzonej drobnym piaskiem i małą ilością drobin ceramiki; obie powierzchnie b. gładkie, wyświecone; w kolorze czarny; wypał b. dobry; śred. wylewu 20 cm (tabl. IX, 9). 3. 1 fragment górnej partii naczynia o prostym brzegu zakończonym wychyloną na zewnątrz, nieco zgrubiałą i zaokrągloną

krawędzią; lepione z gliny z domieszką dużej ilości drobnego piasku i tłucznia czarnego rogowca; powierzchnia zewn. niezbyt równa i nieco szorstka, wewn. b. gładka; wypał dobry (tabl. IX, 2). 4. 1 fragment brzuśca naczynia grubościennego, lepionego z gliny schudzonej b. drobnym piaskiem i niewielką ilością drobnego i grubego tłucznia czarnego rogowca; powierzchnia gładka w kolorze ceglasto-beżowym; wypał dobry.

Grób nr 20

Na gł. 10 cm od powierzchni, pomiędzy naczyniami – grobami – nr 9, 10 i 13 wystąpiło skupisko drobnych, przepalonych kości, węgielków, 1 fragment ceramiki, a 15 cm od skupiska kilka przepalonych kości i 2 fragmenty nóżki brązowej szpili na tle żółtego, calcowego piasku. Całość uznano za grób.

Inwentarz:

1. 1 fragment brzuśca naczynia o obmazywanej powierzchni, lepionego z gliny schudzonej drobnym piaskiem, małą ilością drobin ceramiki średniej wielkości, uławkami czarnego rogowca; barwa beżowa, wewn. prawie czarna, wypał dobry. 2. 2 fragmenty nóżki szpili z brązu wykonanej z okrągłego drutu, rozklepanego w partii bliżej główki (tabl. IX, 11).

Grób nr 21

Pojawił się na przedłużeniu północnej ściany wykopu XIII, po wybraniu piasku w pobliżu grobu nr 15 i poniżej 70 cm, w urwisku. Pojawiła się wyraźna odcinająca się od otoczenia zbita, wielobarwna ziemia. Partię centralną tworzyła ciemnobrunatna, zbita ziemia z piaskiem, duża ilość węgla drzewnych w czarnej ziemi, grudki ceglastej polepy, drobin kości, a otaczał ją pas jasnobrunatnej, rdzawej ziemi ze śladami kości. Poniżej tego pierwszego, uchwyconego poziomu wypełnisko było podobne jak w partii centralnej, wzbogacone kolorystycznie polepą w kolorze czerwonym.

Dno płaskie, profil workowaty, a jaśniejsza rdzawa ziemia wystąpiła w części partii przydennej.

Inwentarz:

1. 1 fragment brzuśca naczynia średniościennego, lepionego z gliny z domieszką drobnego piasku i dużej ilości drobnego i średniej grubości tłucznia czarnego rogowca; powierzchnie dość gładkie, szorstkość powoduje ostry rogowiec; barwa ceglasto-beżowa, wewn. prawie czarna; na powierzchni siatka pęknięć odchodzących od rogowca; wypał dobry. 2. 1 fragment brzuśca naczynia średniościennego, lepionego z gliny z domieszką drobnego piasku, drobin ceramiki i niewielkiej ilości tłucznia rogowca, powierzchnie gładkie, nieco „mączyste”, wypał dobry. 3. 1 fragment brzuśca prawdopodobnie grubościennego garnka o obmazywanej powierzchni, lepionego z gliny z dużą ilością piasku, ceramiki w różnych kolorach, małą ilością tłucznia granitowego i b. małą rogowca; wypał dobry, barwa beżowa, miejscami brunatna. 4. 2 fragmenty brzuśca naczynia o średniej grubości ścianek, lepionego z gliny z b. drobnym naturalnym piaskiem, pojedynczymi uławkami drobnego rogowca; powierzchnie b. gładkie, wyświecone; barwa beżowo-brunatna, wewn. prawie czarna; wypał b. dobry.

Tabl. IX. Sanok-Olchowce, pow. loco, stan. 16. Zabytki z grobów: nr 11 (1), nr 13 (3), nr 15 (4), nr 16 (5), nr 17 (7), nr 18 (6, 8, 10), nr 19 (2, 9, 12), nr 20 (11)

Taf. IX. Sanok Olchowce, Kreis loco, Fundst. 16. Funde in den Gräbern: Nr. 11 (1), 13 (3), 15 (4), 16 (5), 17 (7), 18 (6, 8, 10), 19 (2, 9, 12), 20 (11)

Tabl. IX. Санок-Ольховцы, одноим. пов., пам. 16. Находки из погребений: № 11 (1), № 13 (3), № 15 (4), № 16 (5), № 17 (7), № 18 (6, 8, 10), № 19 (2, 9, 12), № 20 (11)

ANALIZA MATERIAŁU ZABYTKOWEGO

Analizując na ogólnym planie (ryc. 1) lokalizację odkrytych obiektów można stwierdzić, że groby z cmentarzyska tworzą dość zwarte zgrupowanie w najbliższym sąsiedztwie jam (najbliższa z nich w odległości około 0,5 m). Pojawił się więc problem czy materiał zabytkowy pochodzący z grobów można zestawić z materiałem osadowym.

Zabytki pochodzące z całego stanowiska to przede wszystkim ceramika. Materiał zebrany z warstwy zalegającej nad obiektami zachowany jest w niewielkich fragmentach, niekiedy okruchach. Powodem było niszczenie stanowiska ciężkim sprzętem mechanicznym. Nieco lepiej zachowały się fragmenty naczyń pochodzących z obiektów wgłębionych w ziemię, gdzie trafiły z ich najbliższego, pradziejowego otoczenia. Ułamki naczyń, częściowo wyklejone pozwoliły na rekonstrukcję większych fragmentów, określenie ich formy i funkcji.

Skupiska ceramiki utworzone były z fragmentów pochodzących z jednego naczynia.

Stosunkowo najlepiej zostały zrekonstruowane formy naczyń wydobytych z grobów, chociaż ani jedno naczynie nie zachowało się w całości. Były one nie tylko zmiażdżone, ale i nieco przemieszczone.

Do wyrobu wszystkich naczyń użyto lokalnych glin żelazistych zawierających naturalną domieszkę piasku wzbogaconą o intencjonalnie użytą również piaszczystą o różnej granulacji ziaren. Ułamki tłuczni czarnego rogowca różnej wielkości – od pyłu po nieregularne kawałki, długości niekiedy ponad 1 cm, ułamki tłuczni granitowego; w kilku przypadkach tłuczeń innych minerałów schudzały glinę do produkcji naczyń. Często stosowaną domieszką była potłuczona ceramika, również wtórnie przepalona, o zróżnicowanej wielkości okruchów. Na niektórych naczyniach, szczególnie tych, gdzie zastosowano domieszkę drobnoziarnistą występuje jakby warstwa tłustej gliny, często częściowo złuszczone. Zjawisko to według Włodzimierza Hołubowicza (W. Hołubowicz, 1950, s. 45) jest wynikiem wyświecania powierzchni przy pomocy gładkich kamieni, powodującym powstawanie na nich zagęszczonej powłoki.

Skład masy ceramicznej rzutował na technikę, staranność wykonania, formę naczynia i jakość produktu po wypale.

Warto więc prześledzić te zależności, pokusić się o wstępną typologię naczyń z osady i cmentarzyska, spróbować uchwycić podobieństwa i różnice pomiędzy nimi.

W materiale ceramicznym wyróżniono następujące naczynia: garnki, naczynia wazowate, misy, czerpaki i pojedyncze egzemplarze innych form.

GARNKI

(z osady)

Wśród naczyń stosunkowo łatwo rozpoznawalne były garnki o obmazywanej powierzchni, esowatego kształtu, różnej grubości ścianek i den, o różnych wielkościach i proporcjach, a także różniące się uformowaniem brzegów. Lepione były z gliny schudzonej piaskiem, stosunkowo grubym tłuczniem granitowym, a przede wszystkim kawałkami czarnego rogowca. Wypał ich był różny, od umiarkowanie dobrego po

bardzo słaby, dający łuszczące się powierzchnie i rozwarstwiający się ścianki.

Ponieważ nie udało się zrekonstruować ani jednego całego egzemplarza można jedynie na podstawie większych fragmentów i linii ich profilów domniemywać, że były one bardziej lub mniej smukłe, krawędzie zwężone (tabl. I, 4; II, 10, 25; IV, 1, 18; VI, 12) lub nieco zgrubiałe (tabl. II, 17).

Wyróżniono również garnki bez obmazywania, o powierzchniach szorstkich w przypadku użycia dużej ilości piasku jako podstawowej domieszki i gładkich w wyniku zastosowania nie tylko drobnego i w mniejszej ilości piasku, ale również starannego wygładzenia nawet jeśli jako dodatków schudzających użyto dość dużych kawałków tłuczni czarnego rogowca. Najczęściej były stosunkowo dobrze wypalone, niekiedy o bardzo gładkich powierzchniach jakby z powłoką cienkiej warstwy innego rodzaju gliny lub aż „mączystych” w dotyku. Rodzaj domieszki, a używano piasku, ceramiki, tłuczni czarnego rogowca i granitowego, dbałość o wykonanie i wypał różnicowały jakość naczyń, natomiast kształt podobnie jak garnków o obmazywanych powierzchniach był esowaty, urozmaicony ukształtowaniem den i krawędzi. Dna były płaskie (tabl. II, 24; III, 19, 29; IV, 19), niekiedy bardzo grube 1,6–2 cm (tabl. I, 9; IV, 5, 13, 22; V, 11, 19, 22), czasem centralnie nieco wysklepione (tabl. III, 19, 29; V, 11). Ścianki tego typu garnków bywały bardzo grube, około 1 cm (np. tabl. IV, 17). Krawędzie brzegów były zaokrąglone, o grubości równej ściankom (tabl. I, 1, 19), zaokrąglone i nieco zgrubiałe (tabl. II, 11, 21, 23; III, 1, 2, 6, 8); lekko rozszerzone i prosto ścięte (tabl. II, 4, 23; IV, 3; V, 1, 4, 15).

Być może oprócz form o esowatych profilach były garnki o prosto uformowanych brzegach z zaokrągloną krawędzią (tabl. III, 14; IV, 8), gdyż sposób przygotowania masy ceramicznej przypomina surowiec i sposób wykonania wyżej opisanych garnków, chociaż te drobne ułamki nie rekonstruują formy i mogą pochodzić z naczyń dwustożkowatych, np. waz, lepionych z podobnie sporządzonego surowca.

Na fragmentach garnków o „mączystych” powierzchniach wystąpił ornament w postaci wymodelowanej plastycznej listwy z dołkami palcowymi (tabl. I, 10; Tabl. III, 18).

(z cmentarzyska)

Ponieważ naczynia z cmentarzyska, po wyklejeniu pozwoliły dokonać prawie całkowitej rekonstrukcji, ustalono typologię większości z nich.

Podobnie jak w materiale pochodzącym z osady wyróżniono garnki o obmazywanych powierzchniach. Wszystkie były o esowatym profilu, a jego wyrazistość dawała w efekcie formy bardziej smukłe (tabl. VII, 7; IX, 7) i także mniej kształtne, przysadziste, chociaż stosunkowo wysokie (tabl. VII, 1, 11; VIII, 5, 13). Dna garnków były nieznacznie wysklepione w partii centralnej (tabl. VII, 11; VIII, 2, 5, 13; IX, 3, 7), krawędzie zaokrąglone i zwężone (tabl. VII, 1, 7) lub nieco zgrubiałe (tabl. VII, 11; VIII, 5, 13).

Wśród garnków z obmazywaną powierzchnią być może znajdowały się egzemplarze beczułkowate, a świadectwem ich obecności mogą być nieco zachylone brzegi o zaokrąglonej krawędzi (tabl. IX, 10).

Oprócz garnków o obmazywanych powierzchniach występują garnki o powierzchniach gładkich, również o profilach esowatych – słabo wykształconych, przysadzistej sylwetce (tabl. VIII, 10), a także profilowane zdecydowaną, wyrazistą linią (tabl. VIII, 9). W obu przypadkach krawędzie brzegów są zaokrąglone.

Być może oprócz esowatych, drugą formę garnków stanowiły naczynia beczułkowate (tabl. VII, 5).

Wszystkie te garnki były lepiące z gliny schudzonej piaskiem, ceramiką, drobnym tłuczniem rogowca i granitu, starannie wygładzone i nieźle wypalone.

Wśród ułamków o bardzo gładkich powierzchniach i ceglastej barwie wystąpiły 2 fragmenty z plastyczną listwą zdobioną dołeczkami palcowymi (tabl. VIII, 2, 3).

Wśród garnków zarówno o obmazywanych jak i gładkich powierzchniach pod względem form, technologii i techniki wykonania nie stwierdzono wyraźnych różnic pomiędzy egzemplarzami z osady i cementarzyska.

WAZY

(z osady)

Kolejną formą, którą wśród dużej ilości ułamków udało się wyróżnić były wazy – egzemplarze o dwustożkowatym brzuścu (tabl. IV, 15) i o łukowatej linii szyi (tabl. II, 18; III, 4, 30), lepiące z gliny schudzonej drobniejszą, w porównaniu z garnkami, domieszką, nawet w przypadkach kiedy użyto wszystkich występujących składników, starannie wykonane i wygładzone, bez niedoskonałości w grubościach ścianek nie rzadko rzucających się w oczy w przypadku garnków, często o wyswieconych powierzchniach, stosunkowo dobrze lub bardzo dobrze wypalone.

Odtworzone z górnych partii fragmenty naczyń, zakończone zwężoną krawędzią lub nieco zgrubiałą (tabl. II, 6; IV, 23; VI, 3), a także małe fragmenty o łukowatej linii, bez zachowanych krawędzi (tabl. I, 12, 13; II, 20) można przypisać również wazom. Naczynia te były ornamentowane. Motywami zdobniczymi były guzki w połączeniu ze żłobkami lub ukośnymi nacięciami znajdującymi się na największej wydętości brzuśca (tabl. II, 18; III, 30).

Zrekonstruowana ze skupiska skorup waza (tabl. VI, 4) była chyba najbardziej smukłym egzemplarzem, z wyodrębnionym dnem, z bardzo łagodnie zaokrąglonym brzuścem i uchami na jego największej wydętości.

Inne, znacznie mniejsze fragmenty sugerujące dwustożkowatą formę z załomem zaokrąglonym lub nieco ostrzej zaznaczonym, wielkością i proporcjami nie pasujące do mis czy czarek, można chyba również zaliczyć do waz (tabl. I, 19, 21; IV, 15).

(z cementarzyska)

Na cementarzysku, lepiej zachowany materiał pozwolił wyróżnić kilka odmian waz:

1. forma dwustożkowata – o ostrym załomie i lekko łukowatej szyi (tabl. VIII, 4) ozdobiona podłużnymi, pionowymi guzkami, grupami poziomymi i pionowymi, rytych kresk, zaopatrzona w ucha (tabl. VIII, 10) i egzemplarz ozdobiony grupami żłobków (tabl. IX, 4); o dnach płaskich, z lekkim wysklepieniem w partii centralnej;

2. dwustożkowate – z zaokrąglonym załomem, łukowatą szyją i z uchami (tabl. VIII, 8);

3. dwustożkowate – bez łuku w partii szyi (tabl. VIII, 12; IX, 13);

4. wazy o silnie wydętym brzuścu, z rozchyłoną szyją (tabl. VII, 12; IX, 5) – pierwsza dość bogato ornamentowana i druga zdobiona na szyi poziomymi, a poniżej ukośnymi żłobkami

Wśród większych fragmentów niektóre można z dużym prawdopodobieństwem przypisać wazom (tabl. VIII, 3, 11; IX, 9) jak również wiele drobnych ułamków.

MISY

(z osady)

Wśród egzemplarzy tej formy można wyróżnić:

1. misy dwustożkowate, niestety bez zachowanych górnych partii, o zdecydowanie wyodrębnionym załomie, z umieszczonymi na nim guzkami (tabl. I, 20; III, 5, 11);

2. dwustożkowate bez guzków, z łukowatą szyją, nieco zwężoną krawędzią i jest to prawdopodobnie nie ornamentowana wersja wyróżnionych wyżej (tabl. III, 15; IV, 4, 7; V, 7, 9), a fragmenty den wraz z silnie rozchyłonymi partiami przydennymi (tabl. IV, 2, 11) sugerują też ten tj. dwustożkowaty kształt;

3. egzemplarze o zaokrąglonym załomie, rozchyłonych i bardzo łagodnie wygiętych szyjach, zakończonych zwężonymi i zaokrąglonymi krawędziami (tabl. II, 8; IV, 6)

4. formy półkuliste (tabl. II, 14).

(z cementarzyska)

Z cementarzyska zrekonstruowano 1 egzemplarz misy o dwustożkowatym profilu, z łukowato wygiętą szyją i nieco zgrubiałym brzegu, dnie stosunkowo grubym, nieco wklęsłym i wysklepionym (tabl. VII, 9). Niektóre wylewy naczyń np. przedstawione na Tabl. IX, 8, 9 mogą należeć także do tych form naczyń.

CZARKI

(z osady)

Wśród małych form naczyń wyróżniono czarki:

1. dwustożkowate, z nieco zaokrąglonym załomem, z łukowato wygiętą szyją zakończoną zwężonym brzegiem z zaokrągloną krawędzią (tabl. III, 22), z ornamentem w postaci pionowych, podłużnych guzków (tabl. II, 3), z ornamentem linii rytych na załomie (tabl. III, 23);

2. półkuliste (tabl. V, 18), ozdobione podłużnymi, poziomymi guzkami i jej zminiaturyzowana forma (tabl. III, 13).

(z cementarzyska)

1. dwustożkowate, nieduże naczynie z wygiętą szyją, zakończone nieco zgrubiałym brzegiem z zaokrągloną krawędzią jest prawdopodobnie czarką lub małą miską (tabl. VII, 8) zdobioną kombinowanym układem kresk (tabl. IV, 20).

CZERPAKI

(z osady)

Za czerpaki uznano niewielkie formy naczyń z uchem.

Wydzielono formy:

1. dwustożkowatą, z zaokrąglonym nieco załomem, ozdobionym nacięciami (tabl. I, 2), łukowato wygiętą szyją, ze zwężonym brzegiem z zaokrągloną krawędzią (tabl. V, 21);
2. o zdecydowanie zaokrąglonym brzuścu (tabl. I, 6), z ornamentem pionowych żłobków i kresiek (tabl. I, 8; Tabl. III, 27).

(z cmentarzyska)

W ceramice wydobytej z grobów wystąpiły 2 egzemplarze: jeden bardzo mały, półkulisty, z utraconym uchem (tabl. VII, 6) i drugi o zaokrąglonym brzuścu (tabl. VIII, 6) również z utraconym uchem.

INNE FORMY

W części stanowiska, w której zlokalizowana była osada znaleziono: 1 fragment naczynia sitowatego (tabl. V, 12) i 1 fragment prawdopodobnie łyżki (tabl. IV, 25).

INNE ZABYTKI

Wśród zabytków nie ceramicznych, w grobie nr 2 znaleziono retuszowany odłupek z margla dynowskiego (tabl. VII, 10), z silnie zniszczonego grobu nr 19 wydobyto 2 fragmenty nóżki szpili brązowej (tabl. IX, 11). Być może 1-centymetrowej długości fragment silnie skorodowanego drutu żelaznego o przekroju 0,2×0,2 cm jest również nikłą pozostałością szpili, natomiast fragment przedmiotu z warstwy pochodzącej z obiektów jest prawdopodobnie przedmiotem nowożytnym (tabl. V, 23).

ZDOBNICTWO

Wśród drobnych ułamków ceramiki wystąpiły dość licznie ucha, niekiedy przyklejone do większych fragmentów naczyń, które udało się odtworzyć częściowo lub w całości, a także fragmenty samych uch. Wydaje się, że z wyjątkiem czerpaków pełniły one funkcje bardziej zdobnicze niż użytkowe np. na wazach. Były różnej wielkości i formy – wałeczkowate i taśmowate, z różnie wymodelowanymi krawędziami.

Innym elementem plastycznym zdobiącym naczynia były guzki – okrągłe i podłużne, uformowane pionowo lub poziomo.

Stosunkowo często stosowano ornament żłobków i odpowiednio listewek plastycznych umieszczanych na brzuścu (tabl. I, 6, 13, 16). Na kilku egzemplarzach plastyczne listwy ozdobione były dołkami palcowymi.

Wyróżniono również ornament ryty, w postaci grupujących się poziomo, ukośnie, pionowo lub zygzakowato ułożonych kresiek różnej długości i grubości (tabl. I, 2, 16; II, 20; III, 27; IV, 24, 30).

Kombinacje motywów pionowych żłobków z guzkami (tabl. II, 18), cienkich, ukośnych kresiek z guzkami (tabl. III,

23, 30), kresiek, dołków w różnym układzie (tabl. IV, 20) urozmaicały i wzbogacały ornamentykę, która oprócz form określała chronologię naczyń.

OSADA I CMĘNTARZYSKO NA TLE NAJBLIŻSZYCH STANOWISK – CHRONOLOGIA

Analizując sytuację kulturową i struktury osadnicze w młodszych okresach brązu, we wschodniej części Karpat Polskich Marek Gedl (M. Gedl 1998b, s. 237), rysuje 2 strefy – na wschodzie w dolinie Sanu, gdzie dostrzega zwarte osadnictwo karpackiej odmiany grupy tarnobrzeskiej, z typowymi zespołami osadniczymi w dolinie rzek, których mieszkańcy użytkowali płaskie cmentarzyska ciałopalne z przewagą grobów popielnicowych, w przeciwieństwie do zachodniej części tego obszaru, gdzie osadnictwo sytuowało się na grzbietach i kulminacjach.

Stanowisko nr 16 w Sanoku-Olchowcach, położone w dolinie Sanu jest jednym z ogniw osadnictwa nadsańskiego (od Przemyśla po Lesko), z młodszych okresów epoki brązu i wczesnej epoki żelaza (M. Gedl, 1998a, s. 90), które nie oddalało się poza dolinę rzeki. Jednym z zespołów osadniczych wg autora nie tak bogatym jak zgrupowania na odcinku Przemyśl-Dynów (M. Gedl, 1998b, s. 222 i ryc. 9) są okolice Sanoka i Zagórza z przebadanymi osadami w Sanoku-Białej Górze, Sanoku-Olchowcach i cmentarzyskami w Sanoku-Olchowcach i Zaslawiu.

Jednak nie sposób nie pokusić się o porównanie okolic Sanoka z cmentarzyskiem w Bachórze-Chodorówce, największym z odkrytych, przebadanych i opublikowanych. Stanowiło ono najlepsze i najpełniejsze odniesienie do materiałów ze stanowiska w Sanoku-Olchowcach, podobnie jak materiał z osady wielokulturowej w Hłomczy (E. Pohorska-Kleja, A. Muzyczuk, 1994 s. 58) zawierający zabytki z epoki brązu i osady Sanoka-Białej Góry, st. 3 (M. Gedl, 1998a, s. 118 i ryc. 59).

Śledząc za Markiem Gedlem analizę zabytków ceramicznych ze wschodniej części Karpat, a w szczególności z Bachórze, wazy dwustożkowate nie zdobione, jak również o zaokrąglonym załomie datowane są na tym obszarze na IV okres brązu (M. Gedl, 1998a, s. 65).

Podobnie, misy o brzegu zagiętym do środka z Bachórze i innych stanowisk, jak i garnki zaopatrzone w plastyczną listwę z dołkami, a także półkuliste czerpaki autor rozważa umieszcza w schyłkowym okresie brązu i początkach epoki żelaza (M. Gedl, 1998a, s. 77).

Oprócz formy, również zdobnictwo w postaci pionowych grup lekko ukośnych żłobków (M. Gedl, 1998 a, s. 69), podobnie jak kombinacje wąskich kresiek z guzkami znane między innymi z Bachórze, Hłomczy, Sanoka-Białej Góry uważa się za charakterystyczne dla karpackiej odmiany grupy tarnobrzeskiej w młodszych okresach epoki brązu.

Zaprezentowane powyżej formy naczyń, ich sposób wykonania i surowiec z osady i cmentarzyska w Sanoku-Olchowcach potwierdzają opinię Marka Gedla (M. Gedl, 1998a, s. 74–75), że naczynia, szczególnie wazy masywne i przysadziste, zdobione i nie zdobione mieszczą się wśród form i motywów pospolitych u schyłku epoki brązu i w początkach wczesnej epoki żelaza. Nie mają jednak ścisłych analogii w środowisku

grupy tarnobrzeskiej na terenach leżących na północ od Karpat jak też i wśród naczyń strefy karpackiej. Odkryte groby nie posiadają dobrych datowników, a skład masy ceramicznej, technika i technologia naczyń, głównie wazowatych z Sanoka-Olchowca, różni się od naczyń z Bachorza, co autor tłumaczy lokalnymi różnicami morfologiczno-technicznymi pomiędzy Kotliną Dynowską, a okolicami Sanoka lub różnicami chronologicznymi. Datuje je jednak na schyłek epoki brązu lub początek wczesnej epoki żelaza tzn. III fazę grupy tarnobrzeskiej (M. Gedl, 1988a, s. 85).

Ponieważ jak wykazano w katalogu zabytków z osady i cmentarzyska w Sanoku-Olchowcach ceramika uzyskana z tych dwu obszarów stanowiska nie wykazuje zróżnicowania techniczno – technologicznego i typologicznego logicznym wydaje się przypuszczenie, że osada i cmentarzysko są sobie współczesne lub dzieli je niewielka przerwa w czasie.

MATERIAŁ WCZESNOŚREDNIOWIECZNY

Miejsce lokalizacji osadnictwa ze schyłku epoki brązu i początków wczesnej epoki żelaza było atrakcyjne dla ludności zamieszkujące tereny nadszańskie również we wczesnym średniowieczu.

W obrębie badanego stanowiska, w warstwie darni natrafiono na duży fragment naczynia wczesnośredniowiecznego i fragment żelaznego nożyka, natomiast ze skupiska ceramiki ułożonego na gliniasto-piaszczystym calcu wyklejono również i częściowo zrekonstruowano naczynie wczesnośredniowieczne (tabl. VI, 5–7). Poza tymi zabytkami nie natrafiono na inne, jak również chociaż nikłe ślady warstwy kulturowej w wykopach zakładanych również poza obrębem występowania jam i grobów z młodziej epoki brązu¹.

WYKAZ CYTOWANEJ LITERATURY:

- Gedl M.
1998a *Młodsza epoka brązu we wschodniej części Polskich Karpat*, Kraków.
1998b *Sytuacja kulturowa i struktury osadnicze w młodszym okresie epoki brązu we wschodniej części Polskich Karpat*, „Dzieje Podkarpacia”, t. 2, Krosno, s. 215–241.
Hołubowicz W.
1950 *Garncarstwo wiejskie zachodnich terenów Białorusi*, Toruń.
- Muzyczuk A., Pohorska-Kleja E.
1994 *Wyniki badań wykopaliskowych w Hłomczy, gm. Sanok, woj. krośnieńskie, w latach 1981–1985, cz. I. Materiały*, „MSROA za rok 1993”, Rzeszów, s. 55–154.
Zielińska M.
1994 *Osada i cmentarzysko z młodziej epoki brązu w Sanoku-Olchowcach*, „MSROA za rok 1993”, s. 311–315.

Maria Zielińska

Siedlung und Gräberfeld aus der jüngeren Bronzezeit in Sanok-Olchowce

Zusammenfassung

Der vorliegende Artikel ist eine Materialienveröffentlichung der Fundstelle 16 in Sanok-Olchowce, wo man 1992–1994 die Rettungsgrabungen führte. Man lokalisierte damals Siedlungs- und Gräberfeldspuren. Das veröffentlichte Material stellt Inventare der Objekte (25 Ablagerungsgruben und 23 Gräber) dar. Das Inventar besteht hauptsächlich aus der nicht

gut erhaltenen Keramik, worunter Topf- und vasenförmige Gefäße am häufigsten zu treffen sind. Die kurze Analyse ist ein Zusammenfassungs- und Datierungsversuch des Stoffes. Man schätzte, dass die Siedlung und das Gräberfeld zeitgenössisch waren, und der ganze Komplex ans Ende der Bronzezeit oder Anfang der frühen Eisenzeit datiert wurde.

¹ Na zakończenie pragnę bardzo serdecznie podziękować panu Profesorowi Markowi Gedlowi za obejrzenie materiałów zabytkowych i rozmowy o Bachorzu, epoce brązu na Podkarpaciu, Pani mgr Barbarze Szybowicz za analizę materiału kostnego, a także mojej nieocenionej Przyjaciółce mgr Elżbiecie Pohorskiej-Klei za wyklejenie i narysowanie części naczyń z cmentarzyska jak również mgr Piotrowi Kotowiczowi za pomoc techniczną.

Поселение и могильник эпохи поздней бронзы в Санок-Ольховцах

Резюме

Статья является публикацией материала с памятника № 16 в Санок-Ольховцах, где в 1992–1994 гг. проводились охранно-спасательные раскопки. Тогда же были обнаружены остатки поселения и могильника. В публикуемом материале представлен инвентарь из объектов (25 ям на поселении и 23 погребений). Он состоит исключительно из керамики (сохранившейся в не наилучшем виде), среди

которой наиболее массовыми являются горшкообразные и вазообразные сосуды. В кратком анализе предпринята попытка хронологической периодизации материала. Определено, что поселение синхронно могильнику, а весь комплекс датирован заключительным этапом эпохи бронзы или началом раннежелезного времени.

Rze

Ва

stos

nycl

1997

klad

(K. I.

poje

rakt

oraz

jest

wan

wiek

zma

ku r

młoc

Gró

C

M

długi

mier

V

Gró

M

M

wszy

osob

S

wo-b

nią n

gąbc

M

kach

litera

wym